

Raadsvergadering d.d. 10 juli 2017.

Onderwerp: Vaststelling jaarstukken dienstjaar 2016.

Aan de raad.

Ter voldoening aan het bepaalde in de artikelen 197 en 198 van de Gemeentewet bieden wij U hierbij de jaarstukken van 2016 ter vaststelling aan. De opbouw is als volgt:

- De programmaverantwoording;
- De paragrafen;
- De jaarrekening, met de daarbij behorende balans, toelichtingen, waarderingsgrondslagen etc.

De programmaverantwoording.

De programmaverantwoording bevat het beleidsinhoudelijke deel van de jaarstukken. Hierin geven wij per programma aan wat wij hebben bereikt en welke activiteiten daarvoor zijn uitgevoerd. De indeling van de programma's sluit uiteraard op de begroting aan. Dit impliceert dat over de navolgende programma's verantwoording wordt afgelegd:

- Openbare orde en veiligheid;
- Verkeer, vervoer en waterstaat;
- Economische zaken;
- Onderwijs;
- Cultuur en recreatie;
- Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening;
- Volksgezondheid en milieu;
- Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

Evenals vorig jaar hebben wij er ook dit jaar weer voor gekozen om de programmateksten van de begroting integraal over te nemen, zodat U snel een vergelijking kunt maken tussen de voornemens en realisatie.

De paragrafen.

In de jaarstukken hebben wij de volgende 7 wettelijk verplichte paragrafen opgenomen:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud van de kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid.

Het resultaat van deze jaarrekening.

De jaarrekening voor het dienstjaar 2016 sluit met een overschot van afgerond € 156.000.-. In de hiernavolgende hoofdstukken en paragrafen wordt de kwaliteit en de wijze van totstandkoming van dat resultaat uitgebreid toegelicht. Een volledig overzicht van de onderwerpen treft U zo dadelijk aan in de inhoudsopgave.

Wij stellen Uw raad voor:

- a. de jaarstukken voor het dienstjaar 2016 vast te stellen en ons daarmee decharge te verlenen van het in dat jaar gevoerde beheer;
- b. het voordelig saldo van de jaarrekening van afgerond € 156.000,- vooralsnog toe te voegen aan de algemene dekkingsreserve en de uiteindelijke besteding van dat bedrag te betrekken bij de behandeling van de kaderbrief/meerjarenbegroting voor de planjaren 2017 tot en met 2021.

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul.

W.g.

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris.

W.g.

dr. J.J. Schrijen
burgemeester.

Inhoudsopgave.

Het jaarverslag

Hoofdstuk 1	De programmaverantwoording	5
1.1	Programma Openbare orde en veiligheid	5
1.2	Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	8
1.3	Programma Economische zaken	14
1.4	Programma Onderwijs	20
1.5	Programma Cultuur en recreatie	23
1.6	Programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	28
1.7	Programma Volksgezondheid en milieu	39
1.8	Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	44
1.9	Onvoorzien uitgaven	48
1.10	Algemene dekkingsmiddelen	49
Hoofdstuk 2	De paragrafen	51
2.1	Uitkeringen gemeentefonds en reservemutaties	51
2.2	Lokale heffingen	53
2.3	Dividend en beleggingen	58
2.4	Financiering	60
2.5	BTW-Compensatiefonds en Vennootschapsbelasting	62
2.6	Bedrijfsvoering	63
2.7	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	67
2.8	Onderhoud van de kapitaalgoederen	71
2.9	Verbonden partijen	72
2.10	Grondbeleid	85
2.11	Rechtmatigheid en getrouwheid	87
De jaarrekening		
Hoofdstuk 3	De jaarrekening en de toelichting	89
3.1	De jaarrekening over het begrotingsjaar	89
3.2	Toelichting op de jaarrekening	90
Hoofdstuk 4	De balans en de toelichting	95
Hoofdstuk 5	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	101
Bijlagen	Jaarrekening	105
	Specificatie van aan de programma's gekoppelde functies	
	Overzicht baten en lasten op functieniveau	
	Overzicht incidentele baten en lasten per programma	
	Overzicht structurele mutaties reserves	
	Overzicht verloop activa	
	Overzicht verloop reserves en voorzieningen	
	Overzicht schatkistbankieren	
	WNT-verantwoording 2016	
	Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (Sisa)	

Hoofdstuk 1: De programmaverantwoording.

§ 1.1 Programma Openbare orde en veiligheid.

Bestuurlijk verantwoordelijk	:	Dhr. dr. J.J. Schrijen
Ambtelijk verantwoordelijk	:	Mevr. drs. C.L.A. Buitendijk

Thema 1: Veiligheid en leefbaarheid.

De kern van dit programma is gericht op de veiligheid van burgers, bedrijven, instellingen en gasten van onze gemeente. Daar waar de veiligheid tekort schiet, is de ambitie van dit programma om dat tekort, binnen de grenzen van de mogelijkheden, te verkleinen. Veiligheid is verbonden met leefbaarheid. Leefbaarheid wordt voor een belangrijk deel bepaald door de (ervaren) veiligheid. Als we de veiligheid kunnen vergroten dan heeft dat meteen effect op de leefbaarheid. Uit het in 2009 gehouden veiligheid- en leefbaarheidsonderzoek bleek dat ruim 35% van de variatie in het oordeel over leefbaarheid wordt verklaard door de ervaren (on)veiligheid. Voor wat betreft het aspect leefbaarheid wordt verder verwezen naar het Programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening.

Resultaten 2016.

In 2016 heeft een nieuw Veiligheids- en leefbaarheidsonderzoek onder de bevolking plaatsgevonden. De enquête Leefbaarheid en Veiligheid is in de periode van augustus 2016 tot en met september 2016 uitgezet. Alle huishoudens (circa 7.500) hebben eind juli 2016 een brief ontvangen met het verzoek om digitaal deze enquête in te vullen. De burgers, waarvoor digitaal invullen niet mogelijk was, hebben via het Klant Contact Centrum een papieren exemplaar toegestuurd gekregen.

In totaliteit hebben 1.409 inwoners aan de enquête (circa 18,8 %) deelgenomen.

De woonomgeving wordt door de respondenten beoordeeld met een gemiddeld cijfer van 7,74. De leefbaarheid in de buurt scoort een 7,56. De veiligheid wordt door de respondenten beoordeeld met een 7,09. Het gemiddeld rapportcijfer voor veiligheid is lager dan het cijfer voor leefbaarheid en woonomgeving. Dit is gelijklopend aan de resultaten van geheel Nederland.

Inwoners hebben via de enquête van verschillende problemen, voorvallen en misdrijven kunnen aangeven of deze vaak, soms of bijna nooit voorkomen in hun eigen buurt. Vervolgens zijn hieruit de drie belangrijkste problemen naar voren gekomen die met voorrang moeten worden aangepakt. De top 3 bestaat uit: Te hard rijden, hondenpoep op straat en geluidsoverlast door verkeer.

Opmerkelijk is dat ook op buurtniveau (bij alle buurten) het probleem 'Hard rijden' op nummer 1 staat.

De enquêteresultaten van de gehele gemeente zijn gepubliceerd en de raad is hiervan middels een raadsinformatiebrief in kennis gesteld.

Op wijkniveau zijn de enquêteresultaten ook inzichtelijk en deze zullen in 2017 per wijk worden teruggekoppeld. Daarnaast zal in 2017 een verdere uitrol van wijkschouwen plaatsvinden. Alle resultaten worden vervolgens betrokken in de vorming van het nieuw Integraal Veiligheidsplan.

Naast het uitzetten van een enquête onder de bewoners van onze gemeente zijn er in 2016 diverse veiligheidsprojecten uitgevoerd om de veiligheidsgevoelens van burgers, bedrijven, instellingen en gasten van de gemeente te versterken.

Te denken valt hierbij aan:

- Het voetstappenproject/donkere dagen offensief: De gemeente probeert samen met de Politie burgers bewust te maken van inbraken die kunnen worden gepleegd. Dit doen ze door middel van “voetstappen” achter te laten op plekken waar ook een inbreker had kunnen binnen treden. Doel hiervan is om het aantal inbraken terug te dringen. Dankzij deze campagne worden bewoners meer bewust van hun eigen rol bij het voorkomen van inbraken, de sociale verbinding in de buurt wordt versterkt en er wordt samen gewerkt aan een veiligere gemeente.
- Whatsapp Buurtpreventie: In 2016 is een start gemaakt met het coördineren van de WhatsApp Buurtpreventiegroepen. Er heeft een informatiebijeenkomst plaatsgevonden voor alle beheerders van Whatsapp Buurtpreventiegroepen.
- Cameratoezicht: In het centrumgebied is structureel cameratoezicht gerealiseerd. Tijdens uitgaansavonden en grote evenementen worden de beelden live uitgekeken.

Thema 2: Toezicht en Handhaving in de Veilige woon- en leefomgeving.

Toezicht en handhaving zijn instrumenten, die bijdragen aan het vergroten van leefbaarheid, duurzaamheid, gezondheid en veiligheid. Het gaat hierbij om toezicht en handhaving van regels binnen het domein van de fysieke leefomgeving. Meer concreet gaat het om naleving van regels op het gebied van milieu, ruimtelijke ordening, bouwen, (brand)veiligheid, APV en de bijzondere wetten. Het gaat dus niet alleen om milieucontroles en bouwcontroles, maar ook om controles bij evenementen, beperking van overlast, toezicht in de openbare ruimte en de flexteamcontroles. Een breed spectrum aan activiteiten dus.

Toezicht is te definiëren als activiteiten die worden uitgevoerd waarbij wordt gecontroleerd op de naleving van regels, zonder dat daarbij al een vermoeden bestaat van een overtreding. Handhaving is te zien als het toepassen van ter beschikking staande instrumenten, zoals de last onder dwangsom, de last onder bestuursdwang, het proces verbaal of de bestuurlijke strafbeschikking, om een geconstateerde overtreding te doen beëindigen en/of te bestraffen.

Resultaten 2016.

Belangrijke ontwikkelingen zijn de integrale handhaving en de wijkgerichte benadering. Bij integrale handhaving vinden controles plaats op verschillende disciplines (milieu, bouwen en RO, brandveiligheid, APV/bijzondere wetten). Afhankelijk van de complexiteit zijn hierbij een of meer toezichthouders tegelijk betrokken.

Milieucontroles	46
Hercontroles	23
Bouwcontroles	235 (202 gereed gemeld)
Brandveiligheidscontroles	42
Evenementencontroles	212
Geluidscontroles Horeca / preventieve controles limiters	23
Seizoen controles (nacht)	3
Afvalwatercontroles	12
Calamiteitcontroles	5
Processen-verbaal	2.598

In 2016 zijn naast de reguliere controles per discipline, de controles naar aanleiding van klachten en meldingen, ook integrale controles uitgevoerd door het Flexteam. In totaliteit hebben 23 integrale flexteamcontroles plaatsgevonden.

Handhavingsverzoeken, klachten en meldingen.

- In 2016 was er in 16 gevallen sprake van een formeel schriftelijk handhavingsverzoek. Van deze handhavingsverzoeken zijn er 14 afgerond en zijn er 2 nog in behandeling.
- In 2016 zijn 84 schriftelijke klachten ingediend. Hiervan zijn er 80 afgehandeld. De vier overige klachten (waarvan er twee betrekking hebben op hetzelfde adres) zijn nog in behandeling. Van de 80 afgehandelde klachten uit 2016 hebben 16 geleid tot een handhavingsprocedure.
- Er zijn in totaal 26 mondelinge meldingen geregistreerd. Mondelinge meldingen worden in principe alleen in behandeling genomen wanneer er veiligheidsaspecten aan de orde zijn. Vaak gaat het om klachten over burens. Deze klachten worden zoveel mogelijk pragmatisch opgepakt en afgehandeld. De toezichthouder heeft in de meeste gevallen bemiddelend opgetreden, waarna de klacht verholpen was of de klager weer op het juiste spoor is gezet en naar de juiste instanties is verwezen.
- In 2016 zijn 1.210 schriftelijke klachten en meldingen geregistreerd. Klachten komen veelal binnen per mail en via het KCC.
- In 2016 zijn 27 schriftelijke opdrachten/meldingen van de politie opgepakt en afgehandeld.

Inzet handhavingsinstrumenten 2016.

- Er zijn 3 voornemens uitgegaan tot afwijzing van een handhavingsverzoek;
- Er is 4 keer het besluit genomen om een handhavingsverzoek af te wijzen;
- In 8 gevallen is een handhavingsverzoek zonder besluitvorming afgedaan;
- In 15 gevallen is een last onder dwangsom opgelegd. In 8 gevallen heeft dit geleid tot een besluit tot opleggen van een last onder dwangsom;
- Er zijn 2 voornemens tot opleggen bestuursdwang uitgegaan;
- In 11 gevallen is het besluit genomen tot het opleggen van een last onder bestuursdwang.

Voor de volledige resultaten van Toezicht en Handhaving wordt verwezen naar het jaarverslag van het team VTH.

Wat heeft de uitvoering van het totale programma gekost?

Programma Openbare orde en veiligheid	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Lasten	€ 1.841.207	€ 1.952.845	€ 1.939.426
Beleidsprogramma/Taakstellingen			
Toevoeging reserves			
Baten	€ 57.000	€ 185.964	€ 189.908
Ottrekking reserves			
Saldo	€ 1.784.207	€ 1.766.881	€ 1.749.518

§ 1.2 Programma Verkeer, vervoer en waterstaat.

Bestuurlijk verantwoordelijk : Dhr. drs. C.P.J.L. Vankan
Ambtelijk verantwoordelijk : Dhr. ing. B.F.H. Mennens

In dit programma worden de activiteiten gepresenteerd die zijn gericht op de aspecten verkeer, vervoer en de openbare ruimte. De activiteiten vanuit dit programma zijn voor een belangrijk deel een gevolg van het gevoerde beleid in de afgelopen jaren. Deze zijn aangevuld met de nieuwe elementen uit het coalitieakkoord 2014-2018. Verder wordt de basis gevormd door de toekomstvisie. Meer specifieke relevante beleidsstukken zijn de raadsnota Centrumplan Valkenburg van juni 2009 en de gebiedsvisie Maastricht-Valkenburg. Deze beleidsstukken zijn weer de basis geweest voor diverse raadsbesluiten, waarbij voor dit programma vooral de nota “Nieuwe verkeersstructuur, centrumplan Hart voor Valkenburg” van juni 2011 van belang is. Ook voor dit programma heeft het nieuw opgestelde Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL), dat in 2014 door Provinciale Staten is vastgesteld, gevolgen. Met name geldt dit dan voor het thema mobiliteit. De bijzondere ligging van Valkenburg op een kruispunt van wegen, in combinatie met de autonome groei van het autoverkeer en de landelijke betekenis van de kern Valkenburg als toeristische trekpleister, heeft ervoor gezorgd dat de knelpunten op het gebied van verkeersveiligheid en doorstroming steeds groter zijn geworden. Verder wordt door het steeds meer toenemende autobezit en- gebruik de claim op het aantal beschikbare parkeerplaatsen in de openbare ruimte steeds hoger.

Naast deze autonome ontwikkelingen zal ook in 2016 verder gewerkt worden aan de totale upgradage van onze gemeente om zodoende onze positie als toeristisch hart van het Heuvelland te versterken. Dit komt ook tot uiting in de afronding van de werkzaamheden in de openbare ruimte in het historisch centrum. De werkzaamheden aan de nieuwbouw van het winkelcentrum zullen tijdelijk van grote invloed zijn op de verkeersbewegingen in de kern Valkenburg.

Thema 1: Verkeersveiligheid.

Algemeen.

Het beleidskader voor dit thema is te vinden in het gemeentelijk verkeersveiligheidsplan. In 2013 is het beleidsplan verkeersveiligheid door de raad vastgesteld. Bij de ontwerpen van nieuwe projecten, zoals het centrumplan, vormen de uitgangspunten van dit plan een belangrijk onderdeel. Dit geldt ook bij grootschalige reconstructies van wegen, die opgestart zijn vanuit onderhoudsoogpunt (bijvoorbeeld vervanging van riolering of grootschalig asfaltonderhoud). Ook hierbij zal ingezet worden op een integrale aanpassing van de openbare ruimte, waarbij ook aangesloten wordt op de uitgangspunten van het verkeersveiligheidsbeleid.

In september 2015 is een verkeersknelpuntenanalyse aan de raad voorgelegd. Daarmee wordt de voortgang van het verkeersveiligheidsplan bewaakt en worden de prioriteiten voor het jaar 2016 bepaald.

Bij geplande wegereconstructies wordt zoveel mogelijk ingezet op een Duurzaam Veilige weginrichting. Voorbeelden van maatregelen zijn: aanleg (vrijliggende) fietsvoorzieningen, snelheidsremmers, nieuw type belijning etc.

Resultaten 2016.

De uitgangspunten uit het verkeersveiligheidsplan lagen aan de basis van onder andere de opstart van de reconstructie van de Valkenburgerstraat in Berg en Terblijt, de wegvakken in Strabeek en St. Gerlach in Houthem en de verbetering van de school- en thuisroutes in Houthem/Geulhem en Gasthuis/Sibbe.

Fietsroutes Landgoederenzone.

Een belangrijk project voor de verbetering van de recreatieve fietsmogelijkheden is het project in het Geuldal om tussen Maastricht en Schin op Geul recreatieve fietspaden te realiseren. De fiets- en wandelroutes verbinden Maastricht, Meerssen en Valkenburg en bieden vertrekpunten voor allerlei economische ontwikkelingen, die aan de versterking van de structuur van de vrijetijdseconomie bij zullen dragen. Dit doen we door te participeren in het project Landgoederenzone Maastricht-Meerssen-Valkenburg. Eind 2013 is gestart met de werkzaamheden, die in 2016 afgerond zullen worden.

Resultaten 2016.

In 2016 is het herstel van beschadigde paden voorbereid. De uitvoering staat gepland voor 2017. De aanbesteding van de brug over de Geul in Schin op Geul is in 2016 voorbereid, de aanbesteding vindt in de eerste helft van 2017 plaats. De fiets- en wandelaarsoversteek bij de Burgemeester Hensingel is in 2016 voorbereid, in de eerste helft van 2017 vindt de aanbesteding plaats. De aanbesteding van de fiets- en wandeloversteekplaats bij de Veeweg-Provinciale weg is in 2016 voorbereid, de uitvoering vindt in 2017 plaats.

Reconstructie voormalige provinciale weg Houthem.

Een belangrijke component binnen de Landgoederenzone (onderdeel Valkenburg aan de Geul) is de oude verbindingsweg tussen Meerssen en Valkenburg, de oude provinciale weg. Een groot gedeelte van deze route is gelegen in de kern Houthem. Dit gedeelte heeft zijn doorgaande verkeersfunctie verloren door de aansluitingen op de A79 bij Meerssen aan de ene kant en bij de kern Broekhem aan de andere kant. Voor dit gehele weggedeelte is een globaal ruimtelijk plan voor de hoofdstructuur ontwikkeld. Het globaal ruimtelijk plan geeft een concrete voorzet voor het toekomstbeeld en bevat een inrichtingsschets op hoofdlijnen, inclusief de groenstructuur van de weg zelf. Hierbij heeft ook de relatie met het buitengebied bijzondere aandacht gekregen. Er is tevens een kostenraming gemaakt. De kosten voor de herinrichting van de totale weg worden geraamd op € 3.700.000,-. Gezien de hoogte van dit bedrag wordt een gefaseerde uitvoering voorgesteld.

De eerste fase omvat het gedeelte van de weg dat grotendeels binnen het beschermd dorpsgezicht valt. De kosten van deze fase worden geraamd op € 600.000,-. Het project zal in een mogelijke tweede fase een vervolg krijgen met de herinrichting van het gedeelte tot de Stationsstraat. Hier is een investering mee gemoeid van € 200.000,-. Met inbegrip van de cofinanciering van de tweede fase ramen wij ons aandeel in totaal op € 400.000,-.

Resultaten 2016.

In 2016 is het plan opgesteld en heeft de aanbesteding plaatsgevonden. Nadat de resultaten van de aanbesteding bekend waren, ontstond zicht op de daadwerkelijke projectkosten. Met de provincie is vervolgens een intensief en constructief traject doorlopen, met als uitgangspunt dat het project moet worden uitgevoerd binnen de door de raad beschikbaar gestelde budgetten. Inmiddels is bekend dat het project binnen de gestelde kredieten kan worden uitgevoerd en is het project in volle gang.

Subsidiemogelijkheden Li-MoP 2014-2015.

Voor de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van verkeer- en vervoerbeleid hebben Gedeputeerde Staten van Limburg het Limburgs-MobiliteitsProgramma vastgesteld voor de periode 2014-2015. Dat programma wordt sinds 2008 opgemaakt en vastgesteld als jaarlijks bestedingsplan en geeft een meerjarige financiële doorkijk ten aanzien van Mobiliteit. Het Programma omvat een financieel overzicht van projecten en activiteiten op het gebied van verkeer en vervoer (Infra Veiligheid, Regionale doorstroming), specifiek voor de uitvoeringsjaren 2014 en 2015 en een doorkijk naar 2016. Vanuit dit programma bestaat er voor onze gemeente de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor projecten op het gebied van Verkeer en Mobiliteit, die passen binnen de Provinciaal vastgestelde kaders. Binnen de regio Maastricht-Heuvelland worden er jaarlijks regionale uitvoeringsplannen ingediend, waarbij op basis van een vooraf afgesproken verdeelsleutel een verdeling plaatsvindt van de beschikbare middelen voor onze regio.

Er is nog maximaal € 117.000,- beschikbaar voor onze gemeente op basis van 50% cofinanciering. De projecten die hiervoor zijn goedgekeurd in het kader van “regionale bereikbaarheid” zijn de rotonde Emmaberg en de herinrichting van het Grendelplein. Als deze projecten door het ontbreken van cofinanciering van gemeentewege niet kunnen worden uitgevoerd, zal bekeken worden hoe de subsidiegelden voor onze gemeente behouden kunnen blijven. Uitvoering moet uiterlijk in 2016 plaatsvinden.

Resultaten 2016.

De betreffende subsidieregeling is met ingang van 2016 sterk gewijzigd. We streven naar zo veel mogelijk behoud van en continuïteit in de cofinanciering binnen de nieuwe structuur. Daarom hebben we aanvullende projecten aangedragen. Dit zijn de reconstructie van de Valkenburgerstraat te Berg en Terblijt, de reconstructie (fase 1b) van de voormalige provinciale weg Houthem (wegvakken Strabeek en St. Gerlach) en de school- en thuisroutes bij Berg en Terblijt en Sibbe en enkele OV-gerelateerde maatregelen.

Thema 2: Mobiliteit.

De kaders voor dit thema zijn vastgelegd in het mobiliteitsplan 2005. De ambities in dit beleidsplan beperken zich tot algemene termen, zoals het verbeteren van de doorstroming van het verkeer en het opwaarderen van de openbare ruimte. Om te komen tot een SMART-formulering zullen deze concreter gemaakt moeten worden. Dat kan pas op het moment dat een duidelijke 0-meting voorhanden is. Vanuit deze optiek zou het wenselijk zijn om meer aandacht te besteden aan relevante verkeersgegevens. Zo zou een netwerk opgezet kunnen worden van telpunten en zouden stelselmatig de nodige onderzoeken (bijvoorbeeld rijtijdmetingen) uitgevoerd moeten worden. Om de kosten hiervan inzichtelijk te maken, dient een plan van aanpak opgesteld te worden. Door het stellen van prioriteiten is hier nog niet toe overgegaan kunnen worden.

Om het verblijfsklimaat in het centrum te verbeteren (minder blik op straat, veiliger, minder stank- en geluidsoverlast), is er een nieuwe verkeersstructuur ontwikkeld en vastgesteld. Dit plan wordt bij de herinrichtingsplannen van het centrum van de kern Valkenburg gefaseerd ingevoerd. Een groot deel daarvan is ondertussen doorgevoerd, de laatste maatregelen zullen na de afronding van het winkelcentrum Aan de Kei worden ingevoerd.

Resultaten 2016.

In 2016 hebben we de laatste hand gelegd aan maatregelen ter verbetering van het verblijfsklimaat in het centrum van Valkenburg, parallel aan de afronding van het centrumplan en de opening van parkeergarage Aan de Kei.

Thema 3: Parkeren.

De centrumplanontwikkelingen hebben gevolgen voor het gemeentelijke parkeerbeleid. Zo is in 2013 het autovrije gebied uitgebreid, hetgeen betekent dat parkeerplaatsen in het centrum zijn vervallen. Ter compensatie daarvan wordt voorzien in de aanleg van een ondergrondse parkeergarage. Voor de tussenliggende bouwfase zijn er tijdelijke parkeerterreinen aangelegd. In 2016 wordt de papieren bewonersvergunning vervangen door een digitale parkeervergunning.

Resultaten 2016.

De parkeergarage Aan de Kei is medio 2016 in gebruik genomen. Daarnaast is een start gemaakt met het digitaliseren van de bewonersvergunningen. De daadwerkelijke overgang naar een digitaal product (en digitale uitgifte) staat gepland voor medio 2017.

Thema 4: Openbare verlichting.

De centrumplannen zorgen voor een kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte. Dit betekent dat op termijn - per deelgebied - ook de bestaande openbare verlichting zal worden vervangen door een nieuw type lichtmast (plus armatuur en lamp), dat bijdraagt aan een verfraaiing van de openbare ruimte. In het historische centrum en in het winkelcentrum is, in die delen die al heringericht zijn, de nieuwe verlichting toegepast. In 2016 zal dit verder worden afgerond.

Op diverse plaatsen is LED verlichting toegepast, bijvoorbeeld op de Oud-Valkenburgerweg/ Strucht en op de Hekerweg. Bij ieder project op het gebied van openbare verlichting zal een kritische afweging plaatsvinden of LED- verlichting mogelijk is. Ook bij het reguliere onderhoud, zoals "ouderdoms vervanging", worden de mogelijkheden voor LED verlichting bekeken. Uitgangspunt bij aanpassingen of vernieuwing blijft de NPR richtlijn.

De raad heeft op 5 november 2012 het Beleidsplan Openbare Verlichting 2012-2016 vastgesteld, waarbij het uitgangspunt is dat het uitvoeringsprogramma binnen de bestaande budgetten wordt uitgevoerd. Hierbij mag de technische veiligheid niet in het gedrang komen. In 2016 zal een nieuw beleidsplan moeten worden opgesteld. Hier zullen ook de gevolgen van de bezuinigingen op het budget worden meegenomen. Bij reconstructieplannen van doorgaande wegen en woonstraten is voor de openbare verlichting de NPR de richtlijn.

Resultaten 2016.

De Raad besloot in 2016 om alle resterende conventionele openbare verlichting om te bouwen naar LED. Dit project zal in 2017 worden afgerond.

Thema 5: Openbare ruimte.

Het wegonderhoud binnen de gemeente vindt plaats op basis van de vigerende richtlijnen voor rationeel wegbeheer. Iedere twee jaar wordt er een wegininspectie uitgevoerd voor alle verharde wegen binnen de gemeente. Aan de hand van de hieruit verkregen informatie wordt het onderhoudsprogramma opgesteld. Op basis van rationeel wegbeheer is de gehele onderhoudssituatie geïventariseerd en is het gewenste onderhoudsbudget voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt. Wij verwijzen U daarvoor naar de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Naast de reguliere wegininspecties is het wenselijk om vanuit een 4-tal invalshoeken een integraal onderhoudsplan op te zetten, waarbij gekeken wordt naar:

- Riolering (onderhoud/vervangingswerkzaamheden riolering);
- Mobiliteit (bijvoorbeeld wenselijke aanleg van nieuwe wegen en verbreding van wegen);
- Veiligheid (bijvoorbeeld verkeersveiligheidsaspect);
- Kwaliteitslag (bijvoorbeeld gewenste opwaardering openbare ruimte en ander materiaalgebruik).

De diverse deelaspecten dienen gecombineerd te worden uitgevoerd, zodat maximale efficiencywinst kan worden behaald. Voor het centrum van Valkenburg zijn vanuit deze vier invalshoeken de plannen ontwikkeld.

De afgelopen jaren heeft de raad eenmalig extra middelen ingezet voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Het gemeentelijk wegennet is daardoor op een acceptabel onderhoudsniveau gebleven. De in meerjarenbegroting 2016-2019 geraamde onderhoudsbudgetten zijn afgestemd op gemiddelde weersomstandigheden en daardoor aan de krappe kant. Vanaf 2016 zijn alleen nog de middelen uit de reguliere begroting beschikbaar.

Reconstructie Valkenburgerstraat.

De Valkenburgerstraat is over de gehele lengte een onveilige straat. Regelmatig komen er klachten binnen van aanwonenden over de (slechte) staat van het wegdek en de aanliggende trottoirs. Ook bereiken ons regelmatig meldingen van valpartijen of onveilige situaties/hoge snelheden. De Valkenburgerstraat bevindt zich in een 30 km/h-zone en maakt onderdeel uit van de schoolthuisroute naar de basisschool in Berg. De huidige inrichting sluit niet aan bij de eisen voor een Duurzaam Veilige weginrichting. In 2015 zal een plan worden uitgewerkt voor een volledige reconstructie van de Valkenburgerstraat, waarbij de uitvoering is voorzien voor 2016.

Resultaten 2016.

In 2016 hebben twee inloopmomenten plaats gevonden. Eén over de schetsontwerpen en één over het concept-plan. De avonden waren druk bezocht en de reacties mogen positief genoemd worden. In 2017 zal de aanbesteding plaatsvinden en hopen wij de daadwerkelijke uitvoering, beginnend met de nuts-voorzieningen, voor de zomer van 2017 te kunnen starten.

Walramplein.

De huidige inrichting en onderhoudstoestand zijn verre van optimaal en steekt erg af tegen de opgeknapte omgeving. De herinrichting van het Walramplein voorziet in het:

- vervangen van het bestaande rioolstelsel door een gescheiden rioolstelsel;
- aanbrengen van nieuwe bestrating;
- aanbrengen van nieuwe verlichting in de vorm van slechts 3 centrale lichtmasten op het plein en reguliere lichtmasten langs de straatkant van het plein;
- aanbrengen van straatmeubilair, bomen en hagen;
- aanbrengen van evenementenvoorzieningen;
- realiseren van een (bewaakte) fietsenstalling;
- optimaliseren van parkeermogelijkheden.

Door ook het Walramplein opnieuw in te richten, creëert Valkenburg een uniforme uitstraling en daarmee ook een duidelijke afbakening van de vestingstad. Daarnaast zijn het optimaliseren van de parkeerfunctie en het multifunctioneel inrichten van het plein van wezenlijk belang voor het kunnen functioneren van de gehele binnenstad. Hiermee kan tegemoet gekomen worden aan de wens om te voorzien in de extra parkeerbehoefte voor centrumbezoekers en ontstaat de ruimte om bovenregionale evenementen te organiseren die zorgen voor extra omzet, werkgelegenheid en hogere bezoekersaantallen voor ondernemend Valkenburg en de omliggende regio. Daarnaast wordt er ruimte ingepast voor de realisatie van een (bewaakte) fietsenstalling, waarmee ook een goede voorziening voor deze doelgroep gerealiseerd wordt in de directe omgeving van het centrum. De haalbaarheid van een volledige reconstructie van het Walramplein is mede afhankelijk van een financiële bijdrage vanuit de Provincie Limburg. De start van de uitvoering is voorsnog gepland in 2016.

Resultaten 2016.

In 2016 is het ontwerp van het Walramplein verder geoptimaliseerd. Tevens is door de raad de opdracht meegegeven om de inpasbaarheid van een openbaar toilet te onderzoeken. De planpresentatie aan de omgeving wordt opgestart zodra definitief zicht is op de financiële haalbaarheid van het totaalplan. Het jaar 2016 heeft vooral in het teken gestaan van de financiële lobby.

Wat heeft de uitvoering van het totale programma gekost?

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Lasten	€ 4.496.570	€ 4.227.759	€ 4.176.406
Beleidsprogramma/Taakstellingen	€ 252.431		
Toevoeging reserves		€ 210.520	€ 223.871
Baten	€ 2.665.735	€ 2.942.184	€ 2.941.278
Ottrekking reserves	€ 437.744		
Saldo	€ 1.645.522	€ 1.496.095	€ 1.458.999

§ 1.3 Programma Economische zaken.

Bestuurlijk verantwoordelijk	:	Dhr. dr. J.J. Schrijen Dhr. J.M.M. Vermeer
Ambtelijk verantwoordelijk	:	Dhr. ing. B.F.H. Mennens

In dit programma worden de activiteiten gepresenteerd die zijn gericht op het economisch functioneren van de gemeente Valkenburg aan de Geul. De kern waarop de beleidsvoornemens zijn gebaseerd is de Toekomstvisie 2030, de Agenda Valkenburg - Hart voor Valkenburg - en de Gebiedsvisie van Buitengoed Geul en Maas. Voor dit programma zijn de relevante onderdelen uit deze visies uitgewerkt in projecten. De focus ligt op het versterken van het kwaliteitstoerisme ter bevordering van de werkgelegenheid en het welzijn en welbehagen van onze inwoners en bedrijven. In deze tijden van economische crisis kiest Valkenburg aan de Geul bewust voor het anticyclisch investeren. Nú de basis leggen voor een gezonde toekomst.

Thema 1: Realisatie Centrumplan.

Het centrumplan vindt zijn basis in de in 2007 opgestelde Agenda Valkenburg. De eerste fase betreft een geleidelijke en gefaseerde upgrading van enkele bepalende locaties in het centrum. Hieronder valt het realiseren van een parkeergarage, het herinrichten van de straten, de herontwikkeling van het gebied vanaf de Albert Heijn tot aan de Hema, het creëren van logische looplijnen en het toevoegen van een aantal nieuwe gebouwen. Het plan vergt van de gemeente een investering van € 6,1 miljoen in de onrendabele top. Voor de herontwikkeling van het winkelcentrum en de herinrichting van de openbare ruimte is een projectorganisatie ingericht. In 2013 is gestart met de bouw van een tijdelijk winkelcentrum en de verhuizing van de winkels naar dit tijdelijke winkelcentrum. Eind 2013 zijn de bestaande winkelpanden gesloopt. In 2014 is gestart met de bouw van het nieuwe winkelcentrum met parkeergarage. Medio 2016 is de oplevering van het nieuwe winkelcentrum en de parkeergarage voorzien.

Andere locaties die binnen de Agenda Valkenburg aandacht krijgen en waar nieuwe ontwikkelingen beoogd worden die bijdragen aan de maatschappelijke effecten zijn onder andere de herontwikkeling van de Leeuw-brouwerij, de Plenkertstraat (Cultuurstraat), klooster Boslust en de groene vleugels richting Schin op Geul en Houthem. De uitvoering van de Agenda Valkenburg zal zich over verschillende jaren uitstrekken.

Resultaten 2016.

In 2016 zijn de werkzaamheden aan het winkelcentrum Aan de Kei en de directe omliggende infrastructuur afgerond (op een aantal herstelpunten na). De ondergrondse parkeergarage is opgeleverd en in exploitatie genomen, de nieuwe winkels en woningen zijn in gebruik. Het tijdelijke winkelcentrum op het Berkelplein is opgeheven en het Berkelplein is weer in volle omvang als parkeerplaats in gebruik, met een beperkte optimalisatie van de indeling.

In 2016 zijn ook de voorbereidingen opgestart voor de bouw van Hotel Croix de Bourgogne. De investeerder heeft een plan uitgewerkt, dat voorziet in nieuwbouw op 3 locaties (verlengde Dr. Erensflat, Pand Zink en “de kuil”). De voorbereidingen voor de sloop van het bestaande pand Zink zijn opgestart (start sloop begin 2017).

Thema 2: Leeuw Brouwerij.

De gemeente is in 2012 eigenaar geworden van de voormalige Leeuw Brouwerij. Daartoe hebben de gemeente en de Provincie ieder € 1,5 miljoen bijgedragen. Met de Provincie zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van de Leeuw Bierbrouwerij. De consolidatie van de gebouwen heeft in 2014/2015 plaatsgevonden, inclusief het grootste gedeelte van de asbestsanering. Eveneens is het monumentale waterrad veiliggesteld.

De terreinen tussen de Geul en de Beatrixsingel zijn door de aankoop ook in eigendom van de gemeente gekomen. Deze gronden vormen een belangrijke schakel in de overgang van het stedelijk groengebied (Odapark) naar het buitengebied met het natuurgebied Ingendael. Het terrein ten oosten van de toegangsweg wordt betrokken bij de oplossing van de hoogwaterproblematiek van de Geul en voor eventuele maatregelen die een gevolg zijn van het opnieuw stuwen van de Geul om zodoende het waterrad weer te laten functioneren. Bij de uitwerking van deze problematiek is het waterschap nauw betrokken. Vooral de vismigratie speelt hierbij een belangrijke rol. In 2015 moet er een definitief voorstel komen over de stuwsituatie waarbij de hoogwaterproblematiek en de problemen m.b.t. de vismigratie worden opgelost.

De kracht, de sterktes en de authentieke waarden van Valkenburg en omgeving vormen de basis voor de verdere ontwikkeling van het brouwerijterrein en de gewenste positionering. De ontwikkeling zal zich richten op thema's zoals gezonde lifestyle, gezonde voeding, wellness, mindfulness, sport & bewegen en zorgtoerisme. Met dit als uitgangspunt is een nadere studie verricht naar een eventueel concept en functies voor een toekomstige invulling van het gebied. Dit concept is getoetst aan "de markt", waarbij is geïnventariseerd welke kansen en mogelijkheden de marktpartijen zien. Uit deze nadere studie kan worden geconcludeerd dat de markt, zowel de ontwikkelaars als de marktpartijen in de leisure-sector, positief zijn over de mogelijkheden. De vastgoed partijen reageren nog terughoudend, vooral gezien de huidige economische situatie. In 2015 is naar aanleiding van het toetsen aan de markt een marktpartij voor eigen rekening en risico een onderzoek naar een nieuwe invulling begonnen.

Resultaten 2016.

De ontwikkelaar (Wyckerveste) heeft een plan uitgewerkt voor de herontwikkeling van het Leeuwterrein. Dit plan voorziet in een tweetal hoofdpeilers: realisatie van een Sport XP (met als hoofd invulling het Shimano Experience Center) en de realisatie van een Food XP. Voor de haalbaarheid van dit plan is in samenwerking met de provincie een bestuurlijk afsprakenkader vastgesteld dat als uitgangspunt dient voor de finale aanbidding van de ontwikkelaar. De verwachting is dat begin 2017 het definitieve voorstel volgt vanuit de ontwikkelaar.

Parallel aan deze nadere uitwerking is eind 2016 het op het conceptplan gebaseerde voorontwerp van het bestemmingsplan in procedure gebracht, zodat de beoogde openingsdatum begin 2018 haalbaar blijft. Aanvullend is eind 2016 tevens opdracht verstrekt aan Heusschen Copier om een integraal gebiedsontwerp te maken voor de omgeving van het Leeuwterrein, waarbinnen de overige aspecten (zoals parkeeroplossing, hoogwatergeul, herinrichting noordelijk deel van het plangebied) worden uitgewerkt.

Thema 3: Herstel historische vestingstad.

In de "Agenda Valkenburg" is een belangrijk project benoemd dat voorziet in het zichtbaar en beleefbaar maken van de oude vestingstad. Om dit te verwezenlijken zijn in 2012 de belangrijkste straten (Berkelstraat, Muntstraat en Grotestraat Centrum) heringericht. Tevens is een plan gemaakt voor de restauratie van de Grendelpoort, het herbouwen van de Geulpoort, het inrichten van de overige straten in het historische centrum en het aanleggen van een stadsgracht tegen de stadsmuur in het Halderpark. In 2013 zijn deze projecten verder uitgewerkt en is met behulp van subsidies van de Provincie de financiële haalbaarheid gerealiseerd. Alle straten in het historische centrum zijn inmiddels ingericht. De projecten restauratie Grendelpoort, herbouw Geulpoort en herinrichting Halderpark zijn in 2014/2015 gerealiseerd. Voor 2016 staat de start van de herinrichting van het Walramplein op het programma (zie hierna). Nu het profiel van de vestingstad weer krachtig is neergezet, moeten wij inzetten op het vermarkten van de in ere herstelde identiteit van Valkenburg als vestingstad.

Reconstructie van het Walramplein en Molenstraat.

Na afronding van de reeds in het centrumplan opgenomen projectonderdelen resteert er binnen de oude vesting alleen nog het Walramplein, dat om een grondige reconstructie vraagt. In het opgeknapt deelgebied rondom het winkelcentrum resteert de Molenstraat.

De huidige inrichting en onderhoudstoestand zijn verre van optimaal en steekt erg af tegen de opgeknapte omgeving. De herinrichting van het Walramplein en de Molenstraat zien wij dan ook als het sluitstuk van het centrumplan.

Walramplein.

Op verzoek van het bewonersplatform “Kernoverleg Valkenburg Centrum” en een vertegenwoordiging van de ondernemers rondom het onderhavige plein, hebben wij het verzoek ontvangen om een plan uit te werken voor een grootschalige herinrichting. Dat plan is na overleg met die groeperingen uitgewerkt in een schetsontwerp en vol enthousiasme ontvangen. De raad heeft ons opdracht gegeven om een business case uit te werken voor de volledige herinrichting.

Doel van die herinrichting is het creëren van een uniforme uitstraling van het historisch centrum, het optimaliseren van de parkeerfunctie en het multifunctioneel inrichten van het plein, zodat dit ook dienst kan doen als plein voor grootschalige evenementen in het hart van het historisch centrum. Daarnaast wordt er ruimte ingepast voor de realisatie van een (bewaakte) fietsenstalling, waarmee ook een goede voorziening voor deze doelgroep gerealiseerd wordt in de directe omgeving van het centrum.

Molenstraat.

In de Molenstraat zijn door Nutsbedrijven werkzaamheden aan de kabels en leidingen uitgevoerd. Bewoners van de Molenstraat hebben dit aangegrepen om een verzoek in te dienen om ook de Molenstraat te voorzien van een grootschalige opknappbeurt. De Molenstraat valt strikt gezien buiten de kaders van het Centrumplan, zoals deze op 30 juni 2009 zijn vastgesteld. Doel is het opknappen van de Molenstraat inclusief het wegwerken van het achterstallige onderhoud. Qua inrichting wordt aansluiting gezocht bij de inrichting van het aangrenzende gebied, zodat een geheel ontstaat. De Molenstraat grenst aan de St. Pieterstraat enerzijds en aan de Geul anderzijds. Om die reden is aansluiting gezocht bij de inrichting van de St. Pieterstraat. De kostenraming voor de uitvoering van beiden bedraagt € 3,3 miljoen (aandeel Molenstraat € 32.500,-), exclusief omzetbelasting, waarvan ongeveer € 500.000,- betrekking heeft op rioleringswerken Walramplein. Daarmee is in het door de raad vastgestelde rioleringsplan al rekening gehouden. Taakstellend gaan wij ervan uit dat de provincie bereid is om in de helft van de kosten te participeren. Indien dat lukt, bedraagt het nog te dekken gemeentelijk aandeel € 1.150.000,-. De daarmee gemoeide kapitaallasten bedragen jaarlijks € 109.250,-. In het eerste jaar blijven de kosten beperkt tot € 31.625,-.

Resultaten 2016.

In 2016 is het ontwerp van het Walramplein verder geoptimaliseerd. De raad heeft de opdracht meegegeven om de inpasbaarheid van een openbaar toilet te onderzoeken. De planpresentatie aan de omgeving wordt opgestart zodra definitief zicht is op de financiële haalbaarheid van het totaalplan. 2016 heeft met name in het teken gestaan van de lobby voor aanvullende financiering.

Thema 4: Kasteel Oost.

De gemeente wil voorwaarden scheppen om Kasteel Oost in goede conditie te houden en zowel het Kasteel als het park openbaar toegankelijk te houden. De gemeente is in 2013 op zoek gegaan naar nieuwe partners (i.c. een ideële stichting), die bij deze visie pasten. Tevens is bij de Provincie een subsidie van € 500.000,- verkregen voor het in oude staat herstellen van het landgoed Kasteel Oost. De raad heeft bij de behandeling van de kaderbrief 2013 deze subsidie veilig gesteld door eenzelfde bedrag te reserveren. Wij waren ver gevorderd met de onderhandelingen over de verkoop van Kasteel Oost aan een ideële stichting. Helaas heeft The International Butler Academy begin 2015 de huur per eind januari 2016 opgezegd. Daarmee valt voor de potentiële koper een lange termijn huurgarantie weg. Inmiddels zijn wij samen met de potentiële koper op zoek naar een nieuwe invulling voor Kasteel Oost. Wij verwachten in 2016 te kunnen aangeven welke ontwikkeling in Kasteel Oost gerealiseerd kan worden. De subsidietermijn van de Provincie is aan deze nieuwe planning aangepast.

Resultaten 2016.

Om Kasteel Oost een nieuwe invulling te kunnen geven is het noodzakelijk dat het kasteel in zijn geheel vrij komt voor verkoop aan een nieuwe eigenaar. Daartoe loopt momenteel een juridische procedure om te komen tot ontbinding van de pacht van een in kasteel Oost gevestigd hoveniersbedrijf. Eind 2016 heeft de rechter in deze zaak een uitspraak gedaan en vastgesteld dat geen sprake meer is van pacht, maar van huur. In 2017 lopen de gesprekken verder om te komen tot de vrije oplevering van het kasteel.

Thema 5: Evenementen en Citymarketing.

Valkenburg aan de Geul is een actieve gemeente met een groot aantal ambities, die wij in 2016 zullen uitwerken in een “Strategische Citymarketing Visie”. Basiselementen van deze nieuwe visie zijn de in dat jaar nagenoeg afgeronde upgradering van het centrum en de verdere herontwikkeling van de cultuurhistorische en natuurlijke waarden in de dorpskernen. Het zal een lange termijn visie zijn, die op hoofdlijnen (speerpunten) is gestoeld en als wezenlijk onderdeel een praktisch plan van aanpak kent, dat jaarlijks bijgesteld kan worden. Met de visie en uitwerking daarvan willen we onze positie als “bruisende en levende stad” in optima forma uitdragen en versterken. Binnen die strategische visie hoort ook de ontwikkeling van het beleid met betrekking tot evenementen. Het op 30 juni 2014 vastgestelde evenementenbeleid vormt dan ook voor de komende jaren de leidraad waarbinnen we evenementen willen verwerven, initiëren, coördineren en begeleiden.

Valkenburg aan de Geul heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een bruisende en actieve evenementenstad, waarin organisatoren van en bezoekers aan grote (internationale) evenementen zich thuis voelen. Binnen de te ontwikkelen visie op citymarketing en het vastgestelde evenementenbeleid moet zorgvuldig omgegaan worden met de beschikbare capaciteit van de gemeente en hulpdiensten om evenementen te kunnen hosten. Daarbij is ook de acceptatie van inwoners en bedrijven van groot belang. Evenementen die verworven kunnen worden, moeten passen binnen de speerpunten en hoofdlijnen die in het Citymarketingbeleid verankerd worden.

Jaarlijks worden in de gemeente ruim 450 vergunning- en melding plichtige evenementen georganiseerd, met een totaal aantal bezoekers van rond de 600.000. Zij geven ruim € 22 miljoen per jaar uit, zo’n 25 % van de totale omzet binnen de toeristische en de retail sector. Evenementen zijn dan ook van groot belang voor onze gemeente. Evenementen zijn waardevolle investeringsmomenten voor onze gemeente. In die zin willen we de komende jaren een aantal van hen ondersteunen. Zodoende kunnen we gemakkelijker eisen en voorwaarden stellen aan de impact van een evenement.

De evenementennota wordt in 2016 verder uitgewerkt en geïmplementeerd. Zo beschrijven we in 2015 en 2016 de evenemententerreinen, zoals die in de evenementennota vervat zijn en ontwikkelen we de regelgeving voor het verlenen van investeringsbijdragen voor evenementen. Verder willen we ook in 2016 weer een aantal grotere evenementen zien te verwerven, zo mogelijk samen met particuliere organisatoren.

Resultaten 2016.

Het aantal evenementen in onze gemeente en de impact daarvan in 2016 was vergelijkbaar met die van 2015. Grote evenementen als de Amstel Gold Race, de Vestingfeesten, Pop on Top, het NK Living Statues en Kerststad trokken dagelijks meer dan tienduizend bezoekers. Ook nieuwe evenementen, zoals het muzikfestival in de grot Dig out the Gems, het Foodtruck Festival Wheels 'n Bites en de Bokkenweken trokken duizenden bezoekers.

Een steeds grotere zorg vormt die voor de openbare orde, de veiligheid en verkeersdoorstroming tijdens evenementen. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de burgemeester, die zich gesteund weet door een multidisciplinair team Evenementenveiligheid. De adviseur Evenementen en Citymarketing maakt geen deel meer uit van dat team. Daarmee wordt voorkomen dat degene die de evenementen mee verwerft en als gastheer begeleidt, ook werkt aan het afgeven van de vergunning.

Het nieuwe evenement Bokkenweken, dat in de oktober gehouden werd, was een succes voor wat betreft de activiteiten, het aantal bezoekers en de wijze waarop ondernemers, VVV en gemeente met elkaar hebben samengewerkt.

In het kader van de Kunst- en Cultuursprong hebben de provincie en gemeente subsidies verleend aan de Vestingfeesten, de Bokkenweken, het Romeins Festival Flamma in de Romeinse Katakomben en het openluchttheater en het Cultuur Kerstprogramma. De beide laatste evenementen waren goed georganiseerd en breed gecommuniceerd. Zij leverden helaas niet de gewenste bezoekersaantallen op.

Tijdens de periode van Kerststad is veel aandacht geweest voor de openbare orde, de veiligheid en spreiding van bezoekers en de verkeerssituatie in onze gemeente. Een brede evaluatie is begin 2017 gestart. Kerststad was - zoals al enkele jaren het geval is - wederom een groot succes voor wat betreft het aantal mensen dat onze gemeente bezocht. Wij schatten het totale aantal in die zes weken op 600.000.

Thema 6: Betaald parkeren / parkeren evenementen.

Dit onderwerp kan vanuit meerdere programma's belicht worden. Omdat het parkeerbeleid voor onze gemeente ook een economisch doel dient, is het in dit programma opgenomen. Met de ingebruikname van de ondergrondse parkeergarage "de Kei" medio 2016 verandert niet alleen de parkeercapaciteit aan de noordzijde van het centrum. Deze neemt namelijk ook weer toe op het Berkelplein (daar waar nu de noodwinkels zijn gesitueerd). Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze het parkeren op het Walramplein kan worden georganiseerd, mede in combinatie met het parkeerdek boven de aldaar gelegen supermarkt. Deze ontwikkelingen op het gebied van betaald parkeren kunnen een positieve economische boost veroorzaken.

Verder zijn wij nog steeds druk doende om één of meerdere, permanente overloopterreinen te vinden en aan te leggen ten behoeve van evenementen.

Resultaten 2016.

De parkeergarage Aan de Kei is medio 2016 in gebruik genomen. Hiermee is de parkeercapaciteit aan de noordzijde van het centrum van Valkenburg aanzienlijk toegenomen, mede ook dankzij de ingebruikname van het Berkelplein als terrein voor betaald parkeren. Tevens zijn trajecten opgestart om te komen tot een optimale organisatie van het parkeren op en rondom het Walramplein en ter realisatie van een of meerdere permanente overloopterreinen ten behoeve van evenementen.

Thema 7: Overige activiteiten.

Vanuit het programma Economische zaken worden diverse andere projecten aangejaagd of ondersteund:

- De subsidierelatie met stichting Museum Land van Valkenburg is in 2015 geëvalueerd. Tevens worden in 2015 gesprekken geëntameerd over het nieuwe businessplan van de stichting. De uitkomsten van deze gesprekken zullen leiden tot mogelijke toekomstscenario's, waarvan het scenario waarvoor gekozen wordt in 2016 verder uitgevoerd/gerealiseerd zal worden.
- In 2015 is een intentieovereenkomst voor de verkoop van het Pradogebouw en de subsidieverlening voor het restaureren van het rijksmonument getekend door koper en gemeente, met als doel in 2016 de daadwerkelijke verkoop van het Pradogebouw te laten plaatsvinden.
- Langdurige leegstand heeft een negatief effect op de belevingswaarde van de openbare ruimte. Onderzocht zal worden welke instrumenten ingezet kunnen worden om leegstaande panden een andere planologische bestemming te geven, waardoor een nieuwe (bedrijfs)functie gerealiseerd kan worden. Te denken valt aan de vestiging van een centrum voor startende bedrijven en het organiseren van overlegtafels met ondernemers, gerelateerd aan actuele thema's.

- In het kader van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg wordt op verschillende beleidsterreinen gewerkt aan bestuurlijke afspraken voor Zuid-Limburg breed beleid. In 2016 zullen nog te vormen bestuurlijke afspraken op het terrein van detailhandel en recreatie verder worden uitgewerkt.

Resultaten 2016.

Museum Land van Valkenburg.

De raad heeft in de vergadering van 30 mei 2016 besloten het door stichting Museum Land van Valkenburg aangevraagde subsidie van € 30.000,- beschikbaar te stellen voor de vernieuwing en exploitatie van het museum. Op dit moment is er nog geen evaluatie geweest van de resultaten die het museum behaald heeft.

Pradoegebouw.

In 2016 is een subsidieaanvraag bij provincie Limburg ingediend om het Pradoegebouw te transformeren naar hotel Kint. Dit was in het kader van de tenderregeling restauratie monumenten. Op 21 december 2016 heeft provincie laten weten dat deze subsidieaanvraag negatief is beoordeeld. De subsidieaanvraag is ingediend om de onrendabele top te dekken, die veroorzaakt wordt door de slechte staat, waarin het gebouw verkeert. Middels andere subsidietrajecten wordt nu ingezet op het verwerven van subsidies, zodat het project gerealiseerd kan worden.

Provinciaal Omgevingsplan Limburg: Vrijtijds economie + Retail.

Binnen het provinciaal omgevingsplan Limburg is in 2016 vastgelegd hoe de regio Zuid-Limburg omgaat met nieuwe ontwikkelingen op het gebied van Retail en Vrijtijdseconomie. Deze aanpak zal in 2017 formeel worden bekrachtigd door alle gemeenteraden.

Wat heeft de uitvoering van het totale programma gekost?

Programma Economische zaken	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Lasten	€ 84.643	€ 76.807	€ 76.452
Beleidsprogramma/Taakstellingen	€ 5.000		
Toevoeging reserves			
Baten	€ 344.355	€ 555.653	€ 553.098
Onttrekking reserves			€ 3.141
Saldo	-€ 254.712	-€ 478.846	-€ 479.787

§ 1.4 Programma Onderwijs.

Bestuurlijk verantwoordelijk	:	Dhr. drs. H.M.L. Dauven
Ambtelijk verantwoordelijk	:	Dhr. ing. B.F.H. Mennens

In dit programma worden de activiteiten gepresenteerd, die zijn gericht op de taken die de gemeente heeft op het gebied van onderwijs. De gemeente draagt - naast het handhaven van de leerplicht en het organiseren van het leerlingenvervoer - zorg voor goede huisvesting van alle scholen voor primair, voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs en levert daardoor een belangrijke voorwaardelijke bijdrage aan de kans op kwalitatief goed onderwijs voor alle leerlingen. De beleidsvoornemens worden vooral vanuit wettelijke kaders bepaald. Ten aanzien van de huisvesting van basisscholen binnen de gemeente heeft Uw raad in 2012 het integraal huisvestingsplan basisonderwijs vastgesteld.

Thema 1: Huisvesting Onderwijs.

Per 1 januari 2015 is de wet met betrekking tot onderwijshuisvesting gewijzigd. Vanaf deze datum is de gemeente niet meer verantwoordelijk voor het buitenonderhoud. Deze verantwoordelijkheid is overgedragen aan de schoolbesturen. De gemeente is vanaf 1 januari 2015 nog enkel verantwoordelijk voor nieuwbouw/renovatie van schoolgebouwen. Ten gevolge van deze wetswijziging is ook de algemene uitkering voor dit onderdeel naar beneden bijgesteld.

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.

In samenspraak met de schoolbesturen is een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs opgesteld. Dit integraal plan loopt tot 2017. In 2016 wordt de basisschool St. Joseph verplaatst naar de locatie van de basisschool de Plenkert. Onderzocht zal worden of het terrein dat vrijkomt aan de Bosstraat gebruikt kan worden voor andere doeleinden.

Resultaten 2016.

In 2016 is in samenwerking met Innovo, Kom Leren en MIK gestart met de evaluatie en bijstelling van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. Het bijgestelde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs wordt in 2017 aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Thema 2: Passend Onderwijs.

Kinderen met een handicap of gedragsproblemen hebben recht op een passende onderwijsplek. Dat kan in het speciaal onderwijs, of met extra begeleiding op een gewone school. Vanaf 1 augustus 2014 is er een nieuw stelsel voor passend onderwijs. Dit verplicht scholen een passende onderwijsplek te bieden aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Gemeenten en onderwijsinstellingen voeren in het kader van passend onderwijs verplicht een op overeenstemming gericht overleg (OOGO). Onderwerp van dit overleg zijn de ondersteuningsplannen die het samenwerkingsverband Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs hebben opgesteld. Het jaar 2014-2015 wordt gezien als een overgangsjaar, waarin de ondersteuningsplannen als groeidocumenten fungeren.

Met de implementatie van passend onderwijs hebben scholen per 1 augustus 2014 een zorgplicht voor hun leerlingen. Gemeenten hebben daarentegen nieuw jeugdbeleid opgesteld, waarin samen met het onderwijs de ondersteuning aan jongeren wordt vorm gegeven. Om de samenwerking tussen gemeenten en onderwijs goed te laten verlopen, wordt er naast het OOGO ook ambtelijk intensief overleg gepleegd met het onderwijs. De komende tijd zal het grootste speerpunt hierbij zijn om de wisselwerking tussen scholen en de sociale teams van de gemeenten op elkaar af te stemmen, waardoor men optimaal gebruik kan maken van elkaar om goede zorg en ondersteuning te bieden aan jongeren.

In 2015 hebben de samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs vernieuwde ondersteuningsplannen geschreven voor de beleidsperiode 2015-2019. Hierbij heeft het samenwerkingsverband (SWV) Primair Onderwijs de samenwerking gezocht met SWV Parkstad e.o. en met SWV Westelijke Mijnstreek. Ook het samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs heeft kunnen samenwerken met SWV Parkstad en omstreken. Deze plannen vormen samen met de 3 thema's uit de wegwijzer OOGO Jeugd (Preventie & Toegang/Integraal Arrangeren/ Overgangen) de input om te komen tot geprioriteerde beleidsthema's voor een gezamenlijke ontwikkelagenda. Aan de hand van deze ontwikkelagenda zal er elk jaar op enkele thema's worden doorontwikkeld. In het tweejaarlijkse regionaal OOGO Passend Onderwijs wordt deze ontwikkelagenda gevolgd. De wens van de samenwerkingsverbanden om ook bij de gemeenten te kijken naar de regio Zuid-Limburg voor intensieve samenwerking in beleid en uitvoering, zal in 2016 verder besproken worden. Op Maastricht Heuvelland niveau wordt hoe dan ook doorgepakt middels de ontwikkelagenda, waarbij de huidige overlegstructuur tegen het licht wordt gehouden evenals de nieuw te vormen werkgroepen op de gekozen beleidsthema's.

Resultaten 2016.

De werkgroep Passend Onderwijs heeft de notitie "Het Knooppunt, van curatie naar preventie, Ondersteuning en Zorg in en om de school "een gezamenlijke verantwoordelijkheid" uitgewerkt. De Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs Zuid Limburg en de 18 gemeenten in Zuid-Limburg hebben deze notitie vastgesteld.

In de notitie zijn de volgende besluiten vervat:

- *Toegang tot individuele onderwijsondersteuning en jeugdhulp.*
Voor toegang tot zorg op school is een Knooppunt operationeel. Hiervoor dienen werkafspraken gemaakt te worden tussen scholen en het lokale toegangsteam.
- *Collectieve onderwijs-zorgarrangementen voor specifieke groepen leerlingen.*
Gemeenten en schoolbesturen/samenwerkingsverbanden zijn voornemens te komen tot het realiseren van collectieve onderwijs-zorgarrangementen. Zij spreken af hoe zij financieel en inhoudelijk het opdrachtgeverschap van de onderwijs-zorgarrangementen invullen. Deze afspraken worden vastgelegd.
- *Preventie en bewustwording.*
Schoolbesturen en gemeenten maken afspraken over gezamenlijke preventie en bewustwording.

Thema 3: Voorschoolse Educatie.

Per 1 januari 2015 zijn enkele kwaliteitseisen tussen peuterspeelzaalwerk en kinderopvang gelijk getrokken, oftewel het begin van een harmonisatie. Dit heeft vooralsnog geen directe gevolgen gehad voor het peuterspeelzaalwerk in Valkenburg aan de Geul. Inmiddels is door de regering besloten tot een verdere harmonisering tussen peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Daarbij wordt onder andere ook de financieringsmethodiek gelijk getrokken. Hoewel de wettelijke vereisten om te komen tot harmonisatie pas in 2018 verder zullen veranderen, is er vanwege kwalitatieve en financiële kansen gekozen voor het versneld harmoniseren van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Het streven is om dat per 1 januari 2016 te doen, waarna er halfjaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld dient te worden. In de onderstaande tabel zijn alle door de gemeente in 2016 te realiseren prestaties nog eens samengevat.

Resultaten 2016.

Door het faillissement van de stichting Peuterspeelzaalwerk Valkenburg en de juridische afhandeling daarvan is de harmonisatie niet op 1 januari, maar op 1 februari 2016 ingegaan. In de eerste maanden is de nieuwe exploitant zeer coulant omgegaan met de voor de ouders soms lastige omschakeling met de kinderopvangtoeslag. De bezetting was op 1 januari 2015 onder de oude stichting in totaal 152 peuters. Op 1 februari 2016 waren dat er 131 en op 1 januari 2017 waren dat 165 peuters. Alle locaties van de voorschoolse opvang hebben een VVE kwalificatie en voldoen dus aan de eis van gekwalificeerd personeel met een voor- en vroeg schoolse educatie-opleiding en worden gecontroleerd door de GGD op de strengere kwaliteitseisen van de Wet Kinderopvang.

Wat heeft de uitvoering van het totale programma gekost?

Programma Onderwijs	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Lasten	€ 1.917.228	€ 1.866.997	€ 1.821.459
Beleidsprogramma/Taakstellingen	€ 151.250		
Toevoeging reserves			€ 43.735
Baten	€ 50.619	€ 4.382	€ 3.076
Onttrekking reserves	€ 106.850	€ 15.763	€ 15.763
Saldo	€ 1.911.009	€ 1.846.852	€ 1.846.355

§ 1.5 Programma Cultuur en recreatie.

Bestuurlijk verantwoordelijk	:	Dhr. drs. R. Meijers Dhr. J.M.M. Vermeer
Ambtelijk verantwoordelijk	:	Dhr. ing. B.F.H. Mennens

Inleiding.

In dit programma worden de activiteiten gepresenteerd die zijn gericht op de culturele, sportieve en recreatieve doelstellingen van de gemeente Valkenburg aan de Geul. De kern waarop de activiteiten zijn gebaseerd is de toekomstvisie 2030 en het coalitieakkoord 2014-2018. Voor dit programma zijn de relevante onderdelen uit deze beleidsvoornemens uitgewerkt in projecten. De focus ligt op het voorwaardenscheppend beleid ten aanzien van gezonde culturele- en sportaccommodaties. Tevens richt dit programma zich op de activiteiten die betrekking hebben op monumentenzorg, archeologie, mergelgroeven/mergelwanden, groen, natuur en landschap.

Thema 1: Subsidie- en accommodatiebeleid.

In de gemeente wordt vanwege het verlopen van verordeningen/beleidsnota's het subsidie- en accommodatiebeleid herzien.

Subsidiebeleid.

De raad heeft op basis van de output van een aantal interactieve workshops de kaders voor een nieuw subsidiebeleid in december 2013 vastgesteld. Deze kaders zijn in 2014 vertaald in een eerste concept uitwerking met verschillende rekenmodellen om te voldoen aan de financiële taakstellingen. In 2015 zijn de nieuwe kaders voor de financiële taakstelling meegegeven. Via een workshop zal de raad bepalen welke kaders voor inspraak aan de verenigingen worden voorgelegd. De planning is om eind 2015 een nieuw subsidiebeleid vast te stellen.

Accommodatiebeleid.

Op 18 mei 2015 heeft de raad besloten om op de sportcomplexen van de voetbalverenigingen Berg '28 en Walram elk één hybrideveld aan te leggen. Beide verenigingen hebben vervolgens een schriftelijk verzoek ingediend om de velden vooralsnog niet aan te leggen. De verenigingen willen namelijk nogmaals de haalbaarheid van een kunstgrasveld op de beide sportcomplexen onderzoeken, binnen de door de raad vastgestelde financiële kaders. Indien de raad daarmee instemt, zal het onderzoek zich onder andere toespitsen op de mogelijkheden van beide verenigingen om eigen bijdragen te verstrekken en door zelfwerkzaamheid, om zodoende de aanlegkosten van de kunstgrasvelden te drukken. In december 2015 moet daar dan duidelijkheid over bestaan. Het type veld, waar uiteindelijk voor gekozen wordt, dient in de zomerstop van 2016 te worden gerealiseerd. De kleine aanpassingen van de overige voetbalcomplexen zijn reeds opgestart. Ook met de aanleg van de all weather banen bij tennisclub TC Geuldal zal in 2015/2016 worden begonnen.

Naar verwachting zal eind 2015 het sportbeleid worden vastgesteld, waarin rekening wordt gehouden met de uitgangspunten van de raadsnota 'Kaderstelling accommodatiebeleid'. De voor het sportbeleid benodigde middelen zullen door herschikking van bestaande budgetten vrijgespeeld moeten worden.

Openluchttheater.

Het openluchttheater in Valkenburg bestaat in 2016 100 jaar. De stichting Openluchttheater Valkenburg, die verantwoordelijk is voor de exploitatie van het theater, heeft de ambitie dit jubileumjaar te beschouwen als een start voor een verdere groei op het gebied van de programmering en de infrastructuur van het theater. Onderdeel van deze infrastructuur is de uitbreiding van de grot en de overkapping van het podium. De eerste is noodzakelijk om ook een winterprogrammering te kunnen realiseren. De tweede is noodzakelijk om in de toekomst grotere producties naar het openluchttheater te kunnen halen. In 2015/2016 zal de gemeente dit onderzoeken en indien mogelijk (laten) realiseren.

Resultaten 2016.

Subsidiebeleid.

Op 25 april 2016 heeft de raad een nieuwe algemene subsidieverordening geaccordeerd. Op basis daarvan heeft ons college de nadere subsidieregels vastgesteld. Het nieuwe subsidiebeleid is daarmee in werking getreden.

Accommodatiebeleid.

De raad heeft op 14 december 2015 besloten om zowel het hoofd-/natuurgraswedstrijdveld van het sportcomplex van Voetbalvereniging Walram als het hoofd-/natuurgraswedstrijdveld van het sportcomplex van Voetbalvereniging Berg '28 te vervangen door een kunstgrasvoetbalveld. Daarvoor is een extra krediet beschikbaar gesteld van € 90.000,-. Beide velden zijn in de zomer aangelegd.

In mei 2016 is de belastingdienst akkoord gegaan met het toepassen van het sportbesluit op beide sportcomplexen. Een deel van het gerealiseerde btw-voordeel is ingezet voor:

- 1 kunstgrasvoetbalveld van 100 x 64 m;
- 1 kunstgrasvoetbalveld van 105 x 69 m;
- LED-veldverlichting 200 lux gebruikswaarde, 250 lux nieuwwaarde dat voldoet aan de eisen van de KNVB, NOC*NSF, NSVV;
- Verbreden van de dug-outs;
- 4 verplaatsbare pupillendoelen per kunstgrasveld.

De kleine aanpassingen van de overige voetbalcomplexen zijn uitgevoerd.

De aanleg van de allweather tennisbanen op het sportcomplex in Houthem zijn nog niet uitgevoerd. Een mogelijke verplaatsing van het tenniscomplex naar het B-veld van het voetbalcomplex van voetbalvereniging Iason wordt onderzocht. Dit voetbalveld maakt per 1 januari 2017 geen deel meer uit van het huurcontract. Door een sterke afname van het ledenaantal heeft de vereniging voldoende aan het hoofdveld. Met het waterschap Roer en Overmaas en de provincie wordt onderhandeld om het oude tenniscomplex "aan de natuur terug te geven".

Openluchttheater

De overkapping van het podium van het openluchttheater is in 2016 gerealiseerd.

Thema 2: Monumentenzorg en archeologie.

Op 1 januari 2012 is een wetswijziging met betrekking tot de Wet Ruimtelijke Ordening in werking getreden. Deze wetswijziging ziet erop toe dat gemeenten in het bestemmingsplan rekening moeten houden met gebouwde monumenten en landschappen. De raad heeft daarop ingespeeld met het verzoek om voor de gemeente een monumentenbeleid op te stellen. Daardoor verankert onze gemeente het monumentenbeleid zowel in een beleidsnotitie als in het bestemmingsplan. In 2013 is een inventarisatie opgesteld en is nagegaan hoe omliggende gemeenten met deze materie omgaan. In de loop van 2015 zal de eerste fase, een inventarisatie, beschrijving en waardering van het Valkenburgs erfgoed, gestalte krijgen. Hierbij zullen de lokale heemkundekringen en historici betrokken worden. In 2016 zal, op basis van de resultaten van fase 1, een voorstel gedaan worden voor verdere uitwerking en een keuze gemaakt worden voor een passende beleidsvorm die vervolgens wordt uitgewerkt.

In het kader van de agenda Valkenburg wordt gestreefd naar het versterken van de historische identiteit van onze gemeente door het beter herkenbaar en beleefbaar maken van de resten van de middeleeuwse vestingwerken. In 2012 is de openbare ruimte van het historische centrum heringericht. In 2013 zijn de ontwerpen voor de reconstructie van de Geulpoort en Grendelpoort uitgewerkt en in 2014/2015 is de reconstructie van de Grendelpoort en de herbouw van de Geulpoort gerealiseerd. Tevens is het Halderpark opnieuw ingericht en zal in 2015/2016 de stadsmuur in het Halderpark gerestaureerd worden. De provincie werkt aan nieuw subsidiebeleid voor de restauratie en herbesteding van monumenten. Onze gemeente gaat daarop intekenen met alleen die monumenten waarbij de gemeente de cofinanciering kan garanderen.

Resultaten 2016.

Dit thema is doorgeschoven naar 2017 vanwege andere prioriteiten, die binnen de groeven hebben gespeeld, zoals de vleermuizenproblematiek en de vergunningverlening voor evenementen.

Thema 3: Mergelgroeven en mergelwanden.

De inventariserende stabiliteitsonderzoeken in de Sibber- en Gemeentegroeve hebben op basis van de daaruit voortvloeiende aanbevelingen geleid tot het gefaseerd uitvoeren van gedetailleerde onderzoeken, verstevigingswerkzaamheden, het aanbrengen van meetinstrumenten en het opstellen van een beheersplan. Deze werkzaamheden zullen in 2015 worden afgerond. Voor de mergelwanden, die eigendom van de gemeente zijn, is een vergelijkbaar inventariserend stabiliteitsonderzoek uitgevoerd. Op basis daarvan heeft de Bosgroep een Plan van Aanpak gemaakt, waarvan fase 1 in 2014 is uitgevoerd, deels met subsidie van de Provincie.

Resultaten 2016.

In 2016 zijn de veiligheids- en stabiliteitswerkzaamheden van de mergelwanden aan de Plenkertstraat en de Dwingel uitgevoerd.

Thema 4: Buitengoed Geul & Maas - Routen netwerk Maastricht-Valkenburg.

In 2015 is het routen netwerk voor wandelaars en fietsers gerealiseerd met de aanleg van nieuwe wandel- en fietspaden. In 2016 wordt in samenwerking met diverse partners in het gebied verder gewerkt aan de afronding van het routen netwerk door het plaatsen van terreinmeubilair en bebording en dergelijke.

Resultaten 2016.

Voor de verantwoording van dit thema verwijzen wordt verwezen naar het programma Verkeer, vervoer en waterstaat.

Thema 5: Een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening.

In opdracht van het ministerie van OCW en de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) onderhoudt de Stichting Bibliotheek een infrastructuur voor de digitale bibliotheek. Bibliotheek.nl heeft tot doel om in opdracht van en ten behoeve van de gezamenlijke openbare bibliotheken in Nederland, zonder winstoogmerk, een landelijke digitale openbare bibliotheek op internet in stand te houden. Deze innovaties brengen voordelen met zich mee voor de gebruiker, de bibliotheek en de gemeente. De dienstverlening aan scholen zal worden verbeterd. Door de krachtenbundeling is de aanpak efficiënt en kostenbesparend. Door de aansluiting op de infrastructuur is het mogelijk om e-books uit te lenen aan leden.

De wet Stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen is op 1 januari 2015 ingegaan. De wet legt verantwoordelijkheden van de drie overheidslagen, waaronder de gemeente, in het bibliotheekwerk vast. De kern van de opdracht van de Openbare Bibliotheek is bijdragen aan en de basis vormen voor de kennis- en informatiesamenleving. De Bibliotheek is hierin een onmisbare schakel. De opdracht bestaat uit het stimuleren, ondersteunen, faciliteren en toerusten van burgers om mee te kunnen doen en bij te kunnen dragen aan de moderne kennissamenleving. In het verlengde daarvan speelt de Bibliotheek een belangrijke sociaal-culturele rol. Deze waarde wordt verder versterkt door het grote bereik en de laagdrempeligheid van de Bibliotheek.

Financiële consequenties.

Aan de lokale bibliotheken worden vooralsnog geen kosten doorberekend voor deelname aan de digitale infrastructuur. In de kaderbrief zijn kortingen op de subsidie bibliotheekwerk opgenomen van € 25.000,- in 2016 tot € 50.000,- vanaf het planjaar 2017.

Vijf basisfuncties.

De lokale bibliotheek moet invulling aan de vijf basisfuncties geven, wil zij gebruik kunnen maken van de landelijke infrastructuur voor de digitale bibliotheek. Deze zijn:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- organiseren van ontmoeting en debat;
- laten kennis maken met kunst en cultuur.

De Stichting Heuvellandbibliotheken dient daarom voorafgaand aan een begrotingsjaar aan te geven op welke wijze zij invulling geeft aan deze vijf functies.

Verbreding samenwerking in de regio.

Er ligt nu een advies van de ambtelijke werkgroep, die onder begeleiding van Cubiss heeft onderzocht (in opdracht van de portefeuillehouders Bibliotheekwerk van de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland en de Provincie Limburg) hoe regionale samenwerking kan bijdragen aan een relevante, eigentijdse en toekomstbestendige Bibliotheekfunctie. Er dient echter nog bestuurlijke besluitvorming plaats te vinden, zowel regionaal als lokaal.

Lokaal keuzes maken.

In werkgroep- en stuurgroepverband wordt het lokale beleid voor alle drie de gemeenten (Vaals, Eijsden-Margraten, Valkenburg aan de Geul) voor de komende jaren voorbereid, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de regionale ontwikkelingen. Te denken valt aan de ontwikkeling van digitale uitleen, de toekomstige participatie van de bibliotheek in het sociaal domein en het werven van nieuwe klanten.

Resultaten 2016.

De bibliotheek.

Overeenkomstig de door de raad vastgestelde meerjarenbegroting is de bibliotheek in 2016 voor de eerste maal gekort met een bedrag van € 25.000,-. In 2017 vindt er nogmaals een korting plaats van € 25.000,-.

Taalhuis.

Het Taalhuis, dat in 2017 geopend zal worden in het gebouw van de bibliotheek, is het eerste Taalhuis binnen het gehele Heuvelland en zal als voorbeeld fungeren voor alle overige gemeenten. Door het huisvesten van het Taalhuis binnen de bibliotheek wordt er meer en meer een verbinding gezocht met andere disciplines. Zo is ook de vrijwilligerscentrale met een informatiepunt gevestigd in het gebouw van de bibliotheek.

Verbreiding samenwerking in de regio.

In 2016 zijn de eerste stappen gezet op weg naar een fusie van de Heuvelland Bibliotheken en het Centre Céramique. De verdere uitwerking zal in 2017 plaatsvinden. Uitgangspunt is dat de fusie op 1 januari 2018 een feit zal zijn. Bij de nieuwe vormgeving zal vooral gekeken worden naar specifieke behoeften van de deelnemende bibliotheken. Dit zal gegoten worden in een formule, waarbij bepaalde pakketten ingekocht kunnen worden. Belangrijk is dat de gemeente blijft voldoen aan de vijf genoemde basisfuncties.

Thema 6: Wetswijziging Educatie: taal en rekenen voor volwassenen.

Gemeenten hebben met ingang van 1 januari 2015 meer bestedingsvrijheid bij het samenstellen van een educatieaanbod, passend bij de diversiteit van de doelgroep. De verplichte inkoop bij de Regionale Opleidings Centra (ROC's) kan worden afgebouwd en gemeenten kunnen zowel formele als non-formele educatietrajecten aanbieden.

De educatiemiddelen worden vanaf 2015 verstrekt aan de contactgemeente voor de hele regio, zijnde de gemeente Heerlen. Deze gemeente draagt nu zorg voor de verantwoording van de besteding van de gelden aan het ministerie. In maart 2015 is het regionaal plan van aanpak door de colleges van de 18 gemeenten in Zuid-Limburg vastgesteld. In 2015 volgt een voorstel van de contactgemeente Heerlen over de uitvoeringskosten, waarin tevens de regels omtrent de besteding van de specifieke uitkering Volwasseneducatie worden meegenomen als onderdeel van een meerjarig beleidsplan, dat in 2015 door de 18 gemeenten gezamenlijk wordt opgesteld. In 2015 is net als in de afgelopen jaren de totale inkoop bij ROC Leeuwenborgh Maastricht gerealiseerd. De inkoop voor 2016 wordt in 2015 voorbereid.

Resultaten 2016.

Op 1 januari 2016 is een overeenkomst voor twee jaar getekend met ROC Leeuwenborgh Maastricht. Bij een positieve evaluatie vóór 1 september 2017 zal deze overeenkomst automatisch verlengd worden tot 31 december 2019. De overeenkomst heeft tot doel voor 2016 en 2017 voor heel Zuid-Limburg educatie aan volwassenen te organiseren conform de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB). Deze overeenkomst behelst afspraken over zowel de wettelijk verplichte besteding van de Zuid-Limburgse educatiemiddelen als de aanwending van het vrij besteedbare gedeelte.

Wat heeft de uitvoering van het totale programma gekost?

Programma Cultuur en recreatie	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Lasten	€ 6.707.954	€ 8.416.995	€ 8.427.315
Beleidsprogramma/Taakstellingen	€ 483.308		
Toevoeging reserves	€ 69.698	€ 231.385	€ 235.339
Baten	€ 1.369.974	€ 1.616.255	€ 1.610.842
Onttrekking reserves	€ 30.000	€ 852.073	€ 852.073
Saldo	€ 5.860.986	€ 6.180.052	€ 6.199.739

§ 1.6 Programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening.

Bestuurlijk verantwoordelijk	:	Dhr. drs. H.M.L. Dauven
	:	Dhr. drs. R. Meijers
Ambtelijk verantwoordelijk	:	Dhr. ing. B.F.H. Mennens

In dit programma worden de activiteiten gepresenteerd die zijn gericht op de sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening van onze gemeente. Onze gemeente richt zich vooral op de zelfredzaamheid en participatie van burgers, op versterking van informele netwerken en een betere afstemming van maatschappelijke organisaties op behoeftes en vragen van burgers. Ook streven we naar versterking van samenhang tussen welzijn, wonen en zorg. Uitgangspunt daarbij is het stimuleren en versterken van het zelforganiserend vermogen van burgers.

Dit valt naadloos samen met de inhoud van het coalitieakkoord 2014-2018, waarin het accent ligt op buurtkracht en menskracht. Tevens laten wij ons leiden door de vastgestelde kadernota “Meedoen in Valkenburg aan de Geul: een andere kijk op participatie van burgers”, met daarin het centrale gedachtegoed over zelfsturing. In die kadernota nemen de gemeenschappen vanuit het gedachtegoed van zelfsturing in het proces van gemeenschapsontwikkeling een dominante plaats in. Dit betekent dat in de benadering van de gemeenschappen en de aanpak van vraagstukken er primair sterk wordt geacteerd vanuit de eigen kwaliteiten en capaciteiten die in de samenleving verscholen liggen.

Daar waar burgers zich (tijdelijk) niet meer zelf kunnen redden, moeten voorzieningen vanuit de gemeente ingezet kunnen worden. Dat moet snel en efficiënt gebeuren, zónder grote administratieve (langdurige) procedures. Deze voorzieningen hebben betrekking op zelfredzaamheid ten aanzien van jeugd, werk, inkomen en zorg.

De 3 decentralisaties (3D's) in het sociale domein.

Gemeenten hebben in 2014 en 2015 een grote, drieledige decentralisatieoperatie in het sociale domein vorm gegeven. Het kabinet heeft de taken en verantwoordelijkheden op de beleidsterreinen van werk/participatie, inkomen, zorg en jeugdzorg aan gemeenten overgedragen. De achterliggende gedachte is dat gemeenten dichterbij de burger staan en meer maatwerk kunnen leveren door taken in samenhang te organiseren. Volgens het kabinet moet het credo “1 gezin, 1 plan, 1 regisseur” het uitgangspunt voor de decentralisaties vormen. Alle decentralisaties gaan overigens gepaard met een korting op de betreffende budgetten.

In 2015 heeft onze gemeente samen met de gemeenten in Maastricht-Heuvelland vooral gezorgd voor de continuering van de processen en zorg aan onze inwoners. De zogenaamde transitie. In 2015 zijn wij gestart met het uitwerken van de transformatie-agenda, de daadwerkelijke verandering in de zorg. Daarbij is ook uw raad betrokken geweest via de zogenaamde EVI-panelen (Ervaren, Verbeteren, Innoveren).

Binnen de regionale projectstructuur worden alle producten ontwikkeld en via bespreking en vaststelling in projectgroep (beleidsmedewerkers), directiegroep (ambtelijk eindverantwoordelijken) en stuurgroep (portefeuillehouders) ter besluitvorming gebracht in de colleges en gemeenteraden.

In 2015 hebben de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland besloten de uitvoering van de participatiewet vanaf 1-1-2016 bij de gemeente Maastricht (als centrumgemeente) onder te brengen. Voor onze gemeente wordt tegelijkertijd de uitvoering van de WMO bij de gemeente Maastricht ondergebracht. In 2015 loopt tevens een onderzoek om de uitvoering van de Jeugdwet per 1 januari 2016 bij de gemeente Maastricht onder te brengen. Hierover zal eind 2015 besluitvorming plaats vinden.

Wij kiezen voor een herstructurering van het sociale domein waarbij:

- Een integrale aanpak wordt gehanteerd;
- De burger centraal staat;
- Eigen kracht, burgerkracht en participatie sleutelwoorden zijn;
- Ook voor de meest kwetsbare burgers adequate ondersteuning gegarandeerd is;
- Eén gezin - één plan - één regisseur uitgangspunt is;
- Samenwerking vanzelfsprekend is onder het motto: lokaal waar dat kan, regionaal elkaars kracht gebruiken;
- Recht gedaan wordt aan het plattelandskarakter van de gemeente.

Er zijn vier redenen waarom er de komende jaren een flinke mate van continuïteit zal zijn in het ondersteuningsaanbod:

1. Voor grote delen van het sociaal domein geldt een overgangsrecht, waardoor bestaande klanten hun bestaande aanbod behouden;
2. Bestaande klanten zullen, ook als we hen meer vrijheid geven, vaak niet direct wisselen van aanbieder of product. Pas in de loop van de jaren zullen langzaam grotere verschuivingen ontstaan, onder andere als gevolg van door de gemeente te stellen prikkels;
3. Bepaalde vraag-aanbod-combinaties zijn inhoudelijk heel sterk: bv. een meervoudig gehandicapt kind zal ook in de toekomst naar een medisch kinderdagverblijf gaan;
4. We hebben als expliciete ambitie geformuleerd dat we vanaf dag één aan innovatie willen werken. Het tempo waarmee in een groot volume alternatief aanbod kan worden opgebouwd, zal in de praktijk evenwel niet oneindig zijn.

We denken ervan uit te mogen gaan dat vernieuwing en continuïteit vanuit maatschappelijk en praktisch (volume, ontwikkelcapaciteit) perspectief samen dienen te gaan.

De kern van de nieuwe uitvoeringsstructuur is gevormd door kleine teams, die als kerntaak hebben om te komen tot '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur'. De toegang opereert onder directe aansturing van de gemeente:

- In 2015 is personeel van de aanbieders bij de gemeente gedetacheerd;
- Vanaf 2016 opteren we voor een toegang, die qua personeel volledig onafhankelijk is van 2^e lijnsorganisaties.

Nadere expertise, die aanvullend nodig is om '1 plan' op te kunnen stellen, kopen we (vooralsnog) als apart product in. Op deze wijze wordt de minimale basis voor de sociale teams onder directe gemeentelijke regie gebracht, terwijl tegelijkertijd flexibiliteit wordt ingebouwd met betrekking tot eventuele aanvullende capaciteit en expertise én met betrekking tot definitieve(re) organisatorische positionering. Dit maakt het mogelijk om op bredere schaal te gaan 'bouwen' aan de nieuwe uitvoeringsstructuren, zonder dat nu al keuzes worden gemaakt waar we later wellicht spijt van krijgen.

Thema 1: Zelfsturing en Leefbaarheid in de kernen.

Extern.

In de kernen zijn diverse initiatieven en activiteiten in gang gezet. Dat gebeurt in wisselende snelheden en langs verschillende routes. Hierin speelt de externe procescoördinator een grote rol. Zijn taak is het om inwoners te stimuleren hun verantwoordelijkheid op te pakken op het terrein van zelfsturing/burgerparticipatie, hen te ondersteunen in processen etc. Zo is er een nieuwe dorpsvisie ontwikkeld in Schin op Geul waaruit onder andere een repaircafé is ontstaan, zijn er in Vilt op basis van het DOP social sofa's geplaatst, is er in Berg en Terblijt een JOP, een hondenuitlaatplaats en een reparateurshuurke ontstaan, wordt er in Houthem St. Gerlach gewerkt aan het integrale project Wijland/Wij Houthem. In Sibbe wordt geprobeerd om samen met burgers weer een kernoverleg te starten. In Broekhem organiseert men de zomerkermis en is een groepje burgers aan de slag gegaan met het thema verkeer. Daarnaast zien we in de buurten Emmaberg en Hekerbeek burgers opstaan om ook voor hun buurt aan de slag te gaan.

Tenslotte zijn bijna alle kernen actief op het terrein van het sociale domein. Een voorbeeld hiervan is het ontwikkelen van een sociale kaart. Conclusie: burgers nemen hun verantwoordelijkheid als het gaat om hun eigen leefomgeving. Dat is alleen maar toe te juichen.

Om de kernen in 2016 en 2017 te faciliteren is in de begroting 2 x € 30.000,- opgenomen om “kleine” projecten en activiteiten te ontwikkelen en uit te voeren. De voorwaarden hiervoor zullen worden meegenomen in de vernieuwde kaders zelfsturing, die in december 2015 aan uw raad worden voorgelegd.

De kernoverleggen zetten zich in om inwoners actiever en meer betrokken te krijgen bij hun sociaal maatschappelijke en fysieke leefomgeving. Hieraan nemen vele vrijwilligers deel. Om dit alles in goede banen te leiden, wordt er gewerkt met werkgroepen. Dit houdt in dat er meer vergaderingen plaatsvinden, waardoor er ook meer kosten gemaakt moeten worden. Denk maar aan de huur van een ruimte, consumpties, onkosten vrijwilligers etc.

Om de kernoverleggen hun werk goed te kunnen laten doen hebben wij het subsidiebedrag verhoogd tot € 2.000,- per kern. De extra kosten die daarmee gemoeid zijn, kunnen binnen de begroting worden opgevangen.

De externe communicatie bestaat in 2016 uit de reeds in 2015 ingezette activiteiten, onder andere uit het periodiek verspreiden van een nieuwsbrief, het houden van presentaties ten behoeve van kernoverleggen en sleutelfiguren, het afleggen van werkbezoeken door het college en regionaal bestuurlijk overleg.

Intern.

Met de oprichting van Bureau Burgerkracht per februari 2015 wordt voorzien in een centraal aanspreekpunt voor burgerkracht in de gemeente. Dit bureau wordt aangestuurd vanuit de directie. De hoofdstructuur voor de interne procescoördinatie is in 2015 neergezet. Deze structuur dient in 2016 te worden geconsolideerd en organisatorisch verder verfijnd en uitgelijnd te worden in de organisatie door het inregelen van CMT en Coördinatieoverleg, maar ook door implementatie in teamplannen en individuele prestatieafspraken. In combinatie met de bedrijfsvoeringsstrategie van het integraal (projectmatig) werken dient er aandacht te zijn voor specifieke competentieontwikkeling, vaardigheden en rolbewustheid van medewerkers.

De rol van de Klankbordgroep, bestaande uit de fractievoorzitters, ondersteund door de griffier, is in 2015 meer consulterend en verbindend geworden. De wisselwerking tussen burgers-college-raad dient hierdoor te worden versterkt en tot uitdrukking te worden gebracht in de agenda en de werkwijze van de Klankbordgroep. In 2016 dient deze rol verder vorm en inhoud te krijgen, mede door ondersteuning van Bureau Burgerkracht.

De werkgroep Leefbaarheid wordt meer en specifiek betrokken bij en ingezet op kernoverstijgende aangelegenheden of op meer beleidsmatig vraagstukken met een kernoverstijgend karakter om de samenhang tussen de kernen te behouden en te versterken.

Burgerkracht kan in beginsel een bijdrage leveren aan alle thema's uit de begroting en de realisatie van de genoemde projecten en/of resultaten. Ons college en de directie stellen zich ten doel om een thema-overstijgende rol van Burgerkracht te bewaken en te stimuleren door aan de beschreven resultaten de proces-vraag te koppelen: hoe worden deze resultaten bereikt en is daar een versterkende rol weggelegd voor burgerkracht?

Tenslotte willen we in 2016 integrale projecten stimuleren en realiseren. Dat betekent niet alleen het accent op fysieke projecten of projecten uit het ruimtelijk-economisch domein, maar ook vanuit het sociaal-maatschappelijke domein. De rol van Burgerkracht in het sociale domein dient daarom te worden onderzocht. Aan de hand van pilotprojecten kan hier in 2016 ervaring mee worden opgedaan en kan dit verder geïmplementeerd worden. De ambitie is om projecten integraal te benaderen, waarbij alle domeinen worden betrokken. Door het opnemen van hierop gerichte stimuleringsvragen in het Burgerkracht Stimuleringsfonds kan dit ook daadwerkelijk worden bereikt.

Resultaten 2016.

Extern.

Onze gemeente heeft een Burgerkracht Stimuleringsfonds in het leven geroepen. Dat fonds is niet alleen bedoeld voor activiteiten in het fysieke domein, maar ook voor activiteiten in het sociale en economische domein. De activiteiten kunnen kleine initiatieven of projecten betreffen, maar kunnen ook betrekking hebben op uitgebreidere initiatieven. De inzet en ondersteuning van het Burgerkracht Stimuleringsfonds zal daarom kunnen verschillen per aanvraag en gaat uit van maatwerk. De diversiteit in initiatieven is groeiende. Zo hebben we in 2016 steeds meer initiatieven met vernieuwende elementen op het gebied van veiligheid in de straat of buurt door middel van 'WhatsApp-buurtpreventie' ondersteund. Er zijn inmiddels tientallen buurtpreventiegroepen actief en via Bureau Burgerkracht! worden de beheerders hiervan gefaciliteerd, bijvoorbeeld door een integraal beheerdersoverleg. Ook komt steeds meer de vraag op naar het gebruik maken van Burgerkracht bij evenementen, bijvoorbeeld bij de organisatie van de Bokkenweken.

De ondersteuning van het Stimuleringsfonds is afhankelijk van de fase waarin een initiatief verkeert:

- Kleinere initiatieven/projecten zijn overzichtelijker en komen in het algemeen sneller in de uitvoering, hetgeen een bijdrage in de out of pocket kosten kan opleveren;
- Grotere initiatieven/projecten doorlopen verschillende fasen (bijvoorbeeld het uitwerken van haalbaarheid/randvoorwaarden, investeerders/dekking, overeenstemming), vóórdat de daadwerkelijke realisatie aan de orde is; bij elk van die faseovergangen is er een go/no go moment.

Voor die voorbereidende fasen wordt een beroep op het stimuleringsfonds gedaan. Een gemeentelijke bijdrage in de daadwerkelijke realisatie zal moeten komen uit reguliere middelen dan wel uit specifieke middelen. Hierover is bij de behandeling van de begroting 2016 besloten dat er in de reguliere programma's uit de begroting ruimte moet zijn om projecten, die door of met behulp van kernoverleggen en/of burgerkracht tot stand komen, te voorzien van cofinanciering vanuit het reguliere beleid. In 2016 is eenmalig een bedrag van € 100.000,- beschikbaar gesteld uit de algemene middelen. Het verstrekken van cofinanciering vindt binnen een aantal nader uitgewerkte kaders voor de fysieke, sociale en groene leefbaarheid plaats. De hiertoe toe te passen inhoudelijke afwegingscriteria heeft de raad in november 2016 vastgesteld. Voor de volgende projecten is in 2016 cofinanciering uit deze middelen gevraagd:

1. Dorpsrandontwikkeling Natuur- en Recreatieplan Vilt (cofinanciering LEADER);
2. Dorpswijngaard Houthem-St. Gerlach (cofinanciering LEADER);
3. Mariakapel Vilt.

Kernoverleg Heerlijkheid Schin op Geul heeft in 2016 haar herijking van de dorpsvisie gepresenteerd. Daar waar een Dorpsontwikkelingsplan is gemaakt (Houthem, Vilt, Schin op Geul) vloeien de projecten daaruit voort en zijn ze ingebed in een grotere visie. Daar waar (nog) geen dorpsvisie is gemaakt (bijvoorbeeld Berg en Terblijt, Sibbe-IJzeren) zorgt Bureau Burgerkracht voor aanhaking op de reguliere beleidsprogramma's van provincie en/of gemeente. De externe communicatie bestond ook in 2016 uit de bekende activiteiten, onder andere uit het periodiek verspreiden van een nieuwsbrief, het houden van presentaties ten behoeve van kernoverleggen en sleutelfiguren, het afleggen van werkbezoeken door het college en regionaal bestuurlijk overleg.

Tenslotte zien we vanuit het sociale domein de nodige burgerinitiatieven ontstaan. Er is een landelijke toename aan burgerinitiatieven in het sociale domein (2013: ca. 30 → 2016: > 200). Deze toename wordt veroorzaakt door de overheveling van zorgtaken naar de gemeente, een reactie op de onvrede dat het bestaand aanbod niet aansluit op de behoefte en een beweging die is ontstaan dat samen meer mogelijk is dan ieder voor zich. Het begin van dergelijke initiatieven is vaak kleinschalige dienstverlening (vervoer, klussen, ontmoeting, maaltijd e.d.), die uit kunnen groeien tot zorg, huisvesting of sociaal ondernemerschap. Hierin wordt heel vaak samenwerking gezocht met professionele organisaties. Dit heeft in 2016 een beleidsmatige inbedding gekregen in het regionale gezondheidsbeleidsplan "Gezondheid in Zuid-Limburg; van signaalrood naar bronsgroen". Op grond van dit beleid wordt vanuit Publieke Gezondheid nauw aangesloten bij de ontwikkeling in de wijken en kernen waar het sociale domein en de 1^e-lijns zorg elkaar vinden in wijkteamstructuren door dialoog en prioritering van thema's per wijk en de bevordering van een nieuwe kijk op gezondheid.

Onze gemeente wil nieuwe aansprekende vormen van dialoog ontwikkelen door gebruikmaking van bestaande gremia als wijkteams en kernoverleggen en ontmoetingsplaatsen. Het gaat dan niet alleen om gezondheid, maar ook om bredere thema's, zoals veiligheid, sport en bewegen, onderwijs, jeugdzorg, participatie/werk, leefbaarheid en armoede. De agenda van de burger is hierin grotendeels bepalend. Nieuwe wijkteamstructuren, experimenten Mijn Zorg, Anders Beter en Blauwe Zorg of een lokaal gezondheidsbeleid met aandacht voor initiatieven van burgers zijn belangrijke uitgangspunten. De Adviesraad Sociaal Domein ziet dit zelfs als primair uitgangspunt en de kerngerichte actieaanpak als eerste prioriteit voor het komend jaar 2017 met de GGD als belangrijkste initiator en regisseur hierin.

Intern.

Met de al in gang gezette pilotprojecten Belevend Buitengebied, sociale kaart en integrale veiligheidswijkschouw zijn de eerste resultaten behaald met integraal projectmatig werken en de rolbewustheid en competenties van medewerkers hierin. De rol van de Klankbordgroep, bestaande uit de fractievoorzitters, ondersteund door de griffier, heeft zijn consulterende en verbindende functie. Er is twee maal per jaar met de voorzitters van de kernoverleggen overleg over -de voortgang van- de uitvoering van projecten. De Klankbordgroep is tevens klankbord voor het college en/of de portefeuillehouder om de ruimte voor en wijze van het vormgeven van de cofinanciering van Burgerkracht-projecten nader in te vullen en te voorzien van de juiste kaders, die aan de raad zullen worden voorgelegd. De werkgroep Leefbaarheid is meer en specifiek betrokken bij en ingezet op kernoverstijgende aangelegenheden of op meer beleidsmatige vraagstukken met een kernoverstijgend karakter om de samenhang tussen de kernen te behouden en te versterken. Voorbeelden hiervan zijn onder andere het accommodatiebeleid, de pilotprojecten en projecten op het sociale domein.

Burgerkracht kan in beginsel een bijdrage leveren aan alle thema's uit de begroting en de realisatie van de genoemde projecten en/of resultaten. In 2016 is onderzoek gedaan naar 'good practices' van Burgerkracht in het Sociale Domein, bijvoorbeeld de signaleringsgroep in de kern Houthem St. Gerlach. Ook is onderzocht welke behoefte er is en welke randvoorwaarden noodzakelijk zijn bij inwoners van andere kernen (met name Schin op Geul en Vilt) om projecten in het Sociale Domein te gaan ontwikkelen. Uit het onderzoek is namelijk gebleken dat er wel degelijk behoefte bestaat om projecten in het Sociale Domein (verder) te ontwikkelen. Zo zijn er al initiatieven als "Samen aan tafel" in Schin op Geul of het ontwikkelen van een 'sociale kaart' in Berg.

Thema's 2 tot en met 7.

De volgende thema's betreffen allen thema's, die betrekking hebben op de 3 decentralisaties in het sociale domein. Al deze thema's worden vanuit één regionale organisatie op het niveau van Maastricht-Heuvelland opgepakt en aangestuurd (en dus ook in hun samenhang bezien). In 2013 is daartoe een projectorganisatie ingericht die integraal de implementatie van de 3 decentralisaties aanstuurt. Naast de inhoudelijke afstemming wordt ook gekeken naar het gezamenlijk integraal uitvoeren van de 3 decentralisaties. Zowel aan de voorkant van de processen (front office) als aan de achterkant van de processen (back office).

Thema 2: Participatiewet.

De zes colleges in de regio Maastricht-Heuvelland alsmede het DB Pentasz Mergelland hebben besloten om de beleidsvoorbereiding en de in- en uitvoering van de Participatiewet gezamenlijk ter hand te nemen in het project "Maastricht-Heuvelland werkt". In dit project zijn momenteel vier deelprocessen concreet ingevuld, te weten:

1. Invoering Participatiewet (inclusief wijzigingen WWB) per 1 januari 2015:
 - a) Inkomen;
 - b) Armoede;
 - c) Re-integratie;
 - d) Uitvoering.
2. Verkenning toekomstige uitvoering WSW/Herstructurering WSW;
3. Werkgeversbenadering, Podium 24;
4. Onderzoek één gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Dienst Maastricht-Heuvelland.

In februari 2014 is het Beleidskader Participatiewet Maastricht-Heuvelland vastgesteld. Op basis van dit kader en de Participatiewet zijn het Beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland, de verordeningen en de uitvoeringsbesluiten in december 2014 vastgesteld door de colleges en de raden van de gemeenten Valkenburg aan de Geul en Maastricht, en door het DB en het AB van Pentasz. Aangezien er gekozen is voor een gefaseerde invoering, is 2015 een overgangsjaar. De genoemde documenten gelden alleen voor dat jaar. Het jaar 2015 is bedoeld om te ervaren, te verbeteren en te innoveren (EVI). In 2015 worden de nieuwe documenten voor de periode 2016-2018 ontwikkeld en vastgesteld. Dit gebeurt middels een integraal en interactief beleidsproces. Om dit optimaal tot zijn recht te laten komen, wordt in 2015 gewerkt met EVI-panelen die het beleidsplan 2016-2018 mee ontwikkelen en schrijven. De EVI-panelen zijn op meerdere niveaus actief, te weten:

1. Portefeuillehouders en directeuren Sociaal Domein	Podi-panel
2. Raden	Raadspanel
3. Inspraak- en adviesorganen	Inspraakpanel
4. Uitvoerenden bij gemeenten	Uitvoeringspanel

Het kader wordt gevormd door het Beleidskader Participatiewet Maastricht-Heuvelland, de Participatiewet en de onderliggende regelgeving alsmede de beschikbare financiële middelen. Onderwerp van EVI zijn het beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015 en de daarop gebaseerde verordeningen en uitvoeringsbesluiten. De EVI-panelen leveren input over de ervaringen die worden opgedaan met de uitvoering van de voor 2015 genoemde documenten. Wat zijn de ervaringen, wat zijn de verbeteringen en hoe kunnen we innoveren om het beleid en de uitvoering nog efficiënter en effectiever vorm te geven (EVI-aanpak). In deze integrale en interactieve aanpak van de totstandkoming van het beleidsplan 2016-2018 worden de inspraak- en adviesorganen in een vroegtijdig stadium betrokken bij de beleidsontwikkeling. Hierdoor wijzigt de wijze van inspraak. De inspraak- en adviesorganen leveren niet langer achteraf hun reactie op de beleidsvoorstellen, maar participeren in de totstandkoming daarvan.

Resultaten 2016.

Het jaar 2015 is als overgangsjaar gebruikt om het vastgestelde beleid Participatiewet te ervaren, te verbeteren en te innoveren (EVI-aanpak). Op grond van de opgedane ervaringen zijn verbeteringen en innovaties in het beleid Participatiewet 2016 doorgevoerd. Daarbij is de input vanuit de EVI-aanpak uiteraard meegenomen. Uit de EVI-aanpak is vooral duidelijk geworden dat een grote behoefte bestaat aan deregulering en ont-bureaucratisering, aan ruimte voor maatwerk en vakmanschap. Zowel voor de burger als de professional. Getracht is deze behoefte aan deregulering en ont-bureaucratisering te vertalen in de beleidsdocumenten Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016. Het aantal stukken is ten opzichte van 2015 aanmerkelijk teruggebracht en er is voor gekozen om niet meer vast te leggen dan strikt noodzakelijk. Meer concreet: er zijn twee gewijzigde verordeningen en zes gewijzigde uitvoeringsbesluiten vastgesteld. Alle beleidsdocumenten zijn gelijklopend voor de zes gemeenten uit de regio Maastricht-Heuvelland. Hiermee wordt een eenduidige dienstverlening richting de inwoners bevorderd, alsook een efficiënte gezamenlijke uitvoering door Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland.

Vanuit de maatwerkgedachte laten de gemeenten uit de regio Maastricht-Heuvelland met het nieuwe beleid Participatiewet 2016 ook nadrukkelijk een aantal eerder gestelde regels los. Zo zijn de re-integratievoorzieningen voor de brede doelgroep van de Participatiewet beschikbaar en is het instrumentarium vereenvoudigd. Dit is wellicht de meest ingrijpende beleidswijziging ten opzichte van 2015. Iedereen kan afhankelijk van zijn/haar persoonlijke situatie op maat gebruik maken van deze voorzieningen (enkele uitzonderingen daargelaten). Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de vormgeving van een inclusieve arbeidsmarkt, waarin iedere burger naar vermogen zijn positie kan innemen en rol kan vervullen. Burger en professional krijgen maximale ruimte voor maatwerk en optimale mogelijkheden om te werken of te participeren naar vermogen. Economische zelfredzaamheid is immers het belangrijkste doel van de Participatiewet en dus van het gemeentelijk beleid. Waarbij uiteraard ook de aandacht uitgaat naar de mensen die nog niet toe zijn aan (regulier) werk. De individuele situatie van de burger en diens mogelijkheden staat altijd voorop. De uitvoering van de participatiewet is in 2016 door de gemeente Maastricht uitgevoerd en is naar volle tevredenheid verlopen.

Thema 3: De Wet sociale werkvoorziening.

De uitvoering van de Participatiewet wordt zowel beleidsmatig als uitvoerend in gezamenlijkheid met de gemeenten in Maastricht-Heuvelland vorm gegeven. Met de invoering van de Participatiewet is de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) vervallen. De Wet Sociale Werkvoorziening wordt voor de drie Heuvellandgemeenten Vaals, Gulpen-Wittern en Valkenburg aan de Geul uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL). Het rijk heeft bepaald dat de uitvoering van deze (vervallen) wet plaats zal vinden in de vorm van een sterfhuisconstructie. Op basis hiervan is door de genoemde gemeenten een onderzoek gestart naar de toekomstige uitvoering van de Wsw. De colleges opteren voor een scenario, waarin de 3 heuvellandgemeenten uittreden uit de gemeenschappelijke regeling WOZL, maar waarbij de huidige Wsw-populatie binnen WOZL tewerkgesteld blijft en via natuurlijk verloop afneemt tot 0. Dit betekent dat Gulpen-Wittern, Vaals en Valkenburg aan de Geul zogenaamde buitengemeenten worden en dat er voor de zittende Wsw-ers niets verandert. Zij blijven dus werkzaam binnen WOZL. Dit scenario wordt verder onderzocht, waarbij 4 zaken centraal staan:

1. *De kosten van uittreden.*
Als uittredende gemeente worden dan de kosten van uittreden betaald, waarbij een afbouw in 4 jaar plaats vindt. Na 4 jaar is dan feitelijk de status van buitengemeente bereikt.
2. *De verschuldigde fee per Wsw-er vanuit de buitengemeente.*
De buitengemeente deelt niet in de kosten van de Gemeenschappelijke Regeling, maar betaalt per persoon een handling fee.
3. *Het te volgen tijdpad.*
Dit is mede afhankelijk van het draagvlak bij de overige gemeenten in de GR WOZL en de daar te maken afspraken. Wanneer de uittreding een feit kan zijn (reeds per 1-1-2016 of per 1-1-2017), wordt meegenomen in het onderzoek dat momenteel loopt.
4. *Communicatie.*
Het betreft de communicatie richting u als raad, maar ook richting de Wsw-raad en de zittende Wsw-populatie.

Er wordt gestreefd naar besluitvorming in het najaar van 2015 en ingang per 1 januari 2016 of 1 januari 2017.

Resultaten 2016.

In het verleden hebben de Heuvellandgemeenten Gulpen-Wittern, Vaals en Valkenburg aan de Geul een voorlopig verzoek tot uittreden uit de Gemeenschappelijke Regeling WOZL aan het bestuur van WOZL kenbaar gemaakt. Het verzoek, op basis van de voorgestelde variant, is echter door de overige acht gemeenten (Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal) afgewezen. De Heuvellandgemeenten Gulpen-Wittern, Vaals en Valkenburg aan de Geul hebben vervolgens aan het bestuur van WOZL gevraagd met een tegenvoorstel te komen: tegen welke voorwaarden is uittreden voor de Heuvellandgemeenten wel mogelijk?

Ondanks herhaaldelijke verzoeken heeft het lange tijd geduurd alvorens het bestuur van WOZL een tegenvoorstel deed. Een onderzoeksbureau heeft uiteindelijk op verzoek van het bestuur van WOZL een rapport opgesteld 'Onderzoek uittredingsvarianten Heuvellandgemeenten'. Dit rapport is medio juli ter behandeling aan het bestuur van WOZL voorgelegd. In dit rapport zijn vier uittredingsvarianten uitgewerkt. Het bestuur van WOZL (de overige acht gemeenten) heeft vervolgens gekozen voor uittredingsvariant B1: 'WSW'ers gedetacheerd bij WOZL'.

De colleges van de Heuvellandgemeenten Gulpen-Wittern, Vaals en Valkenburg hebben om hun moverende redenen besloten af te zien van uittreden op basis van de voorgestelde variant. Omdat voor de overige acht deelnemende gemeenten als uitgangspunt geldt dat het uittreden door de drie Heuvellandgemeenten 'nu niet en nooit niet tot een euro extra kosten mag leiden' is een andere variant voor hen onbespreekbaar. Een acceptabel voorstel tot uittreden is daarom niet mogelijk.

Thema 4: Regionaal Werkgevers Servicepunt.

Door het Rijk is bepaald dat aan werkgevers dienstverlening dient te worden aangeboden op een bovenlokale schaal. Aansluiting bij bestaande samenwerkingsverbanden wordt hierbij geadviseerd. Bij de ontwikkeling hiervan speelt het redesign van de UWV een rol. Dit houdt in dat met name het UWV Werkbedrijf zal worden afgeslankt. In het redesign van de UWV wordt zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij de dienstverlening, die al op de markt beschikbaar is, zoals uitzendbureaus. UWV Werkbedrijf zal worden geconcentreerd op 32 werkpleinen in het land. Hierbij wordt naar verwachting aansluiting gezocht bij de gemeenten waar ook de UWV+-locatie is gevestigd. Voor Zuid-Limburg is dat de gemeente Heerlen. Vanuit deze vestiging zal het UWV Werkbedrijf haar dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers aanbieden.

De zes gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland hebben in 2012 besloten om een Werkgeversservicepunt Maastricht-Heuvelland vorm te geven, met name gericht op dienstverlening voor het MKB. In maart 2013 is dit servicepunt opgestart met de lancering van Podium24. Naast de zes gemeenten uit Maastricht-Heuvelland hebben Vebego, MTB, UWV werkbedrijf en ROC Leeuwenborgh zich geconformeerd aan de realisatie van deze opdracht. De opdracht voor Podium24 was om, gedurende een pilot van 18 maanden, de haalbaarheid van een regionaal WerkgeverServicePunt in de praktijk te onderzoeken en de bevindingen naar een businessplan te vertalen. Aan het einde van de pilotperiode zijn de bevindingen vastgelegd in een rapportage, die vertaald is naar een businessplan, waarin onder andere geadviseerd wordt over de bestuurlijke verankering van het Werkgeversservicepunt in de toekomst. De pilot is verlengd tot 1 januari 2016 om de verdienmodellen alsmede de werkwijze toe te passen, verder te ontwikkelen en te toetsen.

In het businessplan wordt aangegeven dat door Podium24 in de verlengde pilotperiode, dus tot 1 januari 2016, de verdienmodellen nader worden uitgewerkt. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Podium24 heeft als korte termijn doel het project in zijn huidige vorm te continueren;
- Podium24 genereert vanaf 1 mei 2014 opbrengsten uit dienstverlening;
- Podium24 draait minimaal 'breakeven' door opbrengsten voor dienstverlening uit de markt te halen;
- Podium24 heeft als lange termijn doel financieel onafhankelijk te opereren in de markt en de personeelskosten zelf te dragen. Dit is mede afhankelijk van keuzes die gemaakt worden door onze belangrijkste stakeholders, de gemeenten en MTB Maastricht.

Door de in Podium24 deelnemende organisaties wordt voorzien in de bemensing. In het businessplan wordt er vanuit gegaan dat Podium24 via de gepresenteerde verdienmodellen in staat is inkomsten te genereren op basis waarvan de organisatie financieel "onafhankelijk" van de gemeenten is. Om deze positie te kunnen verwerven is echter een basisfinanciering noodzakelijk. De betreffende kosten worden door de 6 gemeenten in Maastricht-Heuvelland gezamenlijk gedragen. Gedurende de verlengde pilotfase wordt de voortgang nauw gevolgd. Eind 2015 wordt een advies uitgebracht over het al of niet structureel maken van het werkgeversservicepunt Podium 24 per 1 januari 2016.

Resultaten 2016.

Op basis van de evaluatie van de verlengde pilot Podium24 is besloten Podium24 definitief te positioneren als hét aanspreekpunt voor werkgevers in Maastricht-Heuvelland, waarbij Podium24 ook verantwoordelijk is voor de plaatsing en bemiddeling van burgers naar werk, en daartoe nauw samenwerkt met de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale zaken Maastricht Heuvelland. Door Podium24 wordt vanaf 2016 de werkgeversdienstverlening vraaggericht én aanbodgeschikt vorm gegeven. Hierbij is Sociale Zaken verantwoordelijk voor het vraaggeschikt maken van het aanbod (te weten de werkzoekende burgers). Dit leidt er toe dat beide organisaties nauw moeten samenwerken om te komen tot een optimale match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

Thema 5: Armoede- en schuldenbeleid.

Armoede- en schuldenbeleid zullen de komende jaren een belangrijk thema blijven binnen het programma sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening. Het wegnemen van armoede- of schuldenproblematiek is immers een belangrijke, zo niet de belangrijkste voorwaarde om überhaupt te kunnen participeren in de samenleving. De ambitie is de aanpak van armoede en schulden een stevige positie te geven binnen de integrale aanpak van de 3 decentralisaties (op het gebied van werk, zorg en jeugd) teneinde de zelfredzaamheid van burgers te versterken. Om dit vorm te geven is de afgelopen jaren veel werk verricht om het armoede- en schuldenbeleid op regionaal niveau verder te harmoniseren. In 2015 is besloten een groep te formeren die gaat schrijven aan een nieuw armoede- en schuldenbeleid voor de regio Maastricht-Heuvelland via onderstaand stappenplan:

1. Organiseren armoedeonderzoek en armoedeconferentie;
2. In beeld brengen bevindingen armoedeonderzoek en armoedeconferentie;
3. Discussie met diverse gremia over de bevindingen;
4. Bepalen uit te werken thema's toekomstig beleid, waarbij wordt aangegeven wat lokaal en wat regionaal wordt opgepakt;
5. Schrijven beleidsnota op basis van het vorenstaande.

Omdat het organiseren van een armoedeonderzoek en armoedeconferentie (stap 1 en 2) pas na de zomervakantie van 2015 gerealiseerd kan worden, zullen de vervolgstappen (stap 3, 4 en 5) niet voor het einde van 2015 zijn uitgewerkt. Tijdshorizon is 2017. Dit betekent dat iedere gemeente in de regio Maastricht-Heuvelland voor 2016 haar eigen armoedebeleid blijft uitvoeren en een nieuwe beleidsnota voor 2017 zal gelden.

Resultaten 2016.

Er is een regionaal armoedeonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn medio juni 2016 gepresenteerd tijdens een armoedeconferentie met portefeuillehouders en ambtenaren uit de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Vanuit de terugkoppeling van de onderzoeksresultaten tijdens de regionale armoedeconferentie zijn ideeën ontwikkeld voor een vervolgaanpak. Op regionale schaal vormt het onderwerp armoede onderdeel van de beleidsaanpak met betrekking tot de drie decentralisaties. Op lokale schaal worden in de verschillende gemeente actieplannen uitgewerkt waarin nader bezien wordt welke onderwerpen op regionale schaal en welke onderwerpen op lokale schaal opgepakt worden.

Thema 6: Jeugdwet.

Vanaf 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor alle Jeugdzorg. Er wordt op verschillende niveaus (lokaal, Maastricht-Heuvelland en Zuid-Limburg) hard gewerkt om de transitie van de jeugdzorg te realiseren en de transformatie vorm te geven. In 2015 lag de nadruk vooral op het continueren van de bestaande ondersteuning en hulpverlening (de transitie). Vanaf 2016 zal de nadruk meer komen te liggen op de transformatie van het jeugdbeleid.

Per 1 januari 2015 is in onze gemeente een toegang tot jeugdzorg gerealiseerd, het team Jeugd. Doelstelling is om net zoals voor de participatiewet en de WMO het team Jeugd per 1 januari 2016 onder te brengen bij de gemeente Maastricht. Dit is geschied middels een lichte Gemeenschappelijke Regeling, centrumgemeente variant. Vanuit beleid zal de uitvoering van de toegang jeugdzorg door de gemeente Maastricht nauw gevolgd en gemonitord worden. Waar nodig worden afspraken bijgesteld. Hierbij wordt met name aandacht besteed aan de samenwerking en afstemming met de netwerkpartners (huisartsen, Jeugdgezondheidszorg, scholen enz.).

Er heeft regelmatig overleg plaats met de jeugdartsen, huisartsen en ZIO (de huisartsenvereniging) om te komen tot afspraken over verwijzing naar jeugdhulpvoorzieningen. Lokale afspraken worden afgestemd met en geborgd op Maastricht-Heuvelland niveau. In het kader van preventief jeugdbeleid wordt ingezet op de inzet van vrijwilligers in de ondersteuning van jongeren en hun ouders en in het versterken van het verenigingsleven, zodat jongeren met een beperking of hulpvraag kunnen deelnemen aan het reguliere verenigingsleven.

De inkoop van jeugdzorg wordt op Zuid-Limburgs niveau uitgevoerd door het inkoopbureau van de gemeente Maastricht. Het beleid wordt in samenwerking met de betrokken gemeenten en de zorgaanbieders vorm gegeven in zogenaamde ontwikkeltafels. De ontwikkeltafel onderzoekt op welke wijze de “outcome-sturing” (sturing op resultaten) geïmplementeerd kan worden. Er worden parameters ontwikkeld om prestaties op een vergelijkbare manier te meten, zodat gemeenten, aanbieders en cliënten meer zicht krijgen op de effecten en kwaliteit van jeugdhulp. Tevens wordt een koppeling gelegd tussen de resultaten van deze metingen en de prijs-prestatie-afspraken met de zorgaanbieders.

Resultaten 2016.

In 2015 is geconstateerd dat in onze regio relatief veel wordt doorverwezen naar de Jeugd Geestelijke Gezondheids Zorg (GGZ). Bijna 100% van deze verwijzingen verloopt via huisartsen. In april 2016 is in onze gemeente een pilot Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) Kind en Jeugd gestart. De verwachting is dat door inzet van deze POH de verwijzingen naar Jeugd GGZ zullen afnemen. De POH kan namelijk ondersteuning bieden bij lichte en milde problematiek. Daar waar toch verwijzing plaats dient te vinden, wordt eerst integraal naar de (gezins)problematiek gekeken en op basis daarvan een plan opgesteld. Zo kan beter gestuurd worden op de samenwerking tussen hulpverleners en komt meer zicht op de hulp en ondersteuning die geboden wordt in een gezin. Daarnaast is deze pilot gericht op het optimaliseren van de verbinding en het delen van kennis en expertise van huisartsen en POH Kind en Jeugd met het team Jeugd.

De nieuwe taken jeugdhulp werden in 2016 gecontracteerd op basis van een arrangementfinanciering. Financiering vond plaats op basis van een kalenderjaarbedrag per cliënt, per arrangement. De bedragen waren gebaseerd op de historische realisatie per aanbieder. Als grondslag hiervoor werd de realisatie uit 2012 (jeugdhulp) gebruikt. Op basis van de analyse en ervaringen van 2015/2016 werd duidelijk dat aanpassingen van de huidige arrangementssystematiek gewenst en noodzakelijk zijn. Aan de hand van diverse ontwikkeltafels en werkgroepsessies met aanbieders zijn hiervoor ontwikkelrichtingen verkend en uitgewerkt.

Besloten is in 2017 een verbetering en verfijning van de contracten met zorgaanbieders door te voeren. De belangrijkste wijzigingen in de contracten met zorgaanbieders zijn dat:

- De arrangementen die gemeenten inkopen zijn verfijnd en beter omschreven. Daardoor is er in de dienstverlening nog meer maatwerk mogelijk.
- Er meer sturing op de resultaten van de ondersteuning aan de burgers mogelijk wordt, waarbij voor de toegang meer draaiknoppen voorhanden zijn.
- Er vanaf 2017 gelijke tarieven voor vergelijkbare diensten worden gehanteerd, waar tot 2017 per zorgaanbieder een individueel tarief per product gold.

De uitvoering van de Jeugdwet is in 2016 door de gemeente Maastricht voor de gemeente Valkenburg aan de Geul uitgevoerd en is naar volle tevredenheid verlopen.

Thema 7: WMO 2015.

In juli 2014 is de nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (Wmo2015) vastgesteld en per 1 januari 2015 in werking getreden. In de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 is voor de gemeenten de volgende opdracht geformuleerd: “De gemeente draagt zorg voor maatschappelijke ondersteuning, en bevordert in dat verband een goede toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking. De gemeente draagt ook zorg voor de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking, chronische, psychische of psychosociale problemen, teneinde te bevorderen dat burgers zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Tenslotte draagt de gemeente ook zorg voor de kwaliteit en de continuïteit van de voorzieningen”. Gemeenten zijn hiermee vanaf 2015 verantwoordelijk voor een nieuwe doelgroep. Deze nieuwe doelgroep heeft andere mogelijkheden, talenten en beperkingen. Beperkingen zijn zwaarder, langduriger en strekken zich uit over meer levensdomeinen dan bij de mensen die tot dusver aanspraak maakten op de Wmo. Het gaat in hoofdzaak om burgers met verstandelijke beperkingen, psychische, psychiatrische of psychogeriatrische aandoeningen of lichamelijke beperkingen, zoals zintuiglijke beperkingen, chronische ziektes, niet aangeboren hersenletsel.

Wij hebben samen met de regio Maastricht-Heuvelland ervoor gekozen om de aanpassingen die betrekking hebben op de nieuwe doelgroep waarvoor de gemeenten vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk zijn, onder te brengen in een addendum. Het jaar 2015 is benut om ervaring op te doen binnen de relatief veilige omstandigheid dat we continuïteit van zorg kunnen bieden aan de bestaande zorgvragers. In de EVI-panels (zie beschrijving onder thema 2) zijn ervaringen vanuit verschillende doelgroepen opgehaald die vertaald worden in een ontwikkelagenda 2016-2018. Deze ontwikkelagenda gaat uit van minder regels en meer maatwerk per cliënt, waarbij de zelfredzaamheid voorop staat. Uiteraard vergt dit een cultuuromslag bij zowel de eigen organisatie als bij de cliënten en zorgaanbieders. Het jaar 2016 zal vooral benut worden om deze cultuuromslag te realiseren. Op het gebied van preventieve maatregelen gaan wij in 2016 een project starten gericht op bewust omgaan met leefstijlen in relatie tot een gezond gewicht. Dit project heet Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) en Ouderen Op Gezond Gewicht (OOGG).

Resultaten 2016.

Per 1 januari 2016 is de uitvoering van de WMO overgedragen aan de gemeente Maastricht. Dit proces en de uitvoering daarvan is naar volle tevredenheid verlopen. Het beleid en de regie blijven in handen van onze gemeente. Hierdoor blijft maatwerk gewaarborgd. Er zijn kennismakingsbijeenkomsten georganiseerd voor de 6 Wmo-consulenten met onze maatschappelijke partners, zoals de Adviesraad Sociaal Domein, vrijwillige ouderenadviseurs en de kernoverleggen. Men weet elkaar nu te vinden. Onze maatschappelijke partners kunnen burgers met een zorgvraag hierdoor ook eenvoudig doorverwijzen naar het WMO-loket. Voor onze burgers hebben wij rondom de kennismaking met de WMO-consulenten een welzijnsmarkt in de Blokhut te Sibbe georganiseerd.

Uit de EVI-panels (Ervaren, Verbeteren, Innoveren) is een actieplan ontstaan voor de jaren 2016 en 2017. Hieruit zijn onder andere de volgende zaken opgepakt:

- Ten behoeve van het versterken van de cliëntondersteuning is een conferentie cliëntondersteuning georganiseerd voor professionals.
- Ter verbetering van de toegang is er een website zorg en welzijn in Valkenburg aan de Geul gelanceerd.

Wat heeft de uitvoering van het totale programma gekost?

Programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Lasten	€ 18.688.327	€ 17.373.074	€ 17.844.076
Beleidsprogramma/Taakstellingen	€ 584.557		
Toevoeging reserves	€ 461.102	€ 2.823.218	€ 2.342.003
Baten	€ 5.499.705	€ 5.727.002	€ 5.721.304
Onttrekking reserves	€ 39.011		
Saldo	€ 14.195.270	€ 14.469.290	€ 14.464.775

§ 1.7 Programma Volksgezondheid en milieu.

Bestuurlijk verantwoordelijk	:	Dhr. drs. R. Meijers Dhr. drs. C.P.J.L. Vankan
Ambtelijk verantwoordelijk	:	Dhr. ing. B.F.H. Mennens

In dit programma komen de activiteiten aan de orde op het gebied van volksgezondheid en milieu. Het betreft het aspect gezondheid zelf en zaken, die hier een directe relatie mee hebben, namelijk milieu, afval en rioleringen. Het programma richt zich op de gezondheid van de gehele bevolking of op bepaalde groepen, waarbij de slogan is: "Voorkomen is beter dan genezen". De basis hiervoor is vastgelegd in de regionale gezondheidsnota, die de 18 Zuid-Limburgse gemeenten hebben opgesteld. In deze nota worden de kaders voor het gezondheidsbeleid weergegeven: de wettelijke taken vanuit de Wet publieke gezondheid (Wpg), de relatie met andere gemeentelijke wettelijke taken op het vlak van de jeugd(gezondheids)zorg, maatschappelijke ondersteuning en armoedebestrijding, het financiële kader, de achterblijvende gezondheidssituatie in Zuid-Limburg en belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen, zoals decentralisatie van wettelijke verantwoordelijkheden, de noodzaak tot integratie van beleidsdoelstellingen en regionale samenwerking. De onderdelen milieu, afval en rioleringen omvatten naast het bepalen van eigen beleid ook een aantal uitvoerende taken. Voor rioleringen zijn het beleid en de financiële kaders vastgelegd in het gemeentelijke rioleringsplan. Op het gebied van milieu heeft de raad de afgelopen jaren beleid vastgesteld, onder andere op het gebied van de bodem, geurhinder en externe veiligheid.

Thema 1: Gezond meedoen in Valkenburg aan de Geul.

De manier waarop in Nederland naar gezondheid wordt gekeken, is de laatste jaren sterk veranderd. Waar voorheen het accent lag op "recht op zorg" wordt nu vooral gekeken naar preventie en naar wat nodig is om mensen in hun eigen kracht te zetten. Mee kunnen doen en ertoe doen zijn voorwaarden om regie te hebben en te houden over je eigen leven. Je gezond en vitaal voelen is daarbij van groot belang. Deze andere kijk op gezondheid is met de decentralisaties in het sociale domein zeer actueel. Voor gemeenten betekent dit dat naar verbindingen gezocht moet worden tussen gezondheid en maatschappelijke doelen zoals werk, onderwijs en participatie. Zo ontstaat aandacht voor gezondheid vanuit verschillende beleidsterreinen. Dit is echter nog niet vanzelfsprekend.

Een gezamenlijke integrale aanpak is en blijft hard nodig. Want het is belangrijk om nieuwe samenwerkingsverbanden te bevorderen en logische verbindingen te leggen zowel binnen het zorgdomein als daarbuiten. De GGD ZL maakt deel uit van het sociaal team van onze gemeente. In dit verband kan de GGD ZL met het oog op preventie ervoor zorgen dat onze burgers mee kunnen doen, ongeacht hun beperking(en). Zij doen dit in samenwerking met onze partners in het sociale domein.

Resultaten 2016.

In aansluiting op de integrale visie over het sociale domein hebben de 18 Zuid-Limburgse gemeenten de ambitie uitgesproken om te komen tot een trendbreuk in de gezondheid en participatie van Zuid-Limburgers. Dit heeft geleid tot een nieuw regionaal gezondheidsbeleid voor de beleidsperiode tot en met 2019, dat in december 2016 door de raad is vastgesteld. Om te komen tot dit gezondheidsbeleid heeft een zorgvuldige voorbereiding plaatsgevonden. Naast bestuurders en ambtenaren hebben ook zorgprofessionals, scholen en burgers meegedacht. Bovendien zijn verbindingen gemaakt met de beleidsdocumenten en toekomstprogramma's van de Zuid-Limburgse gemeenten (Toekomstagenda sociaal domein Maastricht - Heuvelland 2022) en de Sociale Agenda van de provincie Limburg.

De basis voor dit gezondheidsbeleid komt voort uit het begrip positieve gezondheid. Gezondheid gaat om het vermogen je aan te passen aan de uitdagingen van het leven en zelf de regie te voeren op je leven. De aanpak richt zich daarom op het ondersteunen en bevorderen van de regie van burgers. Dit heeft geresulteerd in drie programmalijnen: gezonde jeugd, gezonde wijk en aandacht voor verwarde personen. Daarnaast heeft in 2016 een drietal gezondheidsonderzoeken plaatsgevonden: de volwassenenmonitor, de jongerenmonitor en de ouderenmonitor. De uitkomsten van deze onderzoeken worden meegenomen in het nieuwe gezondheidsbeleid.

Thema 2: Broekhem in de (gezonde) schijnwerpers.

Stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS), lokale aanpak gezondheidsachterstanden.

Het ministerie van VWS heeft in 2014 geld ter beschikking gesteld voor gemeenten voor de ontwikkeling van een lokale, integrale aanpak van gezondheidsachterstanden. Het doel van het programma is om gezondheidsachterstanden binnen wijken te verminderen. De opzet van het stimuleringsprogramma is om gemeenten te ondersteunen bij een samenhangende integrale gezonde wijkaanpak van gezondheidsachterstanden op gemeentelijk niveau, die aansluit bij de behoefte binnen de gemeente. Bij een samenhangende integrale aanpak gaat het om het wijkgericht werken aan gezondheid, waarbij gezorgd wordt voor een goed toegankelijk (zorg)aanbod in de wijk, stimuleren van gezond gedrag, het zorgen voor een gezonde leefomgeving en het stimuleren dat mensen actief mee doen aan de maatschappij.

Onze gemeente is uitgekozen, omdat in onze gemeente wijken/buurtten liggen met de laagste scores. Hierbij is gekeken naar de hoogte van het inkomen, het aantal werkelozen en de genoten opleiding. In de planjaren 2015 tot en met 2017 is jaarlijks € 53.000,- beschikbaar. Dat bedrag is gelijk aan de decentralisatie-uitkering van het rijk. De gelden zullen worden ingezet in de kern Broekhem.

Resultaten 2016.

De GIDS gelden zijn toegekend aan gemeenten, waarbij de SEGV-score (sociaal economische gezondheidsverschillen) het slechtste is. Wij zijn er in eerste instantie vanuit gegaan dat de GIDS gelden zouden worden ingezet in de kern Broekhem. Omdat in onze gemeente niet één specifieke kern en of wijk(en) is aan te wijzen waar de SEGV-score het laagste is, hebben we besloten om de GIDS gelden in te zetten in alle kernen. Wij hebben de GIDS gelden onder de aandacht gebracht van de kernoverleggen en de werkgroepen sociaal domein, die in enkele kernen actief zijn. Hieruit is een aantal verrassende initiatieven gefaciliteerd: gids voor senioren Berg, Geulhem, Terblijt en Vilt, reparatiecafé Schin op Geul, Open Bieb Schin op Geul en Samen-aan-Tafel Schin op Geul.

Thema 3: Volksgezondheid.

Overgewicht is één van de grootste bedreigingen van onze volksgezondheid. Gemiddeld één op de zeven Nederlandse kinderen heeft overgewicht. In sommige wijken zelfs één op de drie kinderen. Dat moet veranderen. Onze jongeren zijn de toekomst van Nederland. In Regionaal verband wordt deelgenomen aan het project JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht). Samen met de projectpartners streven wij naar een samenleving waarin alle kinderen en jongeren wonen, leren, recreëren en werken in een gezonde omgeving met structureel aandacht voor een gezonde leefstijl in het algemeen en voor een gezond gewicht in het bijzonder. Een omgeving waarin de gezonde keuze weer de normaalste zaak van de wereld is. Hoofddoel van het (landelijk) project JOGG is om in 2020 tenminste 1 miljoen kinderen op deze manier bereikt te hebben. Ook streven we naar een aanduidbare stijging van het aantal kinderen en jongeren op gezond gewicht.

De JOGG-aanpak is gebaseerd op het succesvolle Franse EPODE (Ensemble Prévenons l'Obésité Des Enfants, of "Samen overgewicht bij kinderen aanpakken"). Sinds 2010 werkt Jongeren Op Gezond Gewicht aan een aanpak die in Nederland nog beter zou werken. Het fundament onder de JOGG-aanpak bestaat uit vijf pijlers: politiek bestuurlijk draagvlak, publiekprivate samenwerking, sociale marketing, wetenschappelijke begeleiding en evaluatie en het verbinden van preventie en zorg.

De eerste vier pijlers komen overeen met EPODE. De vijfde pijler 'verbinding tussen preventie en zorg' is in Nederland hieraan toegevoegd.

Resultaten 2016.

Vanaf 1 april 2016 is, samen met de gemeenten Vaals, Eijsden-Margraten, Meerssen en Gulpen-Wittem (per 1 oktober 2016), gekozen voor een regionale aanpak van JOGG (doelgroep 0-12 jaar, Meerssen accent op 12-18 jaar). De genoemde gemeenten hebben gezamenlijk een regionale regisseur aangesteld. Daarnaast beschikt elke gemeente afzonderlijk over een lokale regisseur. Beide regisseurs zijn ingehuurd bij de GGD ZL. Naast een inventarisatie van activiteiten die al min of meer structureel georganiseerd worden in onze gemeente (denk aan de koningsspelen, de sportdag, binnenschoolse en naschoolse sportlessen, de vele sportverenigingen), heeft een aantal concrete acties plaatsgevonden om JOGG onder de aandacht te brengen van een breed publiek. Daarbij kan gedacht worden aan een gezamenlijke kick off van genoemde Heuvellandgemeenten op 6 juli 2016 in Mheer. Daarnaast is het netwerk in kaart gebracht.

Middels een goed bezochte (lokale) netwerkbijeenkomst (meer dan 50 deelnemers) van 'professionals' op 1 december 2016 in de Polfermolen is input geleverd op de lokale doelen van JOGG Valkenburg. Op beide bijeenkomsten heeft het drinken van water centraal gestaan. JOGG wordt niet alleen bevorderd door meer te gaan bewegen, maar door ook op voeding te letten. Uiteindelijk streven we naar een regio waarin kinderen en jongeren opgroeien in een omgeving, waarin een gezonde leefstijl de normaalste zaak van de wereld is.

De basisscholen en peuterspeelzalen zijn een belangrijke partner binnen de JOGG aanpak. Er hebben diverse gesprekken plaatsgevonden, waarin gekeken werd hoe we binnen de scholen aandacht kunnen hebben voor een gezonde leefstijl. Middels de 'Gezonde School' aanpak wordt aandacht besteed aan het verkrijgen van vignettes in het kader van sociale emotionele veiligheid, bewegen, gezonde voeding, etc. Dit alles, samen met de 0-meting, die in februari 2017 zal plaatsvinden, wordt verwerkt in een Plan van Aanpak, dat begin 2017 gereed moet zijn.

Thema 4: Rioleringsen.

Hoofddoel van de riooltechnische en waterhuishoudkundige werken is de bescherming van de volksgezondheid. Afgeleid doel is de inzameling en het transport van het afvalwater, waarbij overlast en overstorten op oppervlaktewater, bodem en grondwater wordt beperkt. Op het gebied van riooltechnische en waterhuishoudkundige aspecten wordt samengewerkt in het samenwerkingsverband Maas en Mergelland, waarin de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Vaals en Valkenburg, het waterschap en de WBL deelnemen.

In juli 2015 is een intentieovereenkomst gesloten voor het opstellen van een nieuw gezamenlijk basisrioleringsplan (BRP) voor het afstromingsgebied Limmel. Dit plan zal in 2016 worden afgerond. Op basis van de resultaten van dit nieuwe BRP zal het gemeentelijke GRP geactualiseerd worden. Dit zal eind 2016 plaatsvinden. Dit plan omvat de concrete uitvoeringsmaatregelen. Bij de werken die uitgevoerd zullen worden, zal aansluiting gezocht worden bij de infrastructurele werken zoals de reconstructie van de Valkenbergerweg en de voormalige provinciale weg St.Gerlach. Hierbij wordt gekeken naar de rioleringsen, maar ook naar de totale afwatering van de weg zelf en de directe omgeving.

Resultaten 2016.

In 2016 is binnen het samenwerkingsverband Maas en Mergelland gewerkt aan de totstandkoming van een nieuw Basis Rioleringsplan (BRP). Een belangrijk onderdeel hiervan was om het rioolbestand (gegevens) op orde te krijgen. Eind 2016 was het nieuwe BRP in concept klaar, maar helaas moet nog een aantal puntjes op de i gezet worden. Verder heeft eind 2016 wederom in gezamenlijkheid binnen Maas en Mergelland een aanbesteding plaatsgevonden om in navolging van het BRP een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan op te stellen. De aanbesteding is gewonnen door Sweco.

Op uitvoerend gebied zijn diverse rioleringen in Houthem van binnenuit gerepareerd (zogenaamd relinen). Qua reiniging en inspectie was in 2016 het gebied Broekhem Noord en Emmaberg aan de orde. 23 juni 2016 was een dag waarop de regio getroffen is door extreme neerslag. Op diverse plaatsen heeft dit in onze tot wateroverlast en schades geleid. De buitendienst heeft een belangrijke en waardevolle rol gehad in het oplossen van deze klachten.

Thema 5: Milieu.

De rijksoverheid streeft naar vereenvoudiging van de (milieu) regelgeving met onder andere als doel het verminderen van het aantal procedures en het bereiken van een kostenbesparing voor de aanvragers van vergunningen. Door de inwerkingtreding van de Wabo per 1 oktober 2010 is hiervoor de basis gelegd. In het kader van duurzaamheid staan energiebesparing en klimaatbeleid volop in de belangstelling. In mei 2013 heeft de Raad het Klimaatbeleidsplan vastgesteld.

Mede door de vastgestelde taakstellingen op de formatie kon voor de uitvoering van dat plan nog geen ambtelijke capaciteit worden vrijgemaakt. Via subsidieregelingen van met name de provincie Limburg wordt het nemen van energiebesparende maatregelen en het treffen van energiebesparende voorzieningen gestimuleerd. In het kader van de uitvoering van de (milieu)regelgeving wordt gestreefd naar een goede balans tussen enerzijds het belang van het bedrijfsleven en anderzijds een gezonde leefomgeving.

Resultaten 2016.

In 2016 is dit thema vanwege capaciteitsgebrek niet verder opgepakt. In 2017 wordt voorzien in de aanstelling van een milieu-regisseur. Dan zal dit thema zijn vervolg krijgen.

Thema 6: Afval.

Er is met de gemeente Maastricht een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de inzameling van huishoudelijk restafval. Deze is per 1 januari 2016 ingegaan. Op Zuid-Limburgse schaal worden de samenwerkingsmogelijkheden met Rd4 onderzocht, met als doel het leveren van efficiëntere en professionelere overheidsdiensten, een betere dienstverlening aan de burger en het vergroten van de bestuurskracht specifiek op het gebied van de afvalinzameling. Tevens wordt bekeken of er een samenwerkingsmogelijkheid is met Rd4. Hierdoor zouden schaalvoordelen kunnen ontstaan, die wellicht een kostenvoordeel kunnen opleveren. Het streven is om in de loop van 2017 een afval-App beschikbaar te hebben voor de inwoners van het werkgebied van Rd4 en de GR Geul en Maas. Daarnaast is het streven om per 1 januari 2018 de binnen het gezamenlijke werkgebied gelegen milieuparken toegankelijk te maken voor alle inwoners.

Resultaten 2016.

Na een opstartfase in de maanden januari en februari verloopt de huis aan huis inzameling van huishoudelijk afval naar wens. Ook de inwoners zijn inmiddels gewend aan de veranderde inzamelschema's en inzameldagen. Door de gewijzigde inzamelfrequenties van restafval en PMD, is ook het scheidingsgedrag veranderd. De hoeveelheid restafval is met 270 ton verminderd, de hoeveelheid PMD is met 130 ton toegenomen en de hoeveelheid GFT is met 100 ton toegenomen. Al met al heeft de wijziging van de inzamelsystematiek geleid tot een veranderd scheidingsgedrag. Eind 2016 zijn sorteeranalyses uitgevoerd op het restafval. De uitkomsten daarvan worden in de loop van 2017 vertaald in eventuele verder acties.

Wat heeft de uitvoering van het totale programma gekost?

Programma Volksgezondheid en milieu	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Lasten	€ 4.921.334	€ 5.200.137	€ 5.096.839
Beleidsprogramma/Taakstellingen	€ 215.195		
Toevoeging reserves		€ 11.771	€ 75.205
Baten	€ 4.164.378	€ 4.323.275	€ 4.333.541
Ottrekking reserves		€ 93.155	€ 93.155
Saldo	€ 972.151	€ 795.478	€ 745.348

§ 1.8 Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

Bestuurlijk verantwoordelijk : Dhr. drs. C.P.J.L Vankan
Ambtelijk verantwoordelijk : Dhr. ing. B.F.H. Mennens

Binnen dit programma komen de thema's ruimtelijke ordening en volkshuisvesting aan de orde.

Het thema Ruimtelijke Ordening richt zich op het ordenen van de aanwezige ruimte in de gemeente. Hiermee wordt zowel de bebouwde als de onbebouwde ruimte bedoeld. Wij moeten kunnen beschikken over een actueel ruimtelijk beleid voor het totale grondgebied van de gemeente, waarin is vastgelegd hoe gebouwen en (onbebouwde) gronden mogen worden gebruikt (welke functies zijn toegestaan) en hoe gronden mogen worden bebouwd (wat, waar en hoe groot/hoog). Verder dient het ruimtelijk beleid duidelijkheid te verschaffen over de beleidsvrijheid van de gemeente binnen de geldende wet- en regelgeving. Met andere woorden, uit het ruimtelijk beleid moet duidelijk zijn op welke onderdelen maatwerk mogelijk is, uitgaande van de lokale problematiek en behoeften.

Het thema Volkshuisvesting richt zich op een kwalitatief en kwantitatief evenwicht op de regionale (en dus ook lokale) woningmarkt. Zonder regionale afstemming kan een optimale woonsituatie voor de inwoners van nu en de toekomst niet worden bereikt. Het volkshuisvestingsbeleid is gebaseerd op de regionale woonvisie, die een uitwerking is van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg en heeft zodoende een formele status. De demografische ontwikkelingen (afname bevolking en vergrijzing) vragen om maatregelen die het toevoegen van nieuwe woningen beteugelt en alleen in bijzondere gevallen toestaat. Regionaal en Provinciaal worden daarvoor kaders ontwikkeld. De communicatie over en weer tussen Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting en maatschappelijke aspecten wordt daarmee steeds sterker.

Voor beide thema's is het eind 2014 door Provinciale Staten vastgestelde nieuwe Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL 2014) van groot belang. Dit provinciale plan heeft een formele status en is een visiedocument waarmee de provincie vastlegt wat ze samen met haar omgevingspartners wil doen om in Limburg de fysieke voorwaarden voor een optimaal leef-en vestigingsklimaat te realiseren. Belangrijk onderdeel van het nieuwe POL zijn de drie regionale structuurvisies (noord, midden en zuid) die voor Limburg worden opgesteld, samen met de regiogemeenten. Gezien de formele status van het POL heeft dit plan gevolgen voor het ruimtelijke ordenings- en volkshuisvestingsbeleid van onze gemeente. Er zal een vertaling moeten plaatsvinden naar de lokale situatie in de diverse bestemmingsplannen en het aan te passen volkshuisvestingsbeleid.

Thema 1: Ruimtelijke ordening.

Sinds 1 juli 2013 zijn we verplicht om met de RO Standaarden 2012 te werken voor het opstellen, beschikbaar stellen en verbeelden van ruimtelijke plannen. De standaarden uit 2008 zijn naar aanleiding van landelijke ervaringen gewijzigd in de RO Standaarden 2012. In maart 2012 heeft het kabinet een stelselwijziging in het omgevingsrecht aangekondigd. Op dit moment zijn er 40 sectorale wetten, 150 AMvB's en honderden regelingen op het gebied van ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. De wetgeving is te ingewikkeld geworden voor de mensen die ermee werken. Dit zorgt voor lange doorlooptijden, hoge onderzoekskosten en het remt innovatie. Daarom wil het kabinet het omgevingsrecht vereenvoudigen en bundelen in 1 Omgevingswet. De Omgevingswet vervangt 15 bestaande wetten, waaronder de Waterwet, de Crisis- en herstelwet en de Wet ruimtelijke ordening. Van ongeveer 25 andere wetten gaan de onderdelen over omgevingsrecht naar de nieuwe wet. Dit is een zeer ingrijpende vernieuwing die, na de vernieuwing van de Wro, Wabo en Bouwbesluit, wederom een inspanning vragen van de burger en de ambtelijke organisatie. Het is nog niet te overzien of dit in 2016 al gevolgen heeft voor de gemeenten.

De Woningwet is onlangs gewijzigd. Dit betekent dat een groot deel van de bouwverordening uiterlijk vanaf 1 juli 2018 van rechtswege komt te vervallen.

Dat betekent dat het deel dat betrekking heeft op de parkeernormenbepaling moet zijn opgenomen in bestemmingsplannen of beheersverordeningen. Er is een overgangstermijn voor bestaande bestemmingsplannen tot 1 juli 2018. Na die datum verliezen de stedenbouwkundige bepalingen in de bouwverordening hun (aanvullende) werking voor bestaande bestemmingsplannen en kunnen deze niet meer als vangnet dienen. Op basis van het nieuwe Besluit ruimtelijke ordening (BRO) is het verplicht om in de toelichting van bestemmingsplannen aan te geven hoe omgegaan wordt met cultuurhistorie. Een en ander op de zelfde manier als nu al met archeologie gebeurt.

In 2016 zullen de volgende acties plaatsvinden:

- Diverse bestuursafspraken die volgen uit het nieuwe POL, dienen te worden afgesloten;
- Diverse thema's, zoals woningbouw, detailhandel en nationaal landschap zullen verder op Zuid-Limburgse schaal uitgewerkt worden. Dit zal daarna in herzieningen van de structuurvisie en de diverse bestemmingsplannen vertaald moeten worden;
- Het actualiseren van het beleid Externe Veiligheid en indien nodig het opstellen van een facetbestemmingsplan hiervoor;
- Het opstellen van een geconsolideerde versie van het bestemmingsplan "Kernen 2010" in de vorm van een pilotproject;
- Het opnemen van parkeernormen in nieuw vast te stellen bestemmingsplannen en het opstellen van een facetbestemmingsplan voor de hele gemeente vanwege het vervallen van de stedenbouwkundige bepalingen van de bouwverordening per 1 juli 2018;
- De planologische vertaling van diverse projecten, zoals voor het de Leeuwterrein, het bebouwingsplan hoek Reinaldstraat/Nieuweweg, ontwikkelingen bij de Wilhelminatoren onder andere met een boomkroonpad, Boslust en de planologische vertaling van de diverse initiatieven uit de kernen zoals Houthem en Vilt;
- Het opstellen van een "paraplu" bestemmingsplan, waarin de verplichting om de cultuurhistorie op te nemen in de bestemmingsplannen wordt geregeld.

Resultaten 2016.

De bestuursafspraken in het kader van POL zijn gemaakt en ondertekend. Op diverse fronten neemt onze gemeente deel aan werkgroepen, die werken aan structuurvisies op de diverse deelthema's. In dit kader verwijzen wij U ook naar het thema Volkshuisvesting.

In het kader van het project deregulering en het daaruit voortvloeiende project 'onderhoud bestemmingsplannen' wordt gestart met het actualiseren (onder andere externe Veiligheid en parkeernormen) van de bestemmingsplannen. Het project voor het opstellen van een geconsolideerde versie van bestemmingsplannen is nog niet gestart. Bekeken wordt of dit als apart onderdeel meegenomen kan worden in het project "onderhoud bestemmingsplannen".

De partiële herzieningen van het bestemmingsplan voor de bouwplannen hoek Reinaldstraat/ Nieuweweg en Wethouder Paulssenlaan zijn vastgesteld. Verder zijn partiële herzieningen van het bestemmingsplan in voorbereiding voor het voormalige de Leeuwterrein en het Jezüietenklooster. Ook vinden overleggen plaats met het kernoverleg Vilt om de uitvoering van het dorpsontwikkelingsplan Vilt te faciliteren. Het project voor het opstellen van erfgoedbeleid bevindt zich in de inventariserende fase. De concrete uitwerking in bestemmingsplannen zal nog ongeveer twee jaar op zich laten wachten.

Thema 2: Volkshuisvesting.

Zuid-Limburg en daarbinnen ook de regio Maastricht en Mergelland hebben te maken met de gevolgen van demografische ontwikkelingen. Dat heeft grote invloed op de vraagzijde van de woningmarkt, zowel in kwantitatief als in kwalitatief opzicht. Er is sprake van een dalende vraag in totaliteit en een verschuiving naar kwalitatief andere woningen. De overgang van een groei-aanbodmarkt naar een krimp-vraagmarkt, waarbij de gewenste woningtypes veranderen, vraagt des te meer om visie en beleid, overleg en samenwerking en een gedeelde agenda tussen gemeenten, maar ook met andere betrokkenen en instanties, zoals het rijk, de provincie, woningcorporaties en andere marktpartijen (projectontwikkelaars etc.).

Tot de knelpunten op de woningmarkt in de regio Maastricht en Mergelland kunnen worden gerekend de scheve verdeling van de regionale woningvoorraad met een specifiek tekort aan goedkope en middeldure huurwoningen, het ontoereikende kwalitatief goed aanbod voor het toenemende aantal oudere huishoudens (nu veelal wonend in oudere niet aangepaste woningen), de leefbaarheid in de dorpen, omgang met dalende inwoneraantallen en een dreigend overaanbod van particuliere woningen.

Al met al komt de doorstroming onder druk, waardoor de markt zowel aan de onderkant (starters) als aan de bovenkant (senioren en ouderen) stagneert. Door rijksmaatregelen in het maatschappelijke veld (verscherpen criteria voor toegang tot intramurale zorg) dreigt met name sociaalisolement van ouderen in gedateerde woningen. Sinds enige jaren komt daar het sterk toenemende aantal statushouders bij. Ook zij maken in toenemende mate aanspraak op woonruimte in met name de goedkope huursector.

Het overaanbod en de plancapaciteit (al of niet vergund of planologisch geregeld) maakt de transformatie van de woningmarkt naar een consumentgericht woningaanbod met een grotere woningkwaliteit een verre van gemakkelijke opgave. In de eerdere genoemde POL-herziening is aan dit onderwerp ook de nodige aandacht gegeven en is in de loop van 2015 gewerkt aan een de structuurvisie wonen Zuid-Limburg, die zelfbindend is voor de 19 deelnemende gemeenten. Deze structuurvisie omvat nadere regels en voorwaarden hoe om te gaan met dit overaanbod en eventuele nieuwe plannen. Voor het thema volkshuisvesting is van belang dat een regionale woningvoorraad gerealiseerd wordt, die qua omvang en vooral kwalitatief aansluit bij de wensen van de huidige, maar ook van de toekomstige bevolking.

De vermindering van het aantal huishoudens leidt tot een kleinere vraag naar woningen, waardoor de woningvoorraad dus ook zal moeten inkrimpen om zodoende op termijn een gezonde huizenmarkt te kunnen handhaven. De oplossing dient dan ook gezocht te worden in het slopen van kwalitatief slechtere woningen en het gelijktijdig terug bouwen van minder, maar kwalitatief betere woningen. Daarnaast dient in de bestaande particuliere woningvoorraad een kwaliteitsslag plaats te vinden om ervoor te zorgen dat de huidige bewoners langer kunnen blijven wonen c.q. de woning attractiever wordt gemaakt voor jonge gezinnen. De Regionale woonvisie Maastricht-Mergelland 2010-2020 is in het voorjaar van 2013 vastgesteld en geeft de uitgangspunten en instrumenten om de problematiek aan te pakken. Met het vaststellen van het POL 2014 heeft de in juli 2013 vastgestelde verordening, waarin het planologisch toevoegen van woningen via ruimtelijke procedures nagenoeg onmogelijk wordt gemaakt, haar status behouden en is zelfs aangescherpt. In de eerder genoemde Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg leggen gemeentes bindende voorwaarden en afspraken vast, op basis waarvan de provincie bereid is de verordening in te trekken. Hiervoor zullen tussen de provincie en de betrokken gemeenten bestuursafspraken worden gemaakt. Dit traject zal medio 2016 zijn afgerond.

De nog te realiseren nieuwe woningen in steden en dorpen staan in dienst van en dragen bij aan de transformatieopgave, die noodzakelijk is. De expliciete aandacht voor de huisvesting van specifieke doelgroepen is daar onderdeel van. Een meer evenwichtige opbouw van de regionale woningvoorraad blijft prioriteit. Tegen de achtergrond van de demografische ontwikkelingen zullen wij ons moeten inspannen om op creatieve wijze de gewenste diversiteit in het woningaanbod te bereiken, vooral ook door herstructurering van de bestaande woningvoorraad en waar het niet anders kan door nieuwbouw. Een bijzonder punt van aandacht is de steeds grotere taakstelling voor de corporaties met betrekking tot de huisvesting van statushouders. Deze groep is de laatste jaren explosief gegroeid en een afname wordt voorlopig niet verwacht. Deze groep doet een beroep op de goedkopere huurwoningen, waar echter ook de autochtone urgente gevallen en jonge woningzoekenden op zijn aangewezen. Met corporaties wordt blijvend naar oplossingen gezocht.

In 2015 is gewerkt aan het opstellen van een afwegingskader dat door de raden van de regio Maastricht-Heuvelland is vastgesteld. Op basis hiervan is een projectenscan uitgevoerd. De daadwerkelijke regionale programmering zal begin 2016 worden opgesteld. Deze maakt onderdeel uit van de structuurvisie wonen Zuid-Limburg. Uiteindelijk zal dit vastgestelde beleid leiden tot een verdere verscherping van de maatregelen die al aangekondigd waren op basis van de al in 2013 vastgestelde woonvisie Maastricht-Heuvelland.

Het betreft de volgende trajecten:

- Het opstellen en formeel aankondigen van het voornemen om bestaande niet gebruikte bouwtitels op termijn in te trekken;
- Het aanpassen van de relevante bestemmingsplannen door bepaalde bouwtitels te verwijderen;
- Toezien op het tijdig starten van de bouwwerkzaamheden bij verleende vergunningen voor woningen;
- Daar waar mogelijk bestaande, vergunde maar nog niet gestarte plannen, omvormen tot kwalitatief betere plannen met minder woningen;
- Het toepassen van de in 2013 vastgestelde beleidsregels voor het intrekken van vergunningen voor het bouwen van woningen en woongebouwen;
- Monitoren van de daadwerkelijke realisatie, vraag en waar nodig bijstellen van de bouwprogramma's in overleg met de regio gemeenten.

Resultaten 2016.

De raad heeft op 10 oktober 2016 de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (SVWZL) vastgesteld. Daarmee hebben 16 van de 18 Zuid-Limburgse gemeenten deze visie onderschreven en zullen bij de ontwikkeling van nieuwe plannen handelen volgens deze afspraken. De inzet is daarbij om geen woningen toe te voegen en bij (vervangende) nieuwbouw in te zetten op kwaliteit, duurzaamheid en levensloopbestendigheid. Eind 2016 is gestart met het matchen van de liggende harde plannen met het eerder in 2015 door de raad vastgestelde kwaliteitskader. Deze match zal in de loop van 2017 gaan leiden tot een sub-regionale programmering.

Op 22 november 2016 zijn de prestatieafspraken getekend met de drie in onze gemeente werkzame woningcorporaties én huurdersverenigingen. Het is voor de eerste keer dat een gelijklopende set afspraken voor alle corporaties in onze gemeente is gemaakt.

Wat heeft de uitvoering van het totale programma gekost?

Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Lasten	€ 2.457.901	€ 8.521.181	€ 8.493.474
Beleidsprogramma/Taakstellingen	-€ 49.079		
Toevoeging reserves		€ 53.155	€ 53.155
Baten	€ 842.547	€ 1.007.700	€ 1.091.182
Ottrekking reserves		€ 5.026.545	€ 5.026.545
Saldo	€ 1.566.275	€ 2.540.091	€ 2.428.902

§ 1.9 Onvoorziene uitgaven.

Bij het opstellen van de primitieve begroting is de post "Onvoorziene uitgaven" geraamd op 0,6% van het genormeerde uitgavenniveau. Dat uitgavenniveau is gelijk aan de som van alle verdeelmaatstaven van het gemeentefonds, waaronder de negatieve inkomensmaatstaf, plus de volledige OZB-capaciteit (100% waarde), plus de verfijningsuitkeringen overeenkomstig artikel 6 van de Financiële Verhoudingswet. Deze systematiek strookt met de vroegere richtlijnen van de provincie in het kader van het begrotingstoezicht.

Hierna geven wij U een overzicht van de mutaties van de post onvoorzien:

Onderwerp	Bedrag
Onderzoekskosten Dig Out the Gems	€ 32.700,-
Schades dynamische afsluitvoorzieningen	€ 15.500,-
Bestrijden overlast lindebomen	€ 12.500,-
Inzet najaarsnota	€ 39.300,-
Totaal	€ 100.000,-

Voor het verkrijgen van een zo betrouwbaar mogelijk resultaat van de jaarrekening wordt de kwaliteit van zowel de debiteuren- als crediteurenpositie elk jaar onder de loep genomen. De diverse afwikkelingen van oude dienstjaren, met inbegrip van een herwaardering van de voorziening dubieuze debiteuren, hebben per saldo geleid tot een meevaller van afgerond € 568.000,-. Het grootste gedeelte van dat bedrag heeft betrekking op positieve afwikkelingen binnen het sociale domein over 2015. Dat voordeel van per saldo € 535.000,- is toegevoegd aan de gelijknamige bestemmingsreserve.

Samenvattend overzicht van de post "Onvoorziene uitgaven".

	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Onvoorziene uitgaven			
lasten	€ 100.000	€ 148.000	€ 358.552
beleidsprogramma/taakstellingen			
batens		€ 669.536	€ 926.291
saldo	€ 100.000	-€ 521.536	-€ 567.739

§ 1.10 Algemene dekkingsmiddelen.

Tot de algemene dekkingsmiddelen wordt niet alleen de algemene uitkering uit het gemeentefonds gerekend. Ook de lokale heffingen worden als zodanig aangemerkt, althans voor zover de daarmee gegenereerde baten niet aan een bepaald programma zijn toe te rekenen. De Onroerende-zaakbelastingen, de hondenbelasting en de toeristenbelasting zijn voorbeelden van algemene heffingen, die niet programmagebonden zijn. Verderop in deze jaarstukken wordt uitgebreid aandacht besteed aan alle lokale heffingen en belastingen.

Algemene dekkingsmiddelen	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Algemene uitkeringen en reservemutaties			
lasten	€ 0	€ 0	€ 0
beleidsprogramma/taakstellingen	-€ 100.000	-€ 581.000	€ 0
baten	€ 22.750.693	€ 23.696.784	€ 24.012.156
saldo	-€ 22.850.693	-€ 24.277.784	-€ 24.012.156
reservemutaties	-€ 125.662	€ 989.524	€ 1.080.872
saldo inclusief reservemutaties	-€ 22.976.355	-€ 23.288.260	-€ 22.931.284
Lokale heffingen			
lasten	€ 241.000	€ 245.000	€ 195.488
beleidsprogramma/taakstellingen	-€ 24.400	€ 0	€ 0
baten	€ 6.608.500	€ 6.716.830	€ 6.770.769
saldo	-€ 6.391.900	-€ 6.471.830	-€ 6.575.281
Dividend en beleggingen			
lasten	€ 8.123	€ 8.391	€ 8.391
beleidsprogramma/taakstellingen	€ 0	€ 0	€ 0
baten	€ 2.370.481	€ 2.391.702	€ 2.391.737
saldo	-€ 2.362.358	-€ 2.383.311	-€ 2.383.346
Financieringsfunctie			
lasten	€ 137.225	€ 94.686	€ 94.686
beleidsprogramma/taakstellingen	-€ 200.000	€ 0	€ 0
baten	€ 0	€ 0	€ 0
saldo	-€ 62.775	€ 94.686	€ 94.686

Hoofdstuk 2: De paragrafen.

§ 2.1 Uitkeringen gemeentefonds en reservemutaties.

De algemene uitkering is berekend aan de hand van de "decembercirculaire 2016". Deze circulaire verschaft de meest recente informatie over de omvang van de algemene uitkering. Zoals bekend, groeit of krimpt het gemeentefonds mee met de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Deze positieve of negatieve groei wordt in het vakjargon accres genoemd.

Op basis van de onlangs nog geactualiseerde verdeelmaatstaven sluit de algemene uitkering over het jaar 2016 op een bedrag van € 24.012.156,-. Dat bedrag is verwerkt in de jaarrekening.

De volgende maatstaven liggen onder meer aan de berekeningen ten grondslag:

➤ Het feitelijk aantal inwoners per 1 januari 2016	16.518
➤ Het aantal woonruimten per de peildatum 1 januari 2016	8.771
➤ Het aantal bijstandsonvangers 2016	308
➤ Lokaal klantenpotentieel	13.380
➤ Regionaal klantenpotentieel	3.380
➤ De inkomensmaatstaf Onroerende-zaakbelastingen:	
voor de groep woningen	€ 1.622.000.000,-
voor de groep niet-woningen gebruikers	€ 296.500.000,-
voor de groep niet-woningen eigenaren	€ 318.000.000,-

Samenvattend ziet de berekening van de algemene uitkering er als volgt uit:

Inwoners	€ 3.699.808,-
Inwoners < 20 jaar	€ 989.820,-
Inwoners > 64 jaar	€ 520.833,-
Inwoners 75-85 jaar	€ 57.741,-
Bijstandsonvangers	€ 956.034,-
Huishoudens	€ 1.070.529,-
Eenouderhuishoudens	€ 143.368,-
Eenpersoonshuishoudens	€ 85.374,-
Belastingcapaciteit niet-woningen eigenaren	€ 122.762,-
Lage inkomens	€ 1.369.218,-
Minderheden	€ 106.823,-
Uitkeringsontvangers	€ 164.436,-
Klantenpotentieel lokaal	€ 759.801,-
Klantenpotentieel regionaal	€ 108.384,-
Leerlingen voortgezet onderwijs	€ 229.774,-
Leerlingen speciaal onderwijs	€ 378.347,-
Bedrijfsvestigingen	€ 195.072,-
Bewoonde oorden	€ 99.728,-
Kernen	€ 584.489,-
Omgevingsadressendichtheid	€ 626.538,-
Oeverlengte	€ 21.463,-
Oppervlakte land, binnenwater, buitengebied	€ 389.473,-
Oppervlakte bebouwde woonkernen	€ 629.794,-
Oppervlakte bebouwing	€ 120.206,-
Woonruimten	€ 1.422.192,-
Vast bedrag	€ 342.567,-
Subtotaal	€ 15.194.574,-

Suppletie-uitkeringen	€ 140.015,-
Integratie-uitkeringen	€ 10.328.480,-
Decentralisatie-uitkeringen	€ 429.800,-
<i>Totaal inclusief aanvullende uitkeringen</i>	€ 26.092.869,-
Correctie OZB-maatstaf	-€ -2.080.713,-
<i>Uitkering 2016</i>	<u>€ 24.012.156,-</u>

Reservemutaties.

Per saldo is in de jaarrekening 2016 een bedrag van per saldo € 1.080.872,- toegevoegd aan diverse bestemmingsreserves. Het betreft dotaties, die niet specifiek aan een bepaald programma kunnen worden toegerekend. Een gedetailleerde specificatie van alle mutaties op de reservepositie treft U aan in de bijlagen van de jaarrekening.

Samenvattend overzicht van de algemene uitkering en reservemutaties:

<i>Omschrijving</i>	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Algemene uitkering gemeentefonds	€ 14.152.365	€ 14.993.335	€ 15.308.709
Integratie-uitkering Sociaal domein	€ 8.598.328	€ 8.703.449	€ 8.703.449
Stelpost onderuitputting	€ 100.000	€ 581.000	€ 0
Reservemutaties	€ 125.662	-€ 989.524	-€ 1.080.874
Totaal	€ 22.976.355	€ 23.288.260	€ 22.931.284

§ 2.2 Lokale heffingen.

In deze paragraaf geven wij U een samenvattend overzicht van het in 2016 gevoerde beleid op het terrein van de lokale heffingen. Wij maken daarbij onderscheid tussen gemeentelijke belastingen en heffingen. Belastingen hebben een algemeen karakter: er bestaat geen relatie met een specifieke gemeentelijke taak. Een voorbeeld daarvan is de onroerende-zaakbelasting. Bij heffingen is er wel een verband met een gemeentelijke taak. Reiniging, riolering, vergunningen en leges zijn de meest in het oog springende voorbeelden. Hoewel de lokale heffingen slechts een beperkte inkomstenbron zijn, is de invloed van de raad hierop het grootst. Immers, de raad bepaalt de omvang van het lokale belastingpakket.

Het in 2016 gevoerde belasting- en kwijtscheldingsbeleid kunnen wij als volgt weergeven:

- De belastingdruk van de onroerende-zaakbelastingen steeg ten opzichte van 2015 met 3%;
- De riool- en afvalstoffenheffing zijn ten opzichte van 2015 niet verhoogd;
- Met betrekking tot de overige heffingen (bijvoorbeeld leges van door of vanwege de gemeente verstrekte diensten) is het principe van integrale kostendoorberekening gehanteerd. De daarvoor in aanmerking komende tarieven en heffingen zijn geïndexeerd met 1,5%;
- Kwijtschelding wordt verleend ingeval een belastingschuldige niet in staat is om de belastingaanslag te voldoen. Daarbij moet sprake zijn van belastingen, die niet ontweken kunnen worden. Verder moet voldaan zijn aan de door het rijk vastgestelde criteria dienaangaande. In onze gemeente worden de meest soepele normen gehanteerd.

Algemene heffingen.

Onroerende-zaakbelastingen.

De heffing geschiedt op basis van de “Verordening onroerende-zaakbelastingen 2016”, vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2015.

De opbrengst uit de Onroerende-zaakbelastingen behoort tot de algemene middelen en is dus vrij besteedbaar. De hoogte van de aanslag is afhankelijk van de waarde van een object en van de tarieven. Deze tarieven worden uitgedrukt in een percentage van de economische verkeerswaarde.

De tarieven en opbrengsten in 2016:

Onderdeel	Tarief planjaar 2016	Gerealiseerde opbrengst 2016
Eigenarenbelasting woningen	0,1594%	€ 2.581.651
Eigenarenbelasting niet-woningen	0,3175%	€ 953.502
Gebruikersbelasting niet-woningen	0,2542%	€ 665.387
Totaal		€ 4.200.540

Hondenbelasting.

De onderhavige belasting wordt geheven op grond van de “Verordening hondenbelasting 2016”, vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2015.

In het kader van het dekkingsplan, behorende bij de begroting 2016, is voorgesteld de tarieven te indexeren met 1,5%. Hiermee rekening houdende zijn de tarieven als volgt:

Voor de 1 ^e hond	€	50,85
Voor de 2 ^e hond	€	84,65
Voor elke volgende hond	€	169,30

De opbrengst in het planjaar 2016 bedroeg € 84.403,-.

Toeristenbelasting.

Onder de naam toeristenbelasting wordt een belasting geheven van degene die gelegenheid biedt tot verblijf aan personen, die tegen betaling overnachten en die niet in het bevolkingsregister staan ingeschreven. De onderhavige belasting wordt geheven op basis van de “Verordening toeristenbelasting 2014”, vastgesteld bij raadsbesluit van 13 november 2012.

De tarieven per persoon per overnachting:

in hotels en pensions	€ 1,76
op campings	€ 1,38

De opbrengst van deze belasting bedroeg in 2016 € 1.806.150,-.

Vermakelijkhedenretributie.

Onder de naam vermakelijkhedenretributie wordt een belasting geheven voor vermakelijkheden, die tegen betaling of vergoeding worden aangeboden. De desbetreffende verordening is vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2012. Het tarief bedraagt € 0,15 per bezoeker en in de kerstperiode € 0,40 per persoon, mits de desbetreffende vermakelijkheid in die periode meer bezoekers genereert dan 50.000. De opbrengst bedroeg in 2016 € 199.097,-.

Precariobelasting.

Onder de naam precariobelasting wordt een belasting geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven de voor openbare dienst bestemde gemeentegrond. De desbetreffende verordening is vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2015. De opbrengst bedroeg in 2016 € 335.967,-.

Reclamebelasting.

Onder de naam reclamebelasting wordt een belasting geheven voor het hebben van openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. De desbetreffende verordening is vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2012. De opbrengst bedroeg in 2016 € 124.914,-.

Parkeerbelasting.

De heffing van parkeerbelastingen geschiedt op basis van artikel 225 van de Gemeentewet. De desbetreffende verordening is vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2015 en laatstelijk gewijzigd op 25 april 2016. Het tarief bedroeg vanaf de opening van de parkeergarage (medio 2016) € 1,90 per uur (behalve Koningswinkelstraat € 1,40 per uur).

De opbrengst is verantwoord onder het programma “Verkeer, vervoer en waterstaat” en bedroeg in 2016 € 2.615.340,-. In dit bedrag zijn de parkeeropbrengsten van de ondergrondse parkeergarage verdisconteerd.

Gefiscaliseerde parkeerboetes.

Onze gemeente heeft gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheid tot invoering van het gefiscaliseerd parkeren. De heffing geschiedt op basis van de “Parkeerbelastingverordening 2016”, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2015 en laatstelijk gewijzigd op 25 april 2016.

In het planjaar 2016 bedroeg de boete € 60,-, te verhogen met een bedrag van één uur parkeertijd. De opbrengst bedroeg € 74.121,- en is verantwoord onder het programma “Verkeer, vervoer en waterstaat”.

Milieuheffingen.

De navolgende milieuheffingen zijn verantwoord onder het programma “Volksgezondheid en milieu”.

Afvalstoffenheffing.

De onderhavige belasting wordt geheven op basis van de “Verordening afvalstoffenheffing 2016”, vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2015. De onderhavige heffing is een bestemmingsheffing. Dat betekent dat de opbrengst niet naar de algemene middelen vloeit, maar ingezet wordt om de kosten te dekken van de afvalinzameling en -verwerking. Ons beleid is dat de kosten volledig worden gedekt door de opbrengst van de afvalstoffenheffing en de opbrengst van de witte zakken. Kortom, het principe “de vervuiler betaalt”.

De afvalstoffenrekening 2016 sloot met een overschot van € 113.320,-. Dat bedrag is toegevoegd aan de voorziening afvalstoffenheffing.

Rioolheffing.

De onderhavige belasting, die geheven wordt op basis van de “Verordening rioolheffing 2016”, is vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2015. Wij verhalen de kosten van het beheren en in stand houden van het rioolstelsel door middel van het heffen van riolrechten. Ook bij deze heffing, die onder de categorie bestemmingsheffingen valt, wordt het principe “de vervuiler betaalt” toegepast. De heffingsgrondslag is de hoeveelheid m³ water, dat via de riolering wordt afgevoerd. Op grond daarvan wordt de heffing bij de gebruiker in rekening gebracht. Het tarief voor het planjaar 2016 bedroeg € 2,54 per m³.

De rioleringsrekening 2016 sloot met een overschot van € 219.000,-. Dat bedrag is toegevoegd aan de voorziening rioolheffing.

Overige heffingen, rechten en ontvangsten.

Onder de heffingen vallen voornamelijk legesinkomsten, zijnde gevraagde vergoedingen voor de door of vanwege de gemeente verstrekte diensten. Bij de bepaling van de tarieven wordt gestreefd naar maximale kostendekking. Deze inkomsten zijn verantwoord onder de diverse programma's.

Hierna verstrekken wij U een samenvattend overzicht van deze inkomsten:

<i>Omschrijving</i>	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Leges omgevingsvergunningen	€ 300.000	€ 190.300	€ 257.889
Leges bevolkingsregistratie en burgerlijke stand	€ 283.000	€ 325.468	€ 320.029
Leges bijzondere wetten en vergunningen	€ 54.000	€ 114.320	€ 115.266
Begravenisrechten	€ 106.000	€ 138.000	€ 138.682
Marktgeden	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.314
Totaal	€ 746.500	€ 771.588	€ 835.180

Heffing en invordering van gemeentelijke belastingen.

Met inbegrip van de interne apparaatskosten sloot de exploitatierekening 2016 van dit product met een tekort van € 175.790,-.

Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Voor de daarvoor in aanmerking komende inwoners bestaat de mogelijkheid tot aanvraag van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. De normen, die daarbij gehanteerd worden, zijn door de minister bepaald. Daarvan mag worden afgeweken, met dien verstande dat alleen strakkere normen mogen worden toegepast. Ingevolge het besluit van de raad van 5 november 1990 gelden in onze gemeente de meest soepele criteria.

Met de toegekende kwijtschelding was een bedrag gemoeid van € 122.879,-. Dat bedrag heeft betrekking op de navolgende belastingsoorten:

Afvalstoffenheffing	€	46.838,-
Rioolheffing	€	76.041,-
Totaal	€	122.879,-

De kwijtscheldingen betreffende de afvalstoffen- en de rioolheffing zijn verantwoord onder het programma "Volksgezondheid en milieu".

Samenvattend overzicht van lokale heffingen, die niet aan een programma zijn gekoppeld:

<i>Omschrijving</i>	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Onroerende-zaakbelastingen	€ 4.132.000	€ 4.196.166	€ 4.200.540
Hondenbelasting	€ 80.000	€ 81.000	€ 84.403
Toeristenbelasting	€ 1.800.000	€ 1.745.000	€ 1.806.150
Vermakelijkhedenretributie	€ 215.000	€ 215.000	€ 199.097
Precariobelasting	€ 252.500	€ 335.500	€ 335.967
Reclamebelasting	€ 114.000	€ 124.000	€ 124.914
Heffing en invordering gemeentelijke belastingen	-€ 226.000	-€ 224.836	-€ 175.790
Taakstelling belasting en tarieven	€ 24.400	€ 0	€ 0
Totaal	€ 6.391.900	€ 6.471.830	€ 6.575.281

§ 2.3 Dividend en beleggingen.

In dit hoofdstuk wordt een overzicht verstrekt van baten uit beleggingen en dividenduitkeringen. Beide inkomstenbronnen worden als algemeen dekkingsmiddel ingezet.

Waterleidingmaatschappij Limburg.

De Waterleidingmaatschappij Limburg heeft tot dusverre haar positieve bedrijfsresultaten gebruikt ter versterking van het eigen vermogen. Er vindt al geruime tijd een discussie plaats over het al dan niet uitkeren van dividend in de toekomst.

Bank Nederlandse Gemeenten.

De Bank Nederlandse Gemeenten keert jaarlijks dividend uit. In het planjaar 2016 heeft de BNG over het jaar 2015 een dividend uitgekeerd van € 21.481,-.

Deelnemingen.

In het kader van de verkoop van Essent aan RWE is een aantal garanties en vrijwaringen afgegeven aan RWE. Het merendeel daarvan is overgedragen aan de Verkoop Vennootschap BV. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft RWE destijds bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd in het General Escrow Fonds wordt aangehouden. Buiten het bedrag dat in dat fonds zal worden gehouden, zijn de aandeelhouders niet aansprakelijk voor inbreuken op garanties en vrijwaringen.

Op 1 april 2011 is het eerste deel (minus de op dat moment ingediende claims), zijnde een bedrag van € 360 miljoen, uit de General Escrow vrijgevallen. Dat bedrag is destijds naar rato van het aandelenbelang in de Verkoop Vennootschap aan de aandeelhouders uitgekeerd. In dat Escrow Fonds resteerde sindsdien nog een bedrag van € 440 miljoen. Van dat bedrag is in 2014 € 327 miljoen betaalbaar gesteld. Het restant van € 113 miljoen is gereserveerd voor eventuele schadeclaims.

Bij de presentatie van de kadernota is de raad gemeld dat met de afwikkeling van de schadeclaims uiteindelijk een bedrag is gemoeid van € 29,8 miljoen. Het daarna nog resterende bedrag van € 83,2 miljoen is aan de aandeelhouders uitgekeerd. Verder is nog een bedrag van ruim € 8,6 miljoen aan de aandeelhouders uitgekeerd vanuit een ander fonds. In totaal hebben wij uit deze transacties een bedrag ontvangen van € 147.330,-. Bovendien kan de destijds gevormde voorziening Verkoop Vennootschap BV vervallen. Concreet gaat het dan om een bedrag van € 41.850,-. Samenvattend zijn in de jaarrekening 2016 de volgende inkomsten verwerkt:

Rente-opbrengsten	€	84.130,-
Netto verkoopopbrengst deelnemingen	€	147.330,-
Vrijval voorziening Verkoop Vennootschap BV	€	<u>41.850,-</u>
	€	<u>273.310,-</u>

De dividenduitkering van Enexis bedroeg in 2016 € 276.475,-. In dat bedrag is de inconvenientenbijdrage verdisconteerd. De opbrengsten van Essent en Enexis van in totaal € 549.785,- zijn verantwoord onder het programma “Economische zaken”.

Bespaarde rente.

Bij de bepaling van de kostprijs van producten wordt geen rekening gehouden met de herkomst van het vermogen. Ingeval er rente wordt “bespaard” door inzet van eigen financieringsmiddelen, dan kan die zogeheten bespaarde rente als dekkingsmiddel worden ingezet. Het totaal van de beschikbare reserves en voorzieningen bedroeg op de peildatum 1 januari 2016 € 56.434.657,-.

Bij een rentepercentage van 4,2% genereert dat vermogen een bedrag aan bespaarde rente van € 2.370.256,-.

Financieringslasten beleggingen.

De op de beleggingsproducten drukkende financieringslasten bedroegen in het jaar 2016 € 8.391,-.

Samenvattend overzicht dividend en beleggingen:

<i>Omschrijving</i>	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Bank Nederlandse Gemeenten	€ 11.746	€ 21.446	€ 21.481
Bespaarde rente	€ 2.358.735	€ 2.370.256	€ 2.370.256
Financieringslasten beleggingen	-€ 8.123	-€ 8.391	-€ 8.391
Totaal	€ 2.362.358	€ 2.383.311	€ 2.383.346

§ 2.4 Financiering.

Ter financiering van de vaste activa was per 1 januari 2016 een bedrag van ruim € 13,8 miljoen aan langlopende geldleningen beschikbaar. De rentelasten, die op het dienstjaar 2016 drukken, bedragen bijna € 595.000,-. Deze lasten zijn volledig aan de diverse programmalijnen doorberekend. Op grond van de wet Financiering Decentrale Overheden dient een financieringsparagraaf aan de begroting c.q. de gemeenterekening te worden toegevoegd. Daarmee wordt beoogd om de transparantie van het treasurybeleid/beheer te vergroten en meer inzicht te geven in de risico's dienaangaande. Met risico's worden dan vooral renterisico's en liquiditeitsrisico's bedoeld.

Algemene ontwikkelingen.

Door een algehele verbetering van de rentecondities in de rekening-courantsfeer is het aantal daggeldtransacties aanzienlijk teruggelopen. Alleen in geval de kasgeldlimiet wordt overschreden, dient actief op de geld- of kapitaalmarkt te worden geopereerd.

Renterisiconorm.

Doelstelling van renterisicobeheer is het beperken van de negatieve invloed van toekomstige rentewijzigingen op het renteresultaat van de gemeente. Vanaf 1 januari 2001 geldt voor de lokale overheden een zogeheten renterisiconorm. Deze norm is in de uitvoeringsregeling van de bovenvermelde wet bepaald op 20% van de totale uitgaven bij de aanvang van het desbetreffende dienstjaar. In cijfers:

Totaal van de begrote uitgaven	€ 47.015.881,-
Renterisiconorm	€ 9.403.176,-

Het bedrag aan langlopende geldleningen, waarover de gemeente volgens de definitie van de wet Fido een renterisico loopt, bedroeg voor het jaar 2016 € 0,-.

Kasgeldlimiet.

Het is niet toegestaan om onbeperkt in de financieringsbehoefte te voorzien door middel van kortlopende geldleningen. Zodra een bepaalde grens, ook wel de kasgeldlimiet genoemd, structureel wordt overschreden, dienen kortlopende leningen in vaste leningen te worden omgezet. Dat wordt consolidatie genoemd. Elk kwartaal wordt het gemiddelde van de netto vlottende schuld getoetst aan de kasgeldlimiet. De hoogte van de kasgeldlimiet wordt verkregen door het bij ministeriële beschikking vastgesteld percentage van 8,5% te vermenigvuldigen met het totaalbedrag van de begrote uitgaven, exclusief de dotaties aan reserves.

In cijfers:

Totaal van de begrote uitgaven	€ 47.015.881,-
Kasgeldlimiet afgerond	€ 3.997.000,-

In 2016 heeft geen overschrijding van de kasgeldlimiet plaatsgevonden.

Op 1 januari 2009 is een aantal wijzigingen doorgevoerd in de wet Financiering Decentrale Overheden, afgekort de wet FIDO. Zo is onder andere de verplichting vervallen om de zogeheten modelstaat A (deze staat bevat informatie over de kasgeldlimiet) aan de toezichthouder toe te zenden. In de plaats daarvan moet in de financieringsparagraaf een overzicht worden verstrekt van de gemiddelde netto vlottende schuld in elk kwartaal van het jaar, waarop de rekening betrekking heeft.

Hierna volgen de cijfers voor de jaarschijf 2016:

Eerste kwartaal	-€ 6.617.000,-
Tweede kwartaal	-€ 7.464.000,-
Derde kwartaal	-€ 7.847.000,-
Vierde kwartaal	-€ 9.430.000,-

-teken = overschot liquide middelen

Schatkistbankieren.

Per 14 december 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht. Voor decentrale overheden betekent dit dat zij verplicht zijn om overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Hiertoe is een rekening-courantovereenkomst tussen de rijksoverheid en de gemeente gesloten. Het is toegestaan om een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist te houden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang. Per kwartaal wordt getoetst of de buiten de schatkist aangehouden middelen het drempelbedrag gemiddeld overschrijden dan wel onderschrijden. Voor de berekening van de benutting van het drempelbedrag per kwartaal wordt verwezen naar de bijlage Schatkistbankieren welke in dit boekwerk is opgenomen. Uit deze berekening blijkt dat elk kwartaal ruimschoots is voldaan aan de verplichtingen die volgen uit de Wet verplicht schatkistbankieren.

De renteomslag.

De berekening van de renteomslag:

Omschrijving	Boekwaarde	Rentelasten
Vaste activa per 1 januari 2016	€ 61.995.717,-	€ 2.964.373,-
Vaste activa met een vast rentepercentage	€ 26.698.069,-	€ 1.132.734,-
Basis voor de berekening	<u>€ 35.297.648,-</u>	<u>€ 1.831.639,-</u>

Het omslagpercentage bedraagt dus: € 1.831.639,- / € 35.297.648,- X 100% = afgerond 5,19 %.

Het saldo.

Het nadelig saldo van de financieringsfunctie bedraagt € 94.686,-. Het betreft rentelasten van verstrekte geldleningen. Het grootste gedeelte van dit bedrag heeft betrekking op rentelasten van verstrekte geldleningen in het kader van de verkoop van de aandelen Essent aan RWE.

Samenvattend overzicht van de financieringsfunctie:

Omschrijving	Primitieve begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Realisatie 2016
Rentelasten verstrekte geldleningen	-€ 137.225	-€ 94.686	-€ 94.686
Taakstelling kapitaallasten/beleidsprogramma	€ 200.000	€ 0	€ 0
Totaal	€ 62.775	-€ 94.686	-€ 94.686

§ 2.5 BTW-Compensatiefonds en Vennootschapsbelasting.

BTW-Compensatiefonds.

Op 1 januari 2003 is het BTW-Compensatiefonds in werking getreden. Vanaf dat moment wordt de overheid als ondernemer aangemerkt en kan uit dien hoofde de omzetbelasting volledig bij dat fonds declareren, tenzij het om subsidiëring aan derden gaat of wanneer het uitgaven betreft op het gebied van onderwijshuisvesting.

De werking van het fonds.

Een keer per jaar wordt de omzetbelasting van de daarvoor in aanmerking komende overheidsproducten bij het fonds gedeclareerd. De feitelijke uitbetaling vindt in één keer plaats en wel op 1 juli van het jaar, volgend op het jaar waarop de declaratie betrekking heeft.

De feitelijke situatie in 2016.

In het planjaar 2016 is voor een totaalbedrag van € 2.831.566,- aan omzetbelasting gedeclareerd. Dat bedrag is als volgt te specificeren:

Omzetbelasting in de exploitatiesfeer	€	2.259.921,-
Omzetbelasting in de investeringsfeer	€	571.645,-
Totaal	€	<u>2.831.566,-</u>

Vennootschapsbelasting.

Op 26 mei 2015 is het Wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen door de Eerste Kamer aangenomen. Deze wet is op 1 januari 2016 in werking getreden. Vanaf dat moment is een overheidslichaam belastingplichtig indien en voor zover zij een onderneming drijft, tenzij er sprake is van een vrijstelling. Er is sprake van een fiscale ondernemingsactiviteit als met een duurzame organisatie van kapitaal aan het economische verkeer wordt deelgenomen, met het oogmerk om winst te behalen. Dat dient voor iedere afzonderlijke activiteit van de publiekrechtelijke entiteit te worden beoordeeld.

Hoewel er nog een aantal verdiepingsslagen moet worden gemaakt en afstemming met de fiscus nog moet plaatsvinden, hebben wij er vertrouwen in dat er geen vennootschapsbelasting verschuldigd is.

§ 2.6 Bedrijfsvoering.

Bestuurlijk verantwoordelijk	:	Dhr. dr. J.J. Schrijen
Ambtelijk verantwoordelijk	:	Dhr. L.T.J.M. Bongarts

Op grond van artikel 14 van het Besluit Begroting en Verantwoording dient een paragraaf aan de bedrijfsvoering te worden gewijd. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel en organisatie, informatisering, financieel beheer en dienstverlening. Het is gericht op het kunnen realiseren van de eerder beschreven inhoudelijke programma's. In deze paragraaf worden ook de ambities voor de organisatie en de intergemeentelijke samenwerking gepresenteerd.

Personeel en organisatie.

Op 8 april 2014 is besloten om de hoofdstructuur van de organisatie te wijzigen en daarmee samenhangend de sturing van de organisatie. De kerngedachte achter de nieuwe hoofdstructuur is dat de directie enerzijds belast is met de strategische opgaven en anderzijds sturing geeft aan teamleiders, die integraal (dus ook hiërarchisch) verantwoordelijk zijn voor vooraf bepaalde resultaten. Deze resultaten worden afgeleid van de begroting, die jaarlijks door de raad wordt vastgesteld. De uitgangspunten voor de nieuwe organisatiestructuur zijn:

- Kleine flexibele eenheden: de eenheden moeten zijn te overzien qua taken en aantallen medewerkers;
- Platte organisatie: een organisatie met zo min mogelijk hiërarchische lagen, zodat zo min mogelijk ruis tussen de lagen ontstaat en de verantwoordelijkheden laag liggen;
- Beheersbaar: de organisatie moet te overzien zijn;
- Herkenbaar: de eenheden moeten voor samenleving, bestuur en de medewerkers zelf herkenbaar zijn;
- Voorsortierend op samenleving/uitbesteding: de structuur, die ontstaat moet het eenvoudig maken op taakgebieden te gaan samenwerken of uit te besteden. Ontvlechtingproblematiek dient voorkomen te worden;
- Strategie niet in de staf, maar in de lijn: de verbinding strategie en uitvoering dient gewaarborgd te zijn;
- Aansturing van medewerkers zo veel mogelijk in één hand: een knip tussen vakinhoudelijke en hiërarchische sturing dient voorkomen te worden.

Voor wat betreft de gewenste cultuur zijn al eerder de volgende waarden centraal gesteld, die als randvoorwaardelijk worden beschouwd voor een succesvolle organisatie: Integriteit, Klantgericht, Resultaatgericht, Samenwerking en Passie. Deze waarden blijven ook van toepassing voor de nieuwe organisatie. Deze waarden zijn vertaald in een Mission Statement:

De gemeente Valkenburg aan de Geul werkt samen aan duurzaam welzijn en welvaart, behartigt optimaal de belangen van haar burgers en realiseert ambities.

Zij heeft een organisatie, waarin de medewerkers vanuit een integere basishouding samenwerken en de medewerkers zich bewust zijn van hun talenten en ambities en die met passie inzetten voor het bereiken van een klantgericht resultaat.

Financiële taakstelling organisatie.

Begroting 2016.

De raad heeft in de begrotingsvergadering van 2013 aan de organisatie een financiële taakstelling opgelegd die tot 2016 opliep tot € 566.000,-. Deze taakstelling is door de raad bij de vaststelling van de kaderbrief 2015 verhoogd met € 206.000,- per jaar.

Resultaten 2016.

Dat deze bezuinigingsmaatregel behoorlijke consequenties heeft voor de bedrijfsvoering heeft geen betoog. In april 2016 lag er een structurele formatieclaim voor van circa 19 fté's. Dat aantal was gebaseerd op door teamleiders ervaren formatieve knelpunten en van formatieve knelpunten in relatie tot bestuurlijke ambities. Gelet op de begrotingsproblematiek is alleen structurele ruimte gezocht binnen de mogelijkheden van de bestaande formatie en daarnaast is incidenteel ruimte gecreëerd voor enkele fté's. Het gevolg hiervan is onder andere dat een aantal wettelijke taken en bestuurlijke speerpunten, zoals opgenomen in het meerjarenhandhavingsbeleidsplan en het bijbehorende HUP, niet zijn uitgevoerd. Dat hiermede een bestuurlijk risico is ontstaan, moge duidelijk zijn.

Op het terrein van de informatiebeveiliging hebben wij in 2016 de geactualiseerde nota "Beleid Informatieveiligheid 2015-2018" opnieuw vastgesteld. De nota "Beveiligingsplan Automatisering 2015-2018" is in 2016 geactualiseerd en wederom door de algemeen directeur vastgesteld. Een activiteit naar aanleiding van laatstgenoemde nota is dat alle medewerkers de training "Informatieveiligheid en privacy" hebben doorlopen.

Organisatieontwikkeling langere termijn, de slag naar regiegemeente.

Begroting 2016.

Op 13 november 2012 heeft uw raad kaderstellend besloten dat de gemeente op termijn een regiegemeente wordt met een kleine slagvaardige organisatie, waarbij de uitvoering vooral door derden (verzelfstandigde diensten) wordt verricht. Het streven naar een nieuwe dynamiek in de gemeentelijke samenwerking ligt hier mede aan ten grondslag.

Resultaten 2016.

a. Samenwerking.

Op het terrein van VTH zijn eerste verkenningen verricht naar samenwerking met de gemeente Eijsden-Margraten. Na de hoopvolle verkenning is het niet tot een verder onderzoek gekomen omdat daarvoor geen bestuurlijk draagvlak was bij de gemeente Eijsden-Margraten.

Op de terreinen WMO/arbeidsparticipatie, archivering en gemeentelijke belastingen had Uw raad al eerder besluiten genomen.

b. HRM

In 2016 zijn alle functies van de gemeente Valkenburg aan de Geul ondergebracht in het zgn. HR21 systeem. Dit betrof een budgettair neutrale operatie, die met succes is uitgevoerd. De voordelen van de nieuwe systematiek zijn vergelijkbaarheid met andere gemeenten, meer resultaatgerichte beschrijvingen, transparantie en het toevoegen van competenties aan de taken.

Kwaliteit van dienstverlening: betere dienstverlening, lagere kosten.

Begroting 2016.

In 2011 is besloten om een KCC in te richten. Hiermee wordt zorg gedragen voor een goede dienstverlening aan burgers, instellingen en bedrijven. Het KCC is dienstbaar aan de hele gemeentelijke organisatie. Zo kunnen ook in de toekomst de dienstverleningsopgaven optimaal worden uitgevoerd. Het KCC is inmiddels operationeel. In 2015 is het KCC dusdanig ingericht, dat burgers en bedrijven daar met al hun vragen terecht kunnen. De hoofddoelstelling van het KCC-project is een hogere kwaliteit van dienstverlening en een efficiënte inzet van middelen. Het KCC heeft per kanaal (e-mail, balie, telefonie, post, website) een herkenbare ingang. Herkenbaar door het 14 043 nummer, één fysieke informatiebalie en één website en webloket.

Het KCC wordt één centraal punt in de gemeentelijke organisatie, met één frontoffice, waar 80 procent van de vragen aan de gemeente in 1x keer afgevangen wordt. In 2015 heeft Uw Raad besloten dat het KCC fysiek dusdanig wordt verbouwd dat adequate dienstverlening aan de burger mogelijk wordt vanuit één fysieke plek.

Resultaten 2016.

In 2016 is de verbouwing afgerond. Het optimaliseren van de dienstverlening is een permanent proces. In dit kader zijn verschillende softwarepakketten aangeschaft om de dienstverlening te verbeteren.

Automatisering en Informatisering.

Begroting 2016.

Het onderzoek naar een mogelijke samenwerking met de gemeente Maastricht voor wat betreft het beheer van de technische infrastructuur is in 2015 geïntensiveerd. Inmiddels is er een projectteam geformeerd, dat het pad moet effenen voor een volledige aansluiting op de infrastructuur van de gemeente Maastricht. Wij zijn dus op de goede weg, maar uiteraard is het nog geen gelopen race, want naast de technische aspecten moeten wij natuurlijk ook overeenstemming zien te bereiken over een acceptabel serviceniveau en over het prijskaartje, dat daaraan vasthangt. Daarnaast moet nog worden onderzocht via welke juridische structuur deze samenwerking gestalte zou kunnen krijgen, waarbij ook rechtspositionele aspecten een belangrijke rol spelen. Er is dus nog genoeg werk aan de winkel.

Uiteraard moeten wij blijven investeren in ICT wanneer de efficiency van de bedrijfsvoering daarom vraagt of wanneer wettelijke voorschriften dat eisen.

Resultaten 2016.

Samenwerking.

In 2016 liep een traject met de gemeente Maastricht om te komen tot samenwerking op de terreinen van ICT en HRM. Op het moment, waarop de contractuele besprekingen zo goed als waren afgerond, haakte de gemeente Maastricht af. Zij gaf aan geen contracten meer te kunnen en te willen sluiten omdat zij hun ICT wilden onderbrengen in een nieuw op te richten regionaal shared service centrum. Zodra dit nieuwe centrum was ingericht, zou ons de mogelijkheid geboden worden om aan te haken. Het nieuwe centrum was in 2016 nog niet volledig operationeel.

Inmiddels is een Gemeenschappelijke Regeling opgericht. Met de directie van het nieuwe shared service centrum zijn al twee oriënterende gesprekken gevoerd. Afgesproken is dat de destijds door de gemeente Maastricht geïntensificeerde gegevens worden geactualiseerd, waarna vervolgens in kaart kan worden gebracht of het onderbrengen van het beheer van onze ICT-infrastructuur bij het shared service centrum mogelijk is, en zo ja op welke termijn en tegen welke financiële condities en serviceniveaus.

Bedrijfsvoering.

Begin 2016 zijn de bestuurlijke besluitvormingsprocessen op collegeniveau volledig gedigitaliseerd. Het proces van digitaal werken is ook voor de raad en de commissies in gang gezet. De komende tijd zal dat proces verder geïntensiveerd worden.

In 2016 heeft een uitbreiding plaatsgevonden van de HRM-software. Deze investering was onder meer noodzakelijk om invulling te geven aan het Individueel KeuzeBudget.

Na een ruime voorbereiding zijn wij in 2016 aangesloten op de landelijke voorziening BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie), de digitale kaart van heel Nederland, waarin alle fysieke objecten zoals gebouwen, wegen, water en groen, zijn vastgelegd. Aansluitend daarop wordt een BOR(BeheerOpenbareRuimte)-applicatie ingericht, waarin tot op detailniveau kenmerken van objecten worden vastgelegd.

De aanschaf van een klantbegeleidingssysteem maakt het mogelijk om de dienstverlening verder te verbeteren.

Overzicht van bedrijfskosten, die niet aan programma's zijn doorberekend.

<i>Omschrijving</i>	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Aandeel kostenplaatsen	514.872	397.094	€ 275.268
Beleidsprogramma/ taakstellingen	-54.843	0	€ 0
<i>Kosten algemeen bestuur, per saldo:</i>			
Raad- en raadscommissies	204.644	204.644	€ 201.197
College van burgemeester en wethouders	563.203	585.203	€ 579.729
Kernoverleggen	146.001	140.139	€ 140.068
Voorlichting en communicatie	359.561	344.120	€ 339.997
Verzekeringen	61.875	75.875	€ 61.585
Bestuurlijke ondersteuning	1.595.685	1.593.685	€ 1.591.016
Bevolkingsregistratie en burgerlijke stand	282.404	266.252	€ 268.558
Kadaster	63.498	63.330	€ 63.585
Verkiezingen	0	26.000	€ 25.363
Bestuursondersteuning/rekenkamerfunctie	278.159	258.016	€ 246.998
Totaal	€ 4.015.059	€ 3.954.358	€ 3.793.364

Recapitulerend overzicht van de bedrijfskosten:

	<i>Primitieve begroting 2016</i>	<i>Begroting na wijziging 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Bedrijfsvoering			
lasten	€ 4.353.698	€ 4.293.622	€ 4.125.641
beleidsprogramma/taakstellingen	-€ 54.843		
batens	€ 283.796	€ 339.264	€ 332.277
saldo	€ 4.015.059	€ 3.954.358	€ 3.793.364

§ 2.7 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om middelen vrij te maken voor het afdekken van substantiële tegenvallers, die niet zijn begroot en onverwachts optreden. Elementen waaruit het weerstandsvermogen kan zijn opgebouwd zijn de algemene reserves, de stille reserves en de (eventueel) nog niet benutte belastingcapaciteit.

De reserves en voorzieningen.

De algemene reserve is het primaire weerstandsvermogen, omdat het inzetten van die reserve onmiddellijk kan plaatsvinden. Deze reserve doet dienst als buffer voor het opvangen van risico's, waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd. De hoogte van die buffer is voor een belangrijk deel afhankelijk van de kwaliteit van de financiële huishouding. Naarmate de kwaliteit van de begroting toeneemt en de lasten en baten structureel in evenwicht zijn, is de kans op niet voorziene, substantiële tegenvallers miniem.

In de door de raad vastgestelde nota reserve- en voorzieningenbeleid, die jaarlijks wordt geactualiseerd, is ten aanzien van de algemene reserve het volgende bepaald:

- De algemene reserve moet een positief saldo vertonen;
- De omvang van de reserve moet minimaal gelijk zijn aan de artikel-12 norm. Deze norm is bepaald op 2% van het genormeerde uitgavenniveau (= algemene uitkering uit het gemeentefonds + verfijningsuitkeringen + 100% OZB-capaciteit).

De hoogte van die reserve is ook afhankelijk van:

- De belastingopbrengsten en de mogelijkheden tot benutting van aanwezige belastingcapaciteit;
- De reservepositie in totaliteit;
- Specifieke risico's binnen de gemeente;
- Recente rekenings- en begrotingsresultaten.

De stand van de reserve van de algemene dienst bedraagt per ultimo 2016 € 3.110.234,-. De bespaarde rente van deze reserves wordt als structureel dekkingsmiddel ingezet.

De onbenutte belastingcapaciteit.

De onbenutte belastingcapaciteit, zijnde de financiële ruimte die er rest om de diverse belastingtarieven tot het wettelijk maximum te verhogen, is een mogelijke bron van inkomsten die ingeval van nood kan worden aangesproken. Hoe is de situatie in onze gemeente?

- Daar waar mogelijk en toegestaan wordt het principe van "100%-kostendekking" toegepast. Hier is dus geen ruimte om de weerstandscapaciteit te vergroten;
- Doordat vanaf het belastingjaar 2006 geen onroerende-zaakbelasting meer geheven mag worden van de gebruikers van woningen is een zeer belangrijke inkomstenbron vervallen. Die inperking van de gemeentelijke autonomie leidt bovendien tot een vermindering van het weerstandsvermogen.

De risicoparagraaf.

Het proces van inventariseren en kwantificeren van risico's is erop gericht om een actueel en vooral gemeente-specifiek risicoprofiel op te leveren. Het risicoprofiel presenteert de belangrijkste risico's en per risico de beheersmaatregelen, het resterende maximale schadebedrag, de kans dat het risico zich voordoet, het risicobedrag, de prioriteit en het hierop gebaseerde weerstandscapaciteitsbedrag. De som van de weerstandscapaciteitsbedragen is gelijk aan de totaal benodigde weerstandscapaciteit. Hiermee is het weerstandsvermogen van de organisatie in beeld gebracht.

Definitie van het begrip risico.

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor onze gemeente. Risico's kunnen worden onderverdeeld in structurele en incidentele risico's én in externe en interne risico's. Structurele risico's zijn risico's die zich uitstrekken over meerdere begrotingsjaren, incidentele risico's daarentegen doen zich eenmalig in het begrotingsjaar voor. In het algemeen betreft het vooral risico's met financiële aspecten.

Externe risico's komen vooral voort uit de omgeving van de gemeente, zoals economische ontwikkelingen, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, wijzigingen in de wet en regelgeving en natuurgeweld. Interne risico's worden onder meer op de volgende vlakken gezocht:

- Organisatorisch, bijvoorbeeld integriteit, procesmanagement en klachtenafhandeling;
- Arbeid, bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden, bezetting, kwaliteit;
- Financieel, bijvoorbeeld debiteuren, treasury, garantstellingen, activabeleid en budgetuitputting;
- Juridische aansprakelijkheid, bijvoorbeeld onderhoudsplicht (wegen, gebouwen, speelvoorzieningen).

Hierna presenteren wij U het risicoprofiel van onze gemeente, geactualiseerd met de kennis van vandaag.

Risico	Veroorzakende gebeurtenis	Maximale schadebedrag	I/S (financieel)	Risico-score (kans x impact)	Weerstandscapaciteitsbedrag	Programma / paragraaf
Extreme weersomstandigheden	Extreem weer in de vorm van regen, sneeuw en/of storm	€ 50.000	I	9	€ 6.250	Verkeer, vervoer en waterstaat
Parkeereexploitatie	Minder bezoekers dan verwacht	€ 310.975	S	25	€ 279.877	Verkeer, vervoer en waterstaat
(Plan)schadeclaims	Aansprakelijkheidsstellingen	€ 500.000	I	15	€ 250.000	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Toeristische functie	Teruglopend aantal bezoekers door economische crisis, minder evenementen, concurrentie andere toeristische gebieden, overlast Centrumplan	€ 205.000	S	15	€ 184.500	Paragraaf algemene dekkingsmiddelen
Taakstellingen	Taakstellingen	€ 1.175.000	S	15	€ 587.500	Paragraaf algemene dekkingsmiddelen
Algemene uitkering	Bezuinigingen Rijk	€ 694.055	S	15	€ 347.027	Paragraaf algemene dekkingsmiddelen
Wachtgeldverplichtingen / ontslagprocedures	Politieke crisis	€ 100.000	S	9	€ 12.500	Paragraaf bedrijfsvoering
Totalen		€ 3.035.029			€ 1.667.654	

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de totaal benodigde weerstandscapaciteit ruim € 1,6 miljoen is.

De weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit is de verzamelnaam voor alle bronnen, waaruit niet-voorzien financiële tegenvallers kunnen worden bekostigd. Het gaat hierbij om buffers in het eigen vermogen respectievelijk in de exploitatie, die kunnen worden vrijgemaakt om niet-begrote kosten die onverwachts optreden en substantieel van aard zijn, af te dekken, zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken.

In theorie zijn er twee manieren waarop de weerstandscapaciteit kan worden ingezet:

- De weerstandscapaciteit dient ertoe om structurele tegenvallers met meerjarige effecten af te dekken;
- De weerstandscapaciteit heeft een incidentele bufferruimte en dient ertoe om incidentele tegenvallers met alleen effecten voor het lopende begrotingsjaar, af te dekken.

Voor het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit geldt geen vaste regel. Die capaciteit is net als de risico's onder te verdelen in:

- Structurele weerstandscapaciteit: de onbenutte belastingcapaciteit en de onbenutte structurele budgettaire capaciteit;
- Incidentele weerstandscapaciteit: de vrij beschikbare en aanwendbare reserves, vermeerderd met de onbenutte incidentele budgettaire capaciteit op de (meer)jarenbegroting, bestaande uit het resultaat na bestemming.

De weerstandscapaciteit ziet er op basis van de huidige inzichten als volgt uit:

Vrij beschikbare en aanwendbare reserves (31 december 2016)	€	3.110.234,-
Onbenutte incidentele budgettaire capaciteit	€	155.751,-
Onbenutte belastingcapaciteit	€	0,-
Onbenutte structurele budgettaire capaciteit	€	100.000,-
Totaal	€	3.365.985,-

De omvang van de algemene reserve bedraagt per 31 december 2016 € 3.110.234,-. De onbenutte incidentele budgettaire capaciteit is gelijk aan het resultaat van de jaarrekening, na bestemming. Concreet dus een bedrag van € 155.751,-. Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is om OZB-tarieven te verhogen. Die ruimte is gelijk aan het verschil tussen de macronorm en de toegepaste tariefsverhoging. In 2016 was er geen onbenutte belastingcapaciteit, de tariefsverhoging was zelfs hoger dan de macronorm van 1,5%. De onbenutte structurele budgettaire capaciteit wordt bepaald door het bedrag van de post Onvoorzien, een bedrag van € 100.000,-.

Het weerstandsvermogen.

Indien de ratio weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit) groter is dan 1, dan kunnen de financiële gevolgen van de risico's worden opgevangen. Is de uitkomst kleiner dan 1, dan is sprake van onvoldoende dekking voor de beschikbare weerstandscapaciteit. Een confrontatie van de benodigde weerstandscapaciteit met de beschikbare weerstandscapaciteit geeft het volgende beeld:

<i>Weerstandscapaciteit</i>	<i>beschikbaar</i>		<i>benodigd</i>	
Structureel	A	€ 100.000	B	€ 1.411.404
Incidenteel	C	€ 3.265.985	D	€ 256.250
Totaal	E	€ 3.365.985	F	€ 1.667.654
<i>Weerstandsvermogen</i>				
Structureel (A/B)				0,07
Incidenteel (C/D)				12,75
Totaal (E/F)				2,02

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit is op dit moment meer dan voldoende. Daarentegen biedt de beschikbare structurele weerstandscapaciteit onvoldoende dekking voor het opvangen van structurele risico's.

Kengetallen financiële positie.

De Adviescommissie vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) heeft in 2014 voor zijn advisering een aantal uitgangspunten opgesteld, waarbij de rode draad is de versterking van de horizontale verantwoording. Voor de uitwerking van die adviezen is destijds een stuurgroep ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van onder meer BZK, Financiën, de VNG, het IPO en de commissie BBV. Deze stuurgroep heeft inmiddels ingestemd met een voorstel om te komen tot een verplichte basisset van vijf kengetallen, die in samenhang informatie moeten geven aan raads- en statenleden over de financiële positie van hun gemeente of provincie. Doel is dat daarmee beter de mate van duurzaamheid van het begrotingsevenwicht kan worden onderbouwd. Concreet gaat het om de volgende kengetallen:

a. De netto schuldquote.

Deze quote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

b. De solvabiliteitsratio.

Hieronder wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen.

c. Grondexploitatie.

Hierin wordt informatie gegeven over de totale waarde van de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond. Dat bedrag wordt gedeeld door de totale baten uit de begroting of de jaarstukken en uitgedrukt in een percentage.

d. Structurele exploitatieruimte.

De structurele ruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente in staat om structurele tegenvallers op te vangen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, uitgedrukt in een percentage.

e. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden.

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan, die een gemeente heeft om haar structurele baten te verhogen om stijgende structurele lasten op te vangen. De Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de zogeheten Atlas voor de lokale lasten.

Verloop financiële kengetallen

	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
netto schuldquote	12,11%	27,75%	3,48%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	8,21%	26,02%	1,81%
solvabiliteitsratio	61,08%	52,72%	59,21%
kengetal grondexploitatie	1,41%	0,36%	0,00%
structurele exploitatieruimte	8,33%	-0,11%	8,65%
belastingcapaciteit	98,32%	98,76%	99,72%

§ 2.8 Onderhoud van de kapitaalgoederen.

Wegen.

Wij bezien of wij het onderhoud van het wegennet niet op een andere manier kunnen verzorgen. Het onderhoudsprogramma wegen is in 2016 uitgevoerd binnen de reguliere begroting. In nauwe samenspraak met de (raads)leden van de vakcommissie Stedelijke ontwikkeling en Beheer wordt gewerkt aan het opstellen van een concept meerjarenplan onderhoud wegen, dat gebaseerd is op adaptief wegbeheer. De raad bepaalt uiteindelijk welk bedrag jaarlijks aan onderhoud mag worden besteed. De insteek van deze exercitie was dat de thans in de meerjarenbegroting verwerkte budgetten leidend zijn en ook blijven.

Water en rioleringen.

In de vergadering van 14 december 2009 heeft de raad het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) in verband met de inwerkingtreding van de wet Gemeentelijke Watertaken vervangen door een Verbeterd Gemeentelijk RioleringsPlan (VGRP). Het rioleringsplan, dat wordt opgesteld op grond van de wet Milieubeheer, is een beleidsrapport waarin de hoofdpunten zijn beschreven van hetgeen de raad de komende jaren op het terrein van de rioleringen wil bereiken. Het eerste GRP was duidelijk gericht op een goede inventarisatie voor wat betreft de hoeveelheid, de kwaliteit en de capaciteit van de rioolbuizen. Het in de raadsvergadering van 14 december 2009 vastgestelde VGRP legt de nadruk op het uitvoeren van rioolvervangingen binnen de kern van Valkenburg en op het weer voldoen aan de basisinspanning. Uit allerlei inventarisaties en herberekeningen is namelijk gebleken dat wij als gevolg van de toename van het verharde wateroppervlak niet meer aan de basisinspanning voldoen en dat dus de aanleg van extra bergbezinkbassins noodzakelijk is. Echter, een van de resultaten van de zogeheten Optimalisatiestudie (OAS) is dat onze gemeente gebruik mag maken van extra berging binnen het transportriool van WBL. Ook met het afkoppelen van het hemelwater kan aan de basisinspanning voldaan worden. In dit verband merken wij nog op dat in 2015 een nieuwe OAS-studie zal worden uitgevoerd.

In de komende planperiode zijn investeringen geraamd voor een totaalbedrag van ruim € 2,1 miljoen. Conform eerdere besluitvorming zijn nieuwe investeringen pas na het planjaar 2020 aan de orde.

Gebouwen.

Ook voor deze kapitaalgoederen is een onderhoudsplan beschikbaar. De doelstelling van dat plan is om de onderhoudstoestand van de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en meerjarig inzicht te krijgen in de staat van onderhoud van onze gemeentelijke gebouwen. Op 1 juli 2013 heeft de raad een geactualiseerd onderhoudsplan vastgesteld. De financiële consequenties daarvan zijn in de meerjarenbegroting meegenomen. Structureel is voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen (inclusief Polfermolen) een bedrag beschikbaar van afgerond € 712.000,-.

Groen.

Het oorspronkelijke beheersplan wordt geactualiseerd en omgebouwd tot een geautomatiseerd beheerssysteem voor de openbare ruimte. De kwaliteitsniveaus uit het kwaliteitsplan "Valkenburg aan de Geul, mooier, schoner en beter" zijn vertaald naar vijf onderhoudsniveaus in het groen- en reinigingsbestek. In 2016 is een bedrag van € 1.756.000,- uitgegeven (inclusief apparaatskosten).

§ 2.9 Verbonden partijen.

Enexis Holding N.V. te 's-Hertogenbosch.

Activiteiten.

Enexis Holding N.V. beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel:

- het distribueren en het transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;
- het in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van distributie- en transportnetten met annexen voor energie;
- het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;
- het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.

Daarnaast speelt Enexis Holding N.V. een belangrijke rol in de energietransitie: het netwerk dient gereed te zijn voor decentrale energieopwekking, teruglevering en datacommunicatie over de energiestromen.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Enexis Holding N.V. opereert in een gereguleerde markt onder toezicht van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Elke drie jaar stelt de ACM de maximale tarieven vast. In die periode gaan de gereguleerde tarieven in drie stappen omlaag als gevolg van lager ingeschatte kapitaalskosten. Dit is een stimulans voor Enexis Holding N.V. om te komen tot kostenbesparing, en zo toch de aandeelhouders een redelijk rendement te kunnen bieden.

Kengetallen Enexis Holding N.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 149,7 miljoen
Dividenduitkering per aandeel	€ 0,75 in 2015 (uitkering in 2016) € 0,89 in 2014 (uitkering in 2015)
Uitkeringspercentage dividend	50% van het netto resultaat
Nettoresultaat	€ 207 miljoen in 2016 € 223 miljoen in 2015
Eigen vermogen	€ 3.704 miljoen per 31 december 2016 € 3.607 miljoen per 31 december 2015
Vreemd vermogen	€ 2.608 miljoen per 31 december 2016 € 2.591 miljoen per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Aantal aandelen gemeente	311.850 à € 1,00
--------------------------	------------------

Vorm participatie.

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het uitoefenen van invloed op het beleid met betrekking tot de infrastructuur voor energie, hetgeen een vitaal onderdeel is voor de economie en de samenleving.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.

- Financieel belang c.q. risico. De aandeelhouders van Essent N.V. hebben deze deelneming op 27 mei 2009 middels een AvA als dividend in natura uitgekeerd gekregen. Het risico voor de aandeelhouders beperkt zich tot het nominale aandelenkapitaal en het achterblijven van de geraamde dividendopbrengst. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

Vordering op Enexis B.V. te 's-Hertogenbosch.

Activiteiten.

Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer is het economische eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep verkocht en overgedragen aan Enexis Holding N.V. tegen de geschatte fair market value. Omdat Enexis Holding N.V. over onvoldoende contante middelen beschikte om de koopprijs hiervoor te betalen, is deze onverschuldigd gebleven en omgezet in een lening. In de Wet Onafhankelijk Netbeheer staat opgenomen dat het niet wenselijk is dat na splitsing financiële kruisverbanden blijven bestaan en omdat het op dat moment niet mogelijk was om de lening extern te financieren is derhalve besloten om de lening (vordering) niet mee te verkopen aan RWE, maar over te dragen aan de aandeelhouders.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

De vordering is vastgelegd in een leningovereenkomst bestaande uit vier tranches (3, 5, 7 en 10 jaar). Vordering op Enexis B.V. en Enexis Holding N.V. zullen ernaar streven (mede afhankelijk van de condities op de kapitaalmarkt) na verloop van tijd, (een deel van) de vordering op Enexis Holding N.V. te herfinancieren op de kapitaalmarkt, al dan niet via de uitgifte van obligaties. In 2012 is de eerste tranche van € 450 miljoen vervroegd afgelost, in 2013 is de tweede tranche van € 500 miljoen vervroegd afgelost en de derde tranche van € 500 miljoen is in 2016 vervroegd afgelost. De vierde tranche van € 350 miljoen (aflossing per 30 september 2019) mag niet vervroegd worden afgelost.

Kengetallen Vordering op Enexis B.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 20.000,-
Oorspronkelijke vordering	€ 1,8 miljard
Huidige vordering	€ 0,35 miljard
Gemiddeld rentepercentage brugleningen	4,65 %
Nettoresultaat	-€ 19.000,- in 2016 -€ 22.000,- in 2015
Eigen vermogen	€ 24.000,- per 31 december 2016 € 43.000,- per 31 december 2015
Vreemd vermogen	€ 350 miljoen per 31 december 2016 € 850 miljoen per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Aantal aandelen gemeente	4.167 à € 0,01
--------------------------	----------------

Vorm participatie.

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen.

- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. Daarnaast loopt Vordering op Enexis B.V. beheerste risico's op Enexis Holding N.V. voor de niet-tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis Holding N.V. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

Verkoop Vennootschap B.V. te 's-Hertogenbosch.

Activiteiten.

Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft RWE bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd op een aparte bankrekening zal worden aangehouden (in escrow zal worden gestort). De functie van Verkoop Vennootschap B.V. is tweezijdig. Ten eerste treedt zij op als een vennootschap die vrijwel alle garanties onder de verkoopovereenkomst heeft overgenomen van de verkopende aandeelhouders. Daarnaast treedt Verkoop Vennootschap B.V. op als vertegenwoordiger van de verkopende aandeelhouders met betrekking tot het geven van instructies aan de escrow agent voor wat betreft het beheer van het bedrag dat in escrow wordt gestort, e.e.a. conform de Fido/Ruddo wetgeving die geldt voor decentrale overheden.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

De looptijd van Verkoop Vennootschap B.V. is afhankelijk van de periode dat claims onder deze escrow kunnen worden ingediend en afgewikkeld. In 2015 is automatisch het gedeelte van het General Escrow Fonds vrij gevallen waarvoor RWE geen claims heeft ingediend. Hiermee was een bedrag gemoeid van € 327 miljoen. In juni 2016 zijn RWE en Verkoop Vennootschap B.V. tot een compromis gekomen voor de afwikkeling van alle (fiscale) claims, te weten een bedrag van € 30 miljoen. Het resterende bedrag van het fonds, een bedrag van € 83 miljoen, is uitbetaald aan de aandeelhouders naar rato van het belang. De vennootschap zal pas in 2019 kunnen worden geliquideerd, omdat zij partij is in een aantal andere juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent aan RWE zijn afgesloten.

Kengetallen Verkoop Vennootschap B.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 20.000,-
Nettoresultaat	-€ 525.000,- in 2016
	€ 48,9 miljoen in 2015
Eigen vermogen	€ 1,2 miljoen per 31 december 2016
	€ 84,8 miljoen per 31 december 2015
Vreemd vermogen	€ 0,- per 31 december 2016
	€ 29,8 miljoen per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Aantal aandelen gemeente	4.167 à € 0,01
--------------------------	----------------

Vorm participatie.

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen.

- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. te 's-Hertogenbosch.

Activiteiten.

De rechter heeft bepaald dat Essent haar 50% belang (in economische zin) in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), welke vennootschap onder meer eigenaar is van de kerncentrale te Borssele, niet mocht mee verkopen aan RWE.

Dit houdt in dat de verkopende aandeelhouders zowel het juridische als het economische eigendom van het 50%-belang in EPZ hebben verkregen en daarmee de rechten om de publieke belangen te borgen. De uitkomsten van de juridische trajecten zijn tot nu toe negatief geweest voor de voormalige aandeelhouders van Essent. Om uit deze impasse te geraken, is een schikking getroffen tussen betrokken partijen waarvan de transactiedocumenten op 1 juli 2011 zijn ondertekend.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Conform de verkoopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds. RWE had op 30 september 2015 geen claims ingediend met betrekking tot de verkoop van het 50%-belang in EPZ. Binnen PBE B.V. is nog een bedrag van € 1,6 miljoen achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen. De vennootschap zal pas in 2019 kunnen worden geliquideerd, omdat zij partij is in een aantal andere juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent/EPZ aan RWE zijn afgesloten.

Kengetallen Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 1.496.822,-
Nettoresultaat	€ 59.000,- in 2016 -€ 18.000,- in 2015
Eigen vermogen	€ 1,6 miljoen per 31 december 2016 € 1,6 miljoen per 31 december 2015
Vreemd vermogen	€ 0,- per 31 december 2016 € 0,- per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Aantal aandelen gemeente	311.850 à € 0,01
--------------------------	------------------

Vorm participatie.

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen.

- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

CBL Vennootschap B.V. te 's-Hertogenbosch.

Activiteiten.

De functie van CBL Vennootschap B.V. is dat zij de verkopende aandeelhouders vertegenwoordigt als medebeheerder van het CBL-Fonds (Cross Border Leases) en in eventuele andere relevante CBL-zaken. Tevens fungeert deze B.V. als "doorgeefluik" voor betalingen namens aandeelhouders in en uit het CBL-Fonds. Het CBL-Fonds is een bankrekening (escrow) waarop een adequaat bedrag aan voorziening wordt aangehouden.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

De looptijd van CBL Vennootschap B.V. is afhankelijk van de doorlooptijd van de nog openstaande CBL-contracten en de claims die onder deze escrow (CBL-fonds) kunnen worden ingediend en afgewikkeld. Op het beheerde geld zal een rentevergoeding worden toegevoegd aan het fonds. Een eventueel overschot in het CBL-fonds wordt op het einde in de verhouding 50%-50% verdeeld tussen RWE en de verkopende aandeelhouders. Eind 2015 is het fonds opgeheven. Een bedrag van \$ 1,0 miljoen is destijds binnen de B.V. aangehouden voor eventuele nakomende advies- en afwikkelingskosten.

De verwachting is dat medio 2017 een groot deel van dit bedrag kan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. De vennootschap zal pas in 2019 kunnen worden geliquideerd, omdat zij partij is in een aantal andere juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent aan RWE zijn afgesloten.

Kengetallen CBL Vennootschap B.V.

Nominaal aandelenkapitaal	\$ 21.000,- (€ 20.000,-)
Nettoresultaat	-\$ 156.000,- in 2016 -\$ 351.000,- in 2015
Eigen vermogen	\$ 827.000,- per 31 december 2016 \$ 9,5 miljoen per 31 december 2015
Vreemd vermogen	\$ 0,- per 31 december 2016 \$ 0,- per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Aantal aandelen gemeente	4.167 à € 0,01
--------------------------	----------------

Vorm participatie.

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen.

- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het bedrag dat wordt aangehouden in de vennootschap en tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

CSV Amsterdam B.V. te 's-Hertogenbosch.

Activiteiten.

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
- namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim-procedures voeren tegen Recycleco B.V. (waterland);
- het geven van instructies aan de escrow-agent voor wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

In februari 2008 zijn Essent N.V. en Essent Nederland B.V., met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de splitsingswetgeving onverbindend zijn. De Hoge Raad heeft op 26 juni 2015 uitspraak gedaan en besloten dat de splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Met deze uitspraak zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen en is de procedure daarmee geëindigd. De looptijd van deze vennootschap is nu nog afhankelijk van de periode dat claims door Waterland kunnen worden ingediend. Conform de verkoopopbrengst zal de escrow-rekening tot vijf jaar na de verkooptransactie blijven staan (mei 2019). Deze rekening wordt aangehouden bij de notaris en kent een saldo van € 8,0 miljoen en maakt geen onderdeel uit van de balans van CSV Amsterdam B.V.

Kengetallen Claim Staat Vennootschap B.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 20.000,-
Nettoresultaat	€ 3,3 miljoen in 2016 -€ 51.000,- in 2015
Eigen vermogen	€ 3,2 miljoen per 31 december 2016 -€ 42.000,- per 31 december 2015
Vreemd vermogen	€ 0,- per 31 december 2016 € 0,- per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Aantal aandelen gemeente	4.167 à € 0,01
--------------------------	----------------

Vorm participatie.

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen.

- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het bedrag van € 8,0 miljoen dat wordt aangehouden op de escrow-rekening en tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) te Den Haag.**Activiteiten.**

De BNG biedt financiële diensten aan, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

De BNG handhaaft haar missie om te allen tijde te voorzien in goedkope financiering voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.

Kengetallen N.V. Bank Nederlandse Gemeenten.

Maatschappelijk kapitaal	€ 250 miljoen (100 miljoen aandelen à € 2,50)
Volgestort kapitaal	€ 139 miljoen afgerond
Dividenduitkering per aandeel	€ 1,64 in 2016 € 1,02 in 2015
Uitkeringspercentage dividend	25% van de nettowinst
Nettoresultaat	€ 369 miljoen in 2016 € 226 miljoen in 2015
Eigen vermogen	€ 4.486 miljoen per 31 december 2016 € 4.163 miljoen per 31 december 2015
Vreemd vermogen	€ 149.494 miljoen per 31 december 2016 € 145.328 miljoen per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Aantal aandelen gemeente	21.060 à € 2,50
Dividenduitkering 2015 (boekjaar 2016)	€ 21.481,-

Vorm participatie.

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. De kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger tot een minimum beperken met behulp van de gespecialiseerde financiële dienstverlening van de BNG.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) is het forum waarin de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen verslag doen van en verantwoording afleggen over de wijze waarop zij hun taken hebben vervuld. Bij de BNG is sprake van evenredigheid tussen kapitaalbreng en zeggenschap in de AVA. In de AVA wordt aandacht besteed aan het strategisch beleid van de bank, het risicoprofiel en de financiële gang van zaken. Ook statutenwijzigingen en dividendbeleid dienen ter besluitvorming aan de AVA te worden voorgelegd.
- Financieel belang c.q. risico. De gemeente heeft als aandeelhouder een financieel belang van 0,04%.

Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) te Maastricht.

Activiteiten.

WML voorziet in de behoefte aan drinkwater in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML bereikt dit door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, transporteren, distribueren en het leveren van drinkwater.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Het streven van WML is en blijft om voor de komende planjaren en daarna een acceptabele en consistente tariefstructuur te bewerkstelligen, gebaseerd op een gezonde financiële huishouding met beheersbare kapitaallasten.

Kengetallen Waterleiding Maatschappij Limburg.

Maatschappelijk kapitaal	€ 2,269 miljoen (500 aandelen à € 4.538,-)
Volgestort kapitaal	€ 2,269 miljoen
Dividuitkering per aandeel	geen dividuitkering
Nettoresultaat	€ 7,6 miljoen in 2015 € 9,4 miljoen in 2014
Eigen vermogen	€ 188,5 miljoen per 31 december 2015 € 180,8 miljoen per 31 december 2014
Langlopend vreemd vermogen:	€ 299,3 miljoen per 31 december 2015 € 304,1 miljoen per 31 december 2014
Kortlopend vreemd vermogen:	€ 81,8 miljoen per 31 december 2015 € 82,7 miljoen per 31 december 2014

Kengetallen gemeente.

Aantal aansluitingen 2015	8.188
Aantal aandelen gemeente	6 à € 4.538,-

Vorm participatie.

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Invloed uitoefenen op het beleid met betrekking tot de watervoorziening.
- Bestuurlijk belang gemeente. Via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft de gemeente invloed op het beleid binnen de WML.
- Financieel belang c.q. risico. Op dit moment wordt er geen dividend uitgekeerd. De gemeente heeft als aandeelhouder een financieel belang van 1,2%.

Geneeskundige Gezondheids Dienst (GGD) Zuid-Limburg te Geleen.

Activiteiten.

De GGD Zuid-Limburg is de geneeskundige gezondheidsdienst, die werkzaam is ten behoeve van 19 gemeenten in Zuid-Limburg. De dienst is uitvoerder van collectieve preventie, uitvoerder van acute zorg en is de gemeentelijke adviesdienst en het expertisecentrum in het kader van de openbare gezondheidszorg. Met betrekking tot voorgenoemde taken zijn strategische doelen opgesteld die duidelijkheid verschaffen in hetgeen de GGD Zuid-Limburg wil bereiken.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

De vragen welke ambities centraal moeten staan en wat de consequenties zijn voor het werk van de GGD worden steeds belangrijker. Deze inhoudelijke discussie kan echter niet los gezien worden van de economische omstandigheden. Gemeenten worden geconfronteerd met bezuinigingen welke uiteraard ook hun weerslag hebben op de GGD. Daarnaast zijn er forse verschuivingen in demografie waarneembaar. Zuid-Limburg heeft de komende jaren te maken met een afname van het aantal inwoners, een terugloop van het aantal jongeren (ontgroening) en een toename van de oudere bevolking (vergrijzing). De GGD staat nu samen met de gemeenten voor de uitdaging om een toekomstgericht gezondheidsbeleid te ontwikkelen onder sterk afnemende (financiële) middelen.

Kengetallen GGD concern.

Nettoresultaat	-€ -203.952- in 2016 € 1.022.689,- in 2015
Eigen vermogen	€ 3,5 miljoen per 31 december 2016 € 2,9 miljoen per 31 december 2015
Vreemd vermogen	€ 4,2 miljoen per 31 december 2016 € 6,1 miljoen per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Bijdragen 2016:

Algemene gezondheidszorg	€ 133.686,-
Jeugdgezondheidszorg maatwerk	€ 121.286,-
Project huiselijk geweld	€ 4.648,-
Vangnet OGGZ	€ 9.273,-
GHOR	€ 25.723,-
HALT	€ 9.946,-

Vorm participatie.

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. De gezondheidszorg in het geheel.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GGD. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is gebaseerd op het inwonersaantal. Het gemeentelijk aandeel is 2,8% van de totale reguliere bijdrage.

Gemeenschappelijke Regeling Milieuparken Geul en Maas te Maastricht.

Activiteiten.

Met ingang van 2003 is de gemeenschappelijke regeling Milieuparken Geul en Maas in werking getreden. Gezamenlijk worden vier milieuparken geëxploiteerd.

Kengetallen GR Milieuparken.

Nettoresultaat	€ 193.674,- in 2016 € 176.479,- in 2015
Eigen vermogen	€ 112.003,- per 31 december 2016 € 216.792,- per 31 december 2015
Vreemd vermogen	€ 69.484,- per 31 december 2016 € 0,- per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Bijdrage aan GR in 2016	€ 251.873,-
-------------------------	-------------

Vorm participatie.

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het inzamelen van huishoudelijke afvalcomponenten.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is gebaseerd op het inwonersaantal. Het gemeentelijk aandeel is 10,6% van de totale reguliere bijdrage.

Veiligheidsregio Zuid-Limburg te Maastricht.

Activiteiten.

Het integraal behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de veiligheid. Brandweer, GHOR, Bevolkingszorg, Programmabureau, MCC en Burgernet maken onderdeel uit van de Veiligheidsregio.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's hebben de regiogemeenten per 1 januari 2012 de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg ingesteld. Vanaf het begrotingsjaar 2018 wordt een concernbegroting- en jaarrekening aangeboden.

Kengetallen Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Nettoresultaat Brandweer	€ 333.178,- in 2016 € 109.721,- in 2015
Eigen vermogen Brandweer	€ 7,9 miljoen per 31 december 2016 € 8,7 miljoen per 31 december 2015
Vreemd vermogen Brandweer	€ 21,4 miljoen per 31 december 2016 € 14,9 miljoen per 31 december 2015
Nettoresultaat GHOR	€ 1.208,- in 2016 € 27.776,- in 2015
Eigen vermogen GHOR	€ 201.177,- per 31 december 2016 € 229.969,- per 31 december 2015
Vreemd vermogen GHOR	€ 0,- per 31 december 2016 € 0,- per 31 december 2015
Nettoresultaat Bevolkingszorg	-€ 33.288,- in 2016 € 8.173,- in 2015
Eigen vermogen Bevolkingszorg	€ 318.587,- per 31 december 2016 € 310.414,- per 31 december 2015
Vreemd vermogen Bevolkingszorg	€ 0,- per 31 december 2016 € 0,- per 31 december 2015
Nettoresultaat Programmabureau	-€ 3.008,- in 2016 € 33.834,- in 2015

Eigen vermogen Programmabureau	€ 42.443,- per 31 december 2016
	€ 8.609,- per 31 december 2015
Vreemd vermogen Programmabureau	€ 0,- per 31 december 2016
	€ 0,- per 31 december 2015
Nettoresultaat MCC	€ 129.906,- in 2016
	€ 14.913,- in 2015
Eigen vermogen MCC	€ 708.994,- per 31 december 2016
	€ 666.813,- per 31 december 2015
Vreemd vermogen MCC	€ 262.511,- per 31 december 2016
	€ 229.154,- per 31 december 2015
Nettoresultaat Burgernet	€ 19.821,- in 2016
	€ 12.623,- in 2015
Eigen vermogen Burgernet	€ 1.638,- per 31 december 2016
	-€ 10.985,- per 31 december 2015
Vreemd vermogen Burgernet	€ 0,- per 31 december 2016
	€ 0,- per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Bijdragen 2016:

Brandweer	€ 917.699,-
GHOR	€ 25.723,-
Bevolkingszorg	€ 10.212,-
MCC	€ 3.324,-
Burgernet	€ 1.834,-

Vorm participatie.

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van veiligheidszaken.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Omdat de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is bepaald bij de toetreding tot deze gemeenschappelijke regeling. Het gemeentelijk aandeel is 2,8% van de totale reguliere bijdrage.

Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg te Heerlen.

Activiteiten.

In het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening het verschaffen van werk aan lichamelijk, verstandelijk of psychisch gehandicapte inwoners, die vanwege hun handicap uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Op 27 september 2012 hebben de colleges van de 11 aan WOZL deelnemende gemeenten besloten om geen additionele financiering meer beschikbaar te stellen aan Licom N.V. Dit heeft ertoe geleid dat de directie van Licom N.V. surseance van betaling diende aan te vragen bij de rechtbank. De rechtbank heeft op 19 oktober 2012 het faillissement uitgesproken. Voor het veilig stellen van de werkgelegenheid op korte, maar ook op lange termijn was het voortzetten van de bedrijfsactiviteiten essentieel. Een 6-tal B.V.'s zijn destijds opgericht waarin de bedrijfsactiviteiten zijn ondergebracht. De ontwikkelingen zullen op de voet gevolgd worden. Voor nadere informatie verwijzen wij U naar het programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening.

Kengetallen WOZL.

Nettoresultaat	€ 850.000,- in 2016
	€ 802.000,- in 2015
Eigen vermogen	€ 443.000,- per 31 december 2016
	€ 561.000,- per 31 december 2015
Vreemd vermogen	€ 379.000,- per 31 december 2016
	€ 102.000,- per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Bijdrage WSW 2016	€ 2.316.321,-
Bijdrage WOZL 2016	€ 155.196,-
Percentage aandelen gemeente	2,57%

Vorm participatie.

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van gemeenschappelijke taken in het kader van de WSW.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen het Schap. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De gemeente heeft als aandeelhouder een financieel belang van 2,57%.

Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. te Valkenburg aan de Geul.

Activiteiten.

Het exploiteren van sport-, recreatie-, cultuur- en welzijnsaccommodaties.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Door de toenemende concurrentie en de economische situatie staat de exploitatie van de Polfermolen onder grote druk. Op verzoek van de raad is een extern bureau ingeschakeld om de mogelijke besparingsopties in kaart te brengen. De uitkomsten van dat rapport hebben wij op 27 september 2016 met de commissie EFTR gedeeld. Verder verwijzen wij U naar hoofdstuk 5 van de begroting 2017-2020.

Kengetallen Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.

Nettoresultaat	€ 0,- in 2016
	€ 0,- in 2015
Eigen vermogen	€ 45.378,- per 31 december 2016
	€ 45.378,- per 31 december 2015
Langlopend vreemd vermogen:	€ 0,- per 31 december 2016
	€ 0,- per 31 december 2015
Kortlopend vreemd vermogen:	€ 583.218,- per 31 december 2016
	€ 485.898,- per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Bijdragen 2016:

Openluchtzwembad	€ 101.638,-
Sporthal	€ 101.505,-
Sport- en recreatiecentrum	€ 525.208,-
Storting onderhoudsvoorziening	€ 360.099,-

Vorm participatie.

De gemeente is voor 100% aandeelhouder.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het bieden van de mogelijkheid aan inwoners, sportinstellingen, culturele instellingen en toeristen tot het gebruik maken van de faciliteiten in het sport- en recreatiecentrum, het openlucht zwembad en de sporthal de Bosdries.
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente is voor 100% aandeelhouder en heeft dus het volledige zeggenschapsrecht om invloed uit te oefenen op de gang van zaken binnen de Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.
- Financieel belang c.q. risico. De gemeente staat 100% garant voor het exploitatietekort.

Omnibuzz te Geleen.

Activiteiten.

Het voor de burger nastreven van een collectief vervoersysteem met uniforme kenmerken, gebaseerd op landelijke harmonisatieregels, echter rekening houdend met individuele wensen ten aanzien van vervoer voor de burgers.

Kengetallen gemeente.

Bijdrage Omnibuzz 2016 € 291.409,-

Vorm participatie.

In deze Gemeenschappelijke Regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten voorzien in een Collectief Vraagafhankelijk Vervoersysteem (C.V.V.).
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen Omnibuzz. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) te Roermond.

Activiteiten.

BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en waterschappen de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen en werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie-verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Tot de Gemeenschappelijke Regeling behoren de twee Limburgse waterschappen en 30 van de 33 Limburgse gemeenten. In 2016 zijn er geen nieuwe deelnemers toegetreden tot de GR.

Kengetallen BsGW.

Nettoresultaat	-€ 714.000,- in 2016 -€ 332.000,- in 2015
Eigen vermogen	-€ 284.000,- per 31 december 2016 € 48.000,- per 31 december 2015
Langlopend vreemd vermogen:	€ 301.000,- per 31 december 2016 € 469.000,- per 31 december 2015
Kortlopend vreemd vermogen:	€ 4.626.000,- per 31 december 2016 € 4.313.000,- per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Bijdrage BsGW 2016 € 165.612,-

Vorm participatie.

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van gemeenschappelijke taken in het kader van de WSW.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de BsGW. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De gemeentelijke exploitatiebijdrage is 1,13% van de totale bijdragen van de deelnemende gemeenten en waterschappen.

Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid-Limburg te Maastricht.

Activiteiten.

Sinds medio 2013 zijn de krachten gebundeld voor de uitvoering van omgevingstaken in Zuid-Limburg in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. Het betreft de taken die op grond van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH) zijn ondergebracht, naast de specialistische milieutaken. De uitvoering van deze taken is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst met elke deelnemer afzonderlijk.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

De doorontwikkeling van de organisatie wordt concreet ingevuld aan de hand van vijf strategische doelen: het versterken van integraal werken, het actief invulling geven aan procesuitvoering en procesverantwoording, het vinden van een goede balans tussen maatwerk en uniformiteit, het zorgdragen voor een solide bedrijfsvoering met een duurzame, transparante financiering van de organisatie en de doorontwikkeling van de organisatie van opdrachtnemer naar dienstverlener.

Kengetallen GR RUD Zuid-Limburg.

Nettoresultaat	€ 450.982,- in 2016
	€ 1.389.088,- in 2015
Eigen vermogen	€ 1.069.099,- per 31 december 2016
	€ 1.106.752,- per 31 december 2015
Vreemd vermogen	€ 0,- per 31 december 2016
	€ 0,- per 31 december 2015

Kengetallen gemeente.

Bijdrage aan GR in 2016	€ 45.036,-
-------------------------	------------

Vorm participatie.

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. De uitvoering van omgevingstaken op grond van de Wet VTH.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

§ 2.10 Grondbeleid.

Op grond van artikel 26 van het Besluit Begroting en Verantwoording moet een paragraaf aan het grondbeleid worden gewijd. Transparantie van grondbeleid is voor de raad om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie met de doelstellingen, zoals die in de diverse programma's zijn neergelegd.

Onze gemeente voert een passieve grondpolitiek. Dit betekent dat in beginsel geen actieve grondverwerving plaatsvindt en dus ook geen gronden bouwrijp gemaakt en verkocht worden. Wij verlenen wel medewerking aan verzoeken van particulieren en projectontwikkelaars om gronden bouwrijp te maken en in die staat te verkopen. Deze aanpak is min of meer het gevolg van het compacte karakter van het grondgebied van onze gemeente. Voordeel is dat wij in beginsel niet hoeven te investeren in gronden en infrastructuur en dus ook geen (rente)risico's dragen. Voor wat betreft het terrein Villa via Nova, de ontwikkeling van het de Leeuwterrein en het centrumplan merken wij tenslotte nog op dat op basis van de huidige inzichten voldoende voorzieningen/reserveringen zijn getroffen om eventueel optredende verliezen op te vangen.

Grond- en hulpstoffen: Villa via Nova.

De kavel kent per 31 december 2016 een boekwaarde van € 1,-. De raad heeft in 2009 besloten om de boekwaarde van de kavel ineens af te waarderen. Hiermee was een bedrag gemoeid van afgerond € 500.000,-. De feitelijke levering aan de vastgoedontwikkelaar dient nog plaats te vinden. Dit staat gepland voor medio 2017.

Grond- en hulpstoffen: De Leeuwterrein.

De gemeente is in 2012 eigenaar geworden van de voormalige Leeuw Brouwerij. Met de provincie zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van het complex. In 2014 zijn de gebouwen zodanig opgeknapt (geconsolideerd) dat de verdere achteruitgang is gestopt. Dit betreft met name het gedeelte dat rijksmonument is waarbij ook het monumentale waterrad is veiliggesteld. Ook is het asbest verwijderd uit de gebouwen. Dit laatste is gebeurd op kosten van de voormalige eigenaar. De gemeente heeft in samenwerking met de provincie het initiatief genomen voor de verdere planontwikkeling. Een marktpartij (Wyckerveste) is bezig om voor eigen rekening een concept te ontwikkelen dat moet leiden tot een plan dat ook een stevige financiële basis heeft.

Voor de terreinen tussen de Geul en de Beatrixsingel wordt in nauwe samenwerking met het waterschap een plan ontwikkeld voor de herinrichting van dit gebied. Hierbij wordt ook gekeken naar een oplossing voor de hoogwaterproblematiek. Tevens wordt gekeken naar de mogelijkheden om al dan niet partieel de stuw weer opnieuw in bedrijf te stellen, zodat het monumentale waterrad weer op een natuurlijke wijze kan functioneren. Bij de uitwerking hiervan speelt de vismigratie een belangrijke rol gezien de status van de Geul. Tot slot kan nog gemeld worden dat het voormalige kantoorgedeelte wordt verhuurd voor tijdelijke bewoning om het toezicht op het terrein te verbeteren. Hiermee worden de bewakingskosten teruggebracht.

Van het de Leeuwterrein kan de volgende specificatie worden gegeven:

Overige grond- en hulpstoffen lasten	€	1.345.060,-
Overige grond- en hulpstoffen baten	€	684.456,-
Boekwaarde 31 december 2016	€	660.604,-
Nog te verwachten lasten	€	321.101,-
Nog te verwachten baten	-€	29.150,-
Per saldo	€	291.951,-
Te verwachten boekwaarde einde project	€	952.555,-

De raad heeft bij de behandeling van de kadernota 2013 besloten om ter afdekking van de onrendabele top van het de Leeuwterrein een voorziening te vormen ter hoogte van het hiervoor vermelde bedrag.

Door het ontbreken van een reëel en stellig voornemen dat exploitatie in de nabije toekomst zal plaatsvinden alsmede een uitspraak hierover van de gemeenteraad, is op basis van de notitie grondexploitatie van de commissie BBV het Leeuwterrein op de balans opgenomen onder de grond- en hulpstoffen.

Onderhanden werken: Centrumplan.

De realisatie van het centrumplan is nagenoeg gereed en kan naar verwachting binnen de door de raad vastgestelde financiële kaders worden afgerond. Er is nog een reserve van ruim € 1,2 miljoen beschikbaar om eventueel nog optredende tegenvallers (nadeelcompensaties, juridische procedures, tegenvallende inkomsten) te kunnen opvangen. Hiervan kan het volgende overzicht worden verstrekt:

Maatschappelijke investeringen	€	13.106.990,-
Maatschappelijke desinvesteringen	-€	8.193.839,-
Economische investeringen	€	1.427.725,-
Economische desinvesteringen	-€	125.388,-
Onderhanden werk investeringen	€	10.480.193,-
Onderhanden werk desinvesteringen	-€	9.920.098,-
Saldo investeringen/desinvesteringen	€	6.775.583,-
Investeringsreserve uitvoering centrumplan	-€	6.045.705,-
Boekwaarde 31 december 2016	€	729.878,-
Nog te verwachten investeringen	€	470.122,-
Nog te ontvangen verkoopopbrengsten	-€	900.000,-
Nog te ontvangen subsidies	-€	300.000,-
Per saldo	-€	729.878,-
Te verwachten boekwaarde einde project	€	0,-

§ 2.11 Rechtmatigheid en getrouwheid.

Vanaf het dienstjaar 2004 maakt de beoordeling van het rechtmatig handelen deel uit van de accountantscontrole. Met de rechtmatigheidscontrole wordt de rechtmatige totstandkoming getoetst van de in de jaarrekening verwerkte baten, lasten en balansmutaties. Nagegaan wordt of het college zich gehouden heeft aan de wet- en regelgeving én aan hetgeen de raad in besluiten heeft vastgelegd, zoals verordeningen, begroting en beleidsnota's. Aan de accountantsverklaring zijn sindsdien dan ook veel strengere eisen gesteld.

Om een onderzoek te kunnen instellen naar de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verwerkte cijfers is een normenkader noodzakelijk. Een kader dus, waarin de accountant aanwijzingen krijgt over de reikwijdte van de controle en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Dat normenkader is in de raadsvergadering van 19 december 2016 vastgesteld.

Vorig jaar hebben meer dan 50% van de gemeenten geen goedkeurende verklaring bij de jaarrekening ontvangen. Ook onze jaarrekening werd niet goedgekeurd, er is een accountantsverklaring afgegeven met een beperking voor het sociale domein. Dat was overigens geen verrassing, omdat alle betrokken partijen de continuïteit van zorg en ondersteuning voorop hebben gezet. Daar komt nog bij dat gemeenten aan het einde van de verantwoordingsketen staan, waardoor problemen in die keten uiteindelijk op het bord van de gemeenten terecht komen. Hoewel de verwachting is dat het aantal fouten en onzekerheden in de verantwoordingen van 2016 lager zal zijn dan vorig jaar, is het nog niet vanzelfsprekend dat wij dit jaar wel een goedkeurende verklaring tegemoet kunnen zien. Wij zullen de cijfers tot het laatste moment blijven actualiseren om de kans op een goedkeurende verklaring zo groot mogelijk te maken. Zekerheid daarover kunnen wij in dit stadium echter nog niet verschaffen.

Hoofdstuk 3 : De jaarrekening en de toelichting.

§ 3.1 De jaarrekening over het begrotingsjaar.

Omschrijving programma	Raming 2016 na wijziging			Realisatie 2016		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
Programma Openbare orde en veiligheid	1.952.845	185.964	1.766.881	1.939.426	189.908	1.749.518
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	4.227.759	2.942.184	1.285.575	4.176.406	2.941.278	1.235.128
Programma Economische zaken	76.807	555.653	-478.846	76.452	553.098	-476.646
Programma Onderwijs	1.866.997	4.382	1.862.615	1.821.459	3.076	1.818.383
Programma Cultuur en recreatie	8.416.995	1.616.255	6.800.740	8.427.315	1.610.842	6.816.473
Programma Sociale voorzieningen en dienstverlening	17.373.074	5.727.002	11.646.072	17.844.076	5.721.304	12.122.772
Programma Volksgezondheid en milieu	5.200.137	4.323.275	876.862	5.096.839	4.333.541	763.298
Programma Ruimtelijke Ordening en volkshuisvesting	8.521.181	1.007.700	7.513.481	8.493.474	1.091.182	7.402.292
Subtotaal programma's	47.635.795	16.362.415	31.273.380	47.875.447	16.444.229	31.431.218
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen						
Algemene uitkeringen	-581.000	23.696.784	-24.277.784	0	24.012.156	-24.012.156
Lokale heffingen	245.000	6.716.830	-6.471.830	195.488	6.770.769	-6.575.281
Dividend en beleggingen	8.391	2.391.702	-2.383.311	8.391	2.391.737	-2.383.346
Onvoorzien	148.000	669.536	-521.536	358.552	926.291	-567.739
Financieringsfunctie	94.686	0	94.686	94.686	0	94.686
Bedrijfsvoering	4.293.622	339.264	3.954.358	4.125.641	332.277	3.793.364
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	4.208.699	33.814.116	-29.605.417	4.782.758	34.433.230	-29.650.472
Saldo voor mutaties reserves	51.844.494	50.176.531	1.667.963	52.658.205	50.877.459	1.780.746
Reserve mutaties	6.552.823	8.220.786	-1.667.963	6.209.115	8.145.612	-1.936.497
Saldo na mutaties reserves	58.397.317	58.397.317	0	58.867.320	59.023.071	-155.751

§ 3.2 Toelichting op de jaarrekening.

Zoals in de aanbestedingsbrief al is opgemerkt, sluit de voorliggende programmarekening met een overschot van afgerond € 156.000,-. Hierna geven wij U een overzicht van de belangrijkste verschillen tussen de feitelijke uitkomst van de jaarrekening en de meest recente prognose.

De te analyseren verschillen:

	<i>Raming 2016 na wijziging</i>	<i>Realisatie 2016</i>	<i>Begrotingsafwijking</i>
<i>Omschrijving programma</i>	<i>saldo</i>	<i>saldo</i>	<i>saldo</i>
Programma Openbare orde en veiligheid	1.766.881	1.749.518	17.363
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	1.285.575	1.235.128	50.447
Programma Economische zaken	-478.846	-476.646	-2.200
Programma Onderwijs	1.862.615	1.818.383	44.232
Programma Cultuur en recreatie	6.800.740	6.816.473	-15.733
Programma Sociale voorzieningen en dienstverlening	11.646.072	12.122.772	-476.700
Programma Volksgezondheid en milieu	876.862	763.298	113.564
Programma Ruimtelijke Ordening en volkshuisvesting	7.513.481	7.402.292	111.189
Subtotaal programma's	31.273.380	31.431.218	-157.838
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen			
Algemene uitkeringen	-24.277.784	-24.012.156	-265.628
Lokale heffingen	-6.471.830	-6.575.281	103.451
Dividend en beleggingen	-2.383.311	-2.383.346	35
Onvoorzien	-521.536	-567.739	46.203
Financieringsfunctie	94.686	94.686	0
Bedrijfsvoering	3.954.358	3.793.364	160.994
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-29.605.417	-29.650.472	45.055
Saldo voor mutaties reserves	1.667.963	1.780.746	-112.783
Reserve mutaties	-1.667.963	-1.936.497	268.534
Saldo na mutaties reserves	0	-155.751	155.751

Programma Openbare orde en veiligheid.

Veiligheid	€	4.186,-
Handhaving in de openbare ruimte	€	5.642,-
Overige bijstellingen	€	7.535,-
Voordeel per saldo	€	<u>17.363,-</u>

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat.

Wegennet en wegbermen	€	11.900,-
Gladheidsbestrijding	€	8.707,-
Openbare verlichting	€	6.343,-
Betaald parkeren	€	12.069,-
Overige bijstellingen	€	11.428,-
Voordeel per saldo	€	<u>50.447,-</u>

Programma Economische zaken.

Overige bijstellingen	-€	2.200,-
Nadeel per saldo	-€	<u>2.200,-</u>

Programma Onderwijs.

Bewegingsonderwijs	€	23.718,-
Huisvesting speciaal onderwijs	€	19.956,-
Leerlingenvervoer	-€	8.254,-
Overige bijstellingen	€	<u>8.812,-</u>
Voordeel per saldo	€	<u>44.232,-</u>

Programma Cultuur en recreatie.

Sportterreinen	€	16.532,-
Natuurbescherming	€	11.623,-
Groenvoorziening	€	49.877,-
Toerisme en recreatie	-€	21.736,-
Gemeentegrot	-€	87.365,-
Multifunctioneel Polfercenter	-€	21.960,-
Overige bijstellingen	€	<u>37.296,-</u>
Nadeel per saldo	-€	<u>15.733,-</u>

Programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening.

Uitvoeringskosten Wmo	-€	443.591,-
Jeugd- en opvoedhulp	-€	78.448,-
Jeugd geestelijke gezondheidszorg	€	44.147,-
Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd	€	25.755,-
Overige bijstellingen	-€	<u>24.563,-</u>
Nadeel per saldo	-€	<u>476.700,-</u>

Programma Volksgezondheid en milieu.

Riolen en gemalen	€	26.021,-
Bescherming kwaliteit bodem en atmosfeer	€	18.941,-
Handhaving milieuwetgeving	€	44.493,-
Begraafplaatsen	€	10.103,-
Overige bijstellingen	€	<u>14.006,-</u>
Voordeel per saldo	€	<u>113.564,-</u>

Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

Overige gebouwen en erven	€	19.251,-
Woonwagenzaken	€	20.988,-
Bouw- en woningtoezicht	€	67.589,-
Overige bijstellingen	€	<u>3.361,-</u>
Voordeel per saldo	€	<u>111.189,-</u>

Algemene dekkingsmiddelen en reservemutaties.

Algemene uitkering gemeentefonds	€	315.374,-
Geraamde onderuitputting	-€	581.000,-
Onvoorziene uitgaven	€	46.203,-
Toeristenbelasting	€	61.150,-
Perceptiekosten belastingen	€	21.556,-
Aandeel kostenplaatsen	€	121.826,-
Overige bijstellingen	€	<u>59.946,-</u>
Subtotaal voordeel per saldo	€	45.055,-
Mutaties reserves	€	<u>268.534,-</u>
Voordeel per saldo	€	<u>313.589,-</u>

Totaaloverzicht.

Hierna geven wij U een samenvattend overzicht van alle ontwikkelingen, die zich sinds de vaststelling van de primitieve begroting hebben voorgedaan.

De primitieve begroting 2016.

De primitieve begroting voor het planjaar 2016 sloot met een tekort van afgerond € 125.000,-. In de kadernota van 2015 werd een tekort voorspeld van bijna € 122.000,-. Die prognose liep dus nagenoeg volledig in de pas met de feitelijke uitkomst van de primitieve begroting. Rekening houdende met de positieve effecten van de septembercirculaire, waarin de gevolgen van het Regeerakkoord zijn verwerkt, en met de vrijvallende kapitaallasten als gevolg van de inzet van de reserve BTW-compensatiefonds sloot de begroting van 2016 na de eerste wijziging uiteindelijk met een positief saldo van € 9.000,-.

De kaderbrief van 2016.

Zoals te doen gebruikelijk wordt de begroting in het voorjaar op hoofdlijnen doorgelicht. Op dat moment wordt ook de realiteitswaarde van de door de raad vastgestelde financiële taakstellingen beoordeeld. Die exercitie heeft ertoe geleid dat de begroting 2016 per saldo in negatieve moest worden bijgesteld met een bedrag van afgerond € 204.000,-. Dat bedrag is als volgt samengesteld.

Bijstellingen bestaan beleid:

- Loonkostenontwikkeling	-€	60.000,-	
- Onkruidbestrijding op verhardingen	-€	100.000,-	
- Bijstelling taakstelling Polfermolen	-€	25.000,-	
- Bijstelling taakstelling ambtelijke organisatie	-€	104.000,-	
- Eenmalige inzet reserve personeel	€	104.000,-	
- Onderzoek paden begraafplaats Cauberg	-€	10.000,-	
- Exploitatiekosten kasteel Oost	-€	24.000,-	
- Cofinanciering Technodrome Cauberg	-€	50.000,-	
- Eenmalige uitkering gemeenschapshuizen	-€	50.000,-	
- Onderhoud buitensportcomplexen	-€	40.000,-	
- Stabiliteitsanalyse Geulhemmergroeve	-€	41.000,-	
- Kosten inburgering en integratie	-€	41.000,-	
- Onderhoud omgeving gedachteniskapel	-€	15.000,-	
- Inventarisatie asbesthoudende daken	-€	15.000,-	
- Bijstelling bijdrage WOZL	-€	138.000,-	
- Meevaller Veiligheidsregio	€	19.000,-	
- Meevaller diverse transacties Essent	€	191.000,-	
- Hoger dividend BNG	€	10.000,-	
- Extra inhuur tijdelijke krachten	-€	198.000,-	
- Diverse bijstellingen sociaal domein	€	257.000,-	
- Verkeers- en veiligheidsmaatregelen	-€	60.000,-	
	-€		390.000,-

Bijstellingen nieuw beleid:

- Extra kosten vrijwilligersondersteuning	-€	17.000,-	
- Verkeersveiligheid	-€	180.000,-	
- Projecten zelfsturing en burgerkracht	-€	100.000,-	
- Kosten cameratoezicht	-€	25.000,-	
- Kosten wijkschouw	-€	25.000,-	
- Onderzoek illegale bewoning/woningsplitsing	-€	75.000,-	
- Onderzoek samenwerking Eijsden-Margraten	-€	25.000,-	
- Project vermindering regeldruk	-€	100.000,-	
- Bijstelling budget evenementen	-€	34.000,-	
- Bijstelling prognose toeristenbelasting	€	35.000,-	
- Bijstelling taakstelling sociaal domein	€	92.000,-	
- Inzet van BDU-gelden	€	180.000,-	
- Inzet reserve personeel	€	100.000,-	
- Voordelig saldo jaarrekening 2015	€	<u>360.000,-</u>	
			€ 186.000,-
Per saldo	-€		204.000,-
Voordelig saldo begroting 2016 na eerste wijziging	€		<u>9.000,-</u>
Tekort na vaststelling van de kadernota	-€		<u>195.000,-</u>

Voor laatstgenoemd bedrag is een algemene taakstelling opgenomen.

De najaarsnota 2016.

Het voorlaatste sluitstuk van de P&C-cyclus is de najaarsnota. In deze laatste algehele bijstelling van de begroting wordt een indicatie gegeven van het vermoedelijke resultaat van de jaarrekening. Op basis van de toen bekende feiten en ontwikkelingen hebben wij de raad gemeld dat de jaarrekening 2016 zonder saldo zal sluiten indien er een onderuitputting zal worden gerealiseerd van afgerond € 581.000,-. Dat bedrag is als volgt samengesteld:

- Afboeken algemene taakstelling kadernota	-€	195.000,-
- Bijstelling prognose toeristenbelasting	-€	90.000,-
- Kosten professionalisering Kerststad	-€	70.000,-
- Bijstelling prognose bouwleges	-€	77.000,-
- Bijstelling prognose parkeerboetes	-€	42.000,-
- Kosten essentaksterfte en stormschade	-€	182.000,-
- Kosten vleermuizenproblematiek	-€	100.000,-
- Bijstelling promotiebudget	-€	25.000,-
- Prognose uitkering gemeentefonds	€	<u>200.000,-</u>
Per saldo	-€	<u>581.000,-</u>

De jaarrekening 2016.

Zoals eerder al aangegeven sluit de jaarrekening 2016 met een overschot van afgerond € 156.000,-. Dat betekent dus dat een onderuitputting is gerealiseerd van € 737.000,-. Hierna geven wij U een samenvattend overzicht van de meest in het oog springende afwijkingen:

- Marginale afwijkingen op productniveau	€	339.000,-
- Geraamde onderuitputting	-€	<u>581.000,-</u>
Te weinig gerealiseerd op productniveau	-€	242.000,-
- Hogere inkomsten bouwleges	€	68.000,-
- Hogere inkomsten toeristenbelasting	€	57.000,-
- Diverse afwikkelingen oude dienstjaren	€	46.000,-
- Lagere perceptiekosten belastingen	€	49.000,-
- Hogere algemene uitkering gemeentefonds	€	315.000,-
- Hogere kosten vleermuizenproblematiek	-€	90.000,-
- Hogere kosten professionalisering Kerststad	-€	23.000,-
- Taakstelling Polfermolen deels gerealiseerd	-€	<u>24.000,-</u>
Voordeel per saldo	€	<u>156.000,-</u>

Hoofdstuk 4 : De balans en de toelichting.

Activa	ultimo 2016	ultimo 2015
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio		
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief		
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.356.811,48	0,00
	1.356.811,48	0,00
<u>Materiële vaste activa</u>		
- Investerings met economisch nut	29.858.890,68	28.707.913,25
- Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	16.875.886,12	16.924.094,84
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	6.361.662,60	11.156.673,10
- Materiële activa uitgegeven in erfpacht	13.613,41	13.613,41
	53.110.052,81	56.802.294,60
<u>Financiële vaste activa</u>		
- Kapitaalverstrekkings aan:		
- Deelnemingen	252.426,76	252.427,21
- Gemeenschappelijke regelingen		
- Overige verbonden partijen		
- Leningen aan:		
- Openbare lichamen		
- Woningbouwcoöperaties		
- Deelnemingen	849.196,00	1.935.902,00
- Overige verbonden partijen		
- Overige langlopende leningen	0,00	9.733,58
- Uitzettingen schatkist met een looptijd >1 jaar		
- Uitzettingen schuld papier met een looptijd >1 jaar		
- Overige uitzettingen met een looptijd >1 jaar		
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0,00	1.470.482,38
	1.101.622,76	3.668.545,17
Totaal vaste activa	55.568.487,05	60.470.839,77
Vlottende activa		
<u>Voorraden</u>		
- Grond en hulpstoffen	-291.950,28	-348.519,77
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-173.105,20	703.991,94
- Gereed product en handelsgoederen		
- Vooruitbetalingen		
	-465.055,48	355.472,17
<u>Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar</u>		
- Vorderingen op openbare lichamen	4.512.599,32	3.139.686,15
- Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen		
- Overige verstrekte kasgeldleningen		
- Uitzettingen schatkist met een looptijd < 1 jaar	9.032.357,10	5.966.545,85
- Rekening courantverhoudingen met het Rijk		
- Rekening courantverhoudingen met niet financiële instellingen	274.907,07	38.257,86
- Uitzettingen schuld papier met een looptijd < 1 jaar		
- Overige vorderingen	3.441.741,32	4.016.083,52
- Overige uitzettingen		
	17.261.604,81	13.160.573,38
<u>Liquide middelen</u>		
- Kassaldi	4.400,81	8.822,93
- Banksaldi	107.059,75	62.256,79
	111.460,56	71.079,72
<u>Overlopende activa</u>		
- Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel van:		
- Europese overheidslichamen		
- Het Rijk	15.265,00	0,00
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.783.980,32	458.843,58
- Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	1.460.873,44	1.818.532,90
	3.260.118,76	2.277.376,48
Totaal vlottende activa	20.168.128,65	15.864.501,75
TOTAAL GENERAAL	75.736.615,70	76.335.341,52

Passiva	ultimo 2016	ultimo 2015
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
- Algemene reserves	3.242.538,17	3.195.063,17
- Bestemmingsreserves	41.447.850,63	43.071.704,35
- Nog te bestemmen resultaat	155.751,08	360.118,96
	44.846.139,88	46.626.886,48
<u>Voorzieningen</u>		
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.574.844,00	1.678.916,11
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.824.700,11	2.651.462,20
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	4.085.673,31	3.821.269,33
	8.485.217,42	8.151.647,64
<u>Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar</u>		
- Obligatieleningen		
- Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse:		
- Pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- Banken en overige financiële instellingen	12.451.139,63	13.804.876,87
- Bedrijven		
- Openbare lichamen		
- Overige sectoren		
Buitenlandse instellingen		
- Door derden belegde gelden		
- Waarborgsommen	3.000,00	22.537,50
	12.454.139,63	13.827.414,37
Totaal vaste passiva	65.785.496,93	68.605.948,49
Vlottende passiva		
<u>Netto vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar</u>		
- Kasgeldleningen openbare lichamen		
- Overige kasgeldleningen		
- Banksaldi		
- Overige schulden	4.541.570,54	5.189.033,18
	4.541.570,54	5.189.033,18
<u>Overlopende passiva</u>		
- Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel van:		
- Europese overheidslichamen		
- Het Rijk	118.032,74	116.534,75
- Overige Nederlandse overheidslichamen	4.327.765,45	1.213.040,52
- Overige vooruitontvangen bedragen en nog te betalen bedragen	963.750,04	1.210.784,58
	5.409.548,23	2.540.359,85
Totaal vlottende passiva	9.951.118,77	7.729.393,03
TOTAAL GENERAAL	75.736.615,70	76.335.341,52

Gewaarborgde geldleningen

25.651.745,50

26.565.868,94

Toelichting op de balans per 31 december.

<u>Activa</u>	<i>Ultimo 2016</i>	<i>Ultimo 2015</i>
Immateriële vaste activa		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.356.811,48	0,00
Totaal immateriële vaste activa	<u>1.356.811,48</u>	<u>0,00</u>
Materiële vaste activa		
<i>Investerings met economisch nut:</i>		
gronden en terreinen	593.177,47	593.441,30
woonruimten	113.652,54	317.444,66
bedrijfsgebouwen	10.706.675,17	11.486.071,45
grond, weg- en waterbouwkundige werken	11.419.971,75	9.135.341,47
vervoersmiddelen	97.015,10	171.667,48
machines, apparaten en installaties	272.973,48	241.655,63
overige materiële vaste activa	<u>6.655.425,17</u>	<u>6.762.291,26</u>
	29.858.890,68	28.707.913,25
Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	16.875.886,12	16.924.094,84
<i>Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:</i>		
grond, weg- en waterbouwkundige werken	6.241.861,59	10.830.018,07
overige materiële vaste activa	<u>119.801,01</u>	<u>326.655,03</u>
	6.361.662,60	11.156.673,10
Materiële activa uitgegeven in erfpacht	13.613,41	13.613,41
Totaal materiële vaste activa	<u>53.110.052,81</u>	<u>56.802.294,60</u>
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	252.426,76	252.427,21
Leningen aan deelnemingen	849.196,00	1.977.751,77
Correctie voorziening Verkoop Vennootschap B.V.	<u>0,00</u>	<u>-41.849,77</u>
	849.196,00	1.935.902,00
Overige langlopende leningen	0,00	9.733,58
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0,00	1.470.482,38
Totaal financiële vaste activa	<u>1.101.622,76</u>	<u>3.668.545,17</u>
Voorraden		
Grond- en hulpstoffen	660.604,72	604.035,23
Correctie voorziening brouwerijterrein de Leeuw	<u>-952.555,00</u>	<u>-952.555,00</u>
	-291.950,28	-348.519,77
Onderhanden werk, waaronder in exploitatie genomen bouwgronden	-173.105,20	878.991,94
Correctie voorziening afwaardering gemeentelijke eigendommen	<u>0,00</u>	<u>-175.000,00</u>
	-173.105,20	703.991,94
Totaal voorraden	<u>-465.055,48</u>	<u>355.472,17</u>

	<i>Ultimo 2016</i>	<i>Ultimo 2015</i>
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	4.512.599,32	3.139.686,15
Uitzettingen schatkist met een looptijd < 1 jaar	9.032.357,10	5.966.545,85
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	274.907,07	38.257,86
<i>Overige vorderingen:</i>		
Vorderingen sociale zaken WWB	702.907,14	870.403,51
Correctie voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	-169.115,24	-217.600,87
Vorderingen sociale zaken niet-WWB	1.106.281,30	1.165.852,25
Correctie voorziening niet-WWB debiteuren sociale zaken	-174.136,78	-137.500,00
Overige vorderingen	2.364.659,97	2.826.664,83
Correctie voorziening dubieuze debiteuren	-388.855,07	-491.736,20
	<u>3.441.741,32</u>	<u>4.016.083,52</u>
Totaal uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	<u>17.261.604,81</u>	<u>13.160.573,38</u>
Liquide middelen		
Kassaldi	4.400,81	8.822,93
ING-Bank	0,00	10.648,62
Bank Nederlandse Gemeenten	42.742,89	27.923,95
Rabobank	18.821,62	23.684,22
RC Woonwagenbeheer	45.495,24	0,00
Totaal liquide middelen	<u>111.460,56</u>	<u>71.079,72</u>
Overlopende activa		
<i>Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel van het Rijk:</i>		
volwasseneducatie	15.265,00	0,00
<i>Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel van overige Nederlandse overheidslichamen:</i>		
afrekening bbz	99.704,00	458.843,58
afrekening re-integratie	309.727,00	
afrekening omnibuzz	63.931,00	
afrekening pgb wmo begeleiding	428.131,57	
afrekening residentiële behandeling	177.741,00	
afrekening verblijf ggz 24-uurs	110.815,00	
afrekening zorg door ggz vrijgevestigden	58.216,00	
afrekening inkoop jeugdzorgplus	138.108,00	
afrekening bijdragen she, bjj en overige taken	178.554,00	
overigen, per saldo	219.052,75	
	<u>1.783.980,32</u>	<u>458.843,58</u>
<i>Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen</i>	1.460.873,44	1.818.532,90
Totaal overlopende activa	<u>3.260.118,76</u>	<u>2.277.376,48</u>
<u>Totaal activa</u>	<u>75.736.615,70</u>	<u>76.335.341,52</u>

Passiva

Ultimo 2016

Ultimo 2015

Eigen vermogen*Algemene reserves:*

algemene reserve	3.110.233,76	3.062.758,76
reserve overdracht gelden stichting Herdenking	132.304,41	132.304,41
	<u>3.242.538,17</u>	<u>3.195.063,17</u>

Bestemmingsreserves:

algemene dekkingsreserve	10.111.222,41	7.385.596,45
investeringsreserve automatisering	1.320.034,53	1.172.166,53
investeringsreserve herstel kademuren	0,00	3.141,28
investeringsreserve huisvesting onderwijs	1.568.835,51	1.540.863,51
investeringsreserve instandhouding monumenten	94.438,23	68.284,23
investeringsreserve kunst in openbare ruimte	101.208,55	192.483,68
exploitatie-reserve personeel	181.868,14	519.926,14
exploitatie-reserve welzijnsactiviteiten	771.168,77	705.692,77
egaliseringsreserve effecten BTW-Compensatiefonds	133.078,85	133.078,85
reserve milieu-activiteiten	297.195,63	315.145,63
reserve uitvoering toeristische visie	0,00	686.786,69
investeringsreserve infra e.d. kop Cauberg	1.023.079,83	953.381,83
investeringsreserve uitvoering centrumplan	1.213.669,69	6.187.060,00
reserve opbrengst aandelen Essent	13.751.097,88	14.893.017,88
egaliseringsreserve parkeerexploitatie	2.519.630,00	2.342.678,00
egaliseringsreserve heffingen ondernemers	17.350,00	17.350,00
egaliseringsreserve sociaal domein	8.297.053,61	5.955.050,88
reserve groot onderhoud parkeergarage	46.919,00	0,00
	<u>41.447.850,63</u>	<u>43.071.704,35</u>

Nog te bestemmen resultaat	155.751,08	360.118,96
----------------------------	------------	------------

Totaal eigen vermogen**44.846.139,88 46.626.886,48****Voorzieningen***Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:*

voorziening dubieuze debiteuren	388.855,07	491.736,20
correctie in mindering op vorderingen	-388.855,07	-491.736,20
voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	169.115,24	217.600,87
correctie in mindering op vorderingen	-169.115,24	-217.600,87
voorziening vordering Verkoop Vennootschap B.V.	0,00	41.849,77
correctie in mindering op leningen aan deelnemingen	0,00	-41.849,77
voorziening niet-WWB debiteuren sociale zaken	174.136,78	137.500,00
correctie in mindering op vorderingen	-174.136,78	-137.500,00
voorziening brouwerijterrein de Leeuw	952.555,00	952.555,00
correctie in mindering op voorraden	-952.555,00	-952.555,00
voorziening pensioenen wethouders	1.574.844,00	1.479.721,00
voorziening afwaardering gemeentelijke eigendommen	0,00	175.000,00
correctie in mindering op onderhanden werk	0,00	-175.000,00
voorziening vakantiegelden	211.777,17	199.195,11
correctie naar overlopende passiva	-211.777,17	0,00
	<u>1.574.844,00</u>	<u>1.678.916,11</u>

	<i>Ultimo 2016</i>	<i>Ultimo 2015</i>
<i>Onderhoudsegalisatievoorzieningen:</i>		
voorziening onderhoud kinderdagverblijf	62.102,28	56.362,28
voorziening onderhoud gebouwen	1.130.146,58	1.164.335,57
voorziening onderhoud sportcentrum Polfermolen	1.519.562,55	1.242.609,84
voorziening onderhoud parkeerplaats oud valkenburg	40.700,00	40.700,00
voorziening onderhoud wegen	72.188,70	147.454,51
	<u>2.824.700,11</u>	<u>2.651.462,20</u>
<i>Voorzieningen: door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting:</i>		
voorziening afvalstoffenheffing	2.421.540,20	2.308.220,65
voorziening rioolheffing	1.664.133,11	1.513.048,68
	<u>4.085.673,31</u>	<u>3.821.269,33</u>
Totaal voorzieningen	<u>8.485.217,42</u>	<u>8.151.647,64</u>
Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar		
Onderhandse leningen van banken en overige financiële instellingen	12.451.139,63	13.804.876,87
Waarborgsommen	3.000,00	22.537,50
	<u>12.454.139,63</u>	<u>13.827.414,37</u>
Netto vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar		
Overige schulden	4.541.570,54	5.189.033,18
	<u>4.541.570,54</u>	<u>5.189.033,18</u>
Overlopende passiva		
<i>Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel van het Rijk:</i>		
declaratiedeel bbz 2015	58.845,14	116.534,75
declaratiedeel bbz 2016	27.999,00	
afrekening gemeentefonds	12.585,60	
overigen, per saldo	18.603,00	
	<u>118.032,74</u>	<u>116.534,75</u>
<i>Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel van overige Nederlandse overheidslichamen:</i>		
subsidie weg houthem	257.400,00	1.213.040,52
afrekeningen muziekschool	187.866,00	
afrekening rolstoelen/hulpmiddelen	160.455,40	
afrekening woonvoorzieningen	118.439,08	
afrekening pgb wmo huishoudelijke hulp	157.481,62	
afrekening huishoudelijke verzorging	1.262.000,00	
afrekening vervoersvoorzieningen	110.937,60	
afrekening individuele begeleiding	418.996,53	
afrekening groepsbegeleiding lza	52.974,38	
afrekening groepsbegeleiding ouderen	220.130,43	
afrekening groepsbegeleiding vg/lg volwassenen	141.158,22	
subsidieregelingen wmo	71.158,94	
aanvullende uitvoeringskosten wmo	443.591,00	
afrekening ambulante groepsjeugdhulp	158.307,00	
afrekening ambulante individuele jeugdbegeleiding	156.963,00	
afrekening jeugd 2015	76.004,00	
overigen, per saldo	333.902,25	
	<u>4.327.765,45</u>	<u>1.213.040,52</u>
Overige vooruitontvangen bedragen en nog te betalen bedragen	963.750,04	1.210.784,58
Totaal overlopende passiva	<u>5.409.548,23</u>	<u>2.540.359,85</u>
<u>Totaal passiva</u>	<u>75.736.615,70</u>	<u>76.335.341,52</u>

Hoofdstuk 5 : Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Inleiding.

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Invoering BBV.

Met ingang van 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden en is het Besluit comptabiliteitsvoorschriften 1995 (CV95) vervallen.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans.

Vaste activa.

Alle vaste activa worden conform artikel 62 van het BBV voor het bedrag van de investering geactiveerd. In afwijking hierop kunnen bijdragen van derden, die in directe relatie staan met een actief, op de waardering daarvan in mindering worden gebracht. Daarnaast, indien het een investering betreft in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, kunnen reserves in mindering gebracht worden op deze investering. Voorzieningen, gevormd voor toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (investering met een economisch nut), dienen in mindering gebracht te worden op de desbetreffende investeringen. Zoals opgenomen in artikel 64 van het BBV, geldt voor vaste activa met een beperkte gebruiksduur een afschrijving die is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt overeenkomstig artikel 65 van het BBV afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

Artikel 59 van het BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut en investeringen met een economisch nut. Investeringen die verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen zijn investeringen met een economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend, is niet relevant voor de classificatie. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd, met uitzondering van kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.

De annuïtaire afschrijvingsmethode wordt in incidentele gevallen toegepast indien de raad daartoe besluit. Voorwaarde is wel dat voldoende onderhoudsbudget wordt vrijgemaakt om de waardevermindering van de onroerende zaak te compenseren. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Nieuwbouw woonruimten	40
Nieuwbouw schoolgebouwen	25
Kantoren, bedrijfsgebouwen	25
Riolerings	40
Renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, kantoren en bedrijfsgebouwen	25

Renovatie schoolgebouwen	15
Technische installaties in bedrijfsgebouwen	15
Woonwagens	15
Veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, schoolmeubilair en tijdelijke woonruimten	10
Automatiseringsapparatuur	3
Transportmiddelen, aanhangwagens en personenauto's	5

Immateriële vaste activa.

Bij de immateriële activa wordt conform artikel 34 van het BBV een onderscheid gemaakt in kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en kosten van onderzoek en ontwikkeling. De activeringscriteria voor de kosten van onderzoek en ontwikkeling zijn opgenomen in artikel 60 van het BBV.

De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief en kent conform artikel 64 van het BBV een maximale afschrijvingsduur van vijf jaar. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende maximaal de looptijd van de betrokken geldlening.

Vanaf het jaar 2016 dienen de bijdragen aan activa in eigendom van derden onder de immateriële vaste activa te worden gerangschikt (voorheen financiële vaste activa).

Materiële vaste activa met economisch nut.

In erfpacht uitgegeven gronden.

Zoals opgenomen in artikel 63 van het BBV worden de in erfpacht uitgegeven gronden gewaardeerd tegen de uitgifteprijs (de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).

Overige investeringen met economisch nut.

Deze materiële vaste activa worden, conform artikel 63 van het BBV, gewaardeerd tegen de verkrijgings- en of vervaardigingsprijs. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

Overeenkomstig de door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnota worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd en afgeschreven in 25 jaar. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd. Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa (resultaatafhankelijk) extra afgeschreven, e.e.a. conform artikel 64 van het BBV. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.

Financiële vaste activa.

Op grond van artikel 36 van het BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- Kapitaalverstrekkingen aan:
 - Deelnemingen;
 - Gemeenschappelijke regelingen;
 - Overige verbonden partijen.
- Langlopende leningen aan:
 - Openbare lichamen;
 - Woningbouwcoöperaties;

- Deelnemingen;
- Overige verbonden partijen.
- Overige langlopende leningen;
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden (de gehanteerde afschrijvingstermijn bedraagt hierbij 30 jaar). Vanaf het jaar 2016 dienen de bijdragen aan activa in eigendom van derden onder de immateriële vaste activa te worden gerangschikt.

Van een “deelneming” is krachtens artikel 1 e van het BBV sprake als wordt geparticipeerd in een besloten of naamloze vennootschap waarin de gemeente aandelen heeft.

Flottende activa.

Vorraden.

De voorraden worden conform artikel 65 van het BBV gewaardeerd tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Er wordt geen rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden.

De voorgeschreven indeling op de balans op grond van artikel 38 van het BBV is:

- Grond- en hulpstoffen;
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
- Gereed product en handelsgoederen;
- Vooruitbetalingen.

Liquide middelen.

In de balans worden onder de liquide middelen de kas- en banksaldi opgenomen (artikel 40 BBV). Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa.

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht, e.e.a. conform artikel 63 van het BBV. De voorziening wordt statistisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

De voorgeschreven indeling voor wat betreft de vorderingen is conform artikel 39 van het BBV:

- Vorderingen op openbare lichamen (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, Rijk);
- Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen;
- Overige verstrekte kasgeldleningen;
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- Rekening-courantverhoudingen met het Rijk;
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen;
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- Overige vorderingen;
- Overige uitzettingen.

In de balans worden, overeenkomstig artikel 40a van het BBV, onder de overlopende activa afzonderlijk opgenomen:

- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
- Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

Vaste passiva.

Reserves.

In de balans worden de reserves onderscheiden naar de algemene reserve en de bestemmingsreserves (artikel 43 BBV).

Voorzieningen.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 van het BBV gevormd voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's terzake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren;
- De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (investering met een economisch nut).

Vaste schulden.

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De rubricering van de vaste schulden is conform artikel 46 van het BBV als volgt:

- Obligatieleningen;
- Onderhandse leningen van:
 - Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen;
 - Binnenlandse banken en overige financiële instellingen;
 - Binnenlandse bedrijven;
 - Binnenlandse openbare lichamen;
 - Overige binnenlandse sectoren;
 - Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren.
- Door derden belegde gelden;
- Waarborgsommen.

Vlottende passiva: netto-vlottende schulden en overlopende passiva.

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder de vlottende passiva, overeenkomstig artikel 47 van het BBV, worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva. De netto-vlottende schulden worden conform artikel 48 van het BBV onderscheiden in kasgeldleningen aan openbare lichamen, overige kasgeldleningen, banksaldi en overige schulden. De overlopende passiva worden krachtens artikel 49 van het BBV onderscheiden in opgebouwde verplichtingen in het begrotingsjaar en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van de lasten van volgende begrotingsjaren en overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Borg- en garantiestellingen.

Conform artikel 50 van het BBV zijn buiten de balanstelling opgenomen de aan natuurlijke -en rechtspersonen verstrekte borgstellingen en garantstellingen.

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 30 mei 2017;

Gehoord de raadsadviescommissie EFTR de dato 5 juli 2017.

B e s l u i t :

- De jaarstukken voor het dienstjaar 2016 vast te stellen en het college daarmee decharge te verlenen van het in dat jaar gevoerde beheer;
- Het voordelig saldo van de jaarrekening van afgerond € 156.000,- vooralsnog toe te voegen aan de algemene dekkingsreserve en de uiteindelijke besteding van dat bedrag te betrekken bij de behandeling van de kaderbrief/meerjarenbegroting voor de planjaren 2017 tot en met 2021.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 10 juli 2017.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen
griffier

dr. J.J. Schrijen
voorzitter

Bijlagen: Jaarrekening